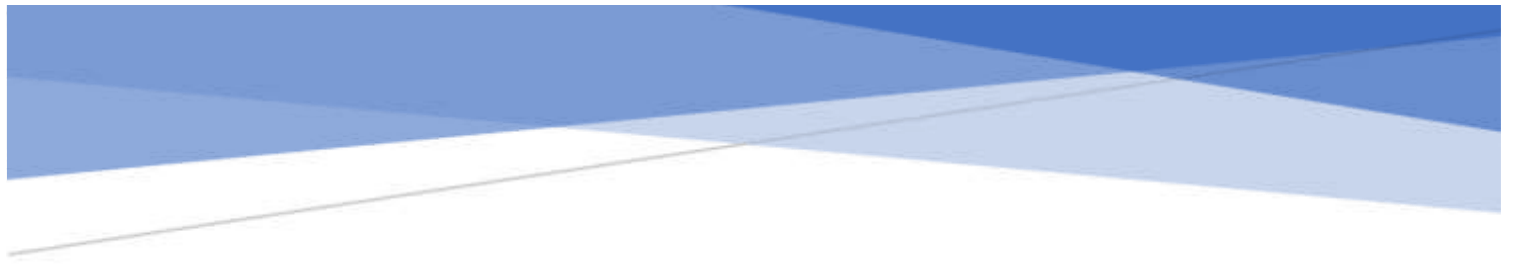

Urząd Gminy Dobre

RAPORT
O STANIE GMINY ZA ROK 2019

Dobre, maj 2020

Spis treści

WSTĘP.....	4
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	4
1.1 Położenie i powierzchnia gminy	5
1.2 Władze lokalne, gminne jednostki organizacyjne i instytucje kultury	7
1.2.1 Rada Gminy Dobrze.....	7
1.2.2 Urząd Gminy Dobrze	8
1.2.3 Gminne jednostki organizacyjne i instytucje kultury	9
1.3 Sołectwa	9
1.4 Ludność i dynamika zmian.....	11
1.5 Gospodarstwa rolne	14
1.6 Podmioty gospodarcze	15
1.7 Lokalny rynek pracy.....	16
1.8 Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Dobrze	18
2. SYTUACJA FINANSOWA GMINY W 2019 ROKU	20
2.1 Wysokość budżetu.....	20
2.2 Poziom zadłużenia	29
2.3 Realizacja dochodów podatkowych	30
2.4 Budżet obywatelski i fundusz sołecki	33
3. STAN REALIZACJI INWESTYCJI.....	33
3.1 Zadania inwestycyjne w 2019 roku	33
3.2 Poziom wydatków inwestycyjnych i ich udział w wydatkach budżetu gminy.....	40
3.3 Środki finansowe zewnętrzne	40
3.4 Świetlice wiejskie i place zabaw	45
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	47
4.1 Infrastruktura techniczna	47
4.1.1 Infrastruktura drogowa i oświetlenie ulic, placów i dróg.....	47
4.1.2 Gospodarka wodociągowa i kanalizacyjna	52
4.2 Zagospodarowanie przestrzenne	54
5. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA	57
5.1 Gospodarowanie odpadami	58
5.2 Zadania z zakresu ochrony środowiska	64
6. OŚWIATA, WYDARZENIA KULTURALNE, PROMOCJA GMINY	67
6.1 Sieć szkolno-przedszkolna w 2019 w gminie Dobrze	68
6.2 Baza oświatowa i stan zatrudnienia w szkołach i przedszkolu	69
6.3 Realizowane zadania oświatowe.....	70

6.4	Poziom wydatków na oświatę i zrealizowane inwestycje	72
6.5	Wydarzenia kulturalne i promocja gminy	75
7.	STAN MIENIA KOMUNALNEGO	77
7.1	Prawa własności przysługujące gminie i zmiany w stanie mienia komunalnego w 2019 r... ..	77
7.2	Zasób mieszkaniowy w gminie Dobre	79
8.	POLITYKA SPOŁECZNA	80
9.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	86
	Podsumowanie.....	90

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Przedstawiam Państwu Raport o stanie gminy Dobre za 2019 rok, przygotowany zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713). W każdym kolejnym roku tej kadencji do 31 maja będę przedstawiał Radzie Gminy Dobre oraz mieszkańcom Raport o stanie gminy, będący rocznym podsumowaniem działalności samorządu, w szczególności realizacji polityk, programów, strategii i uchwał Rady Gminy Dobre.

Przygotowanie Raportu jest nie tylko obowiązkiem i wymogiem prawnym, ale daje też szansę przedstawienia w jednym dokumencie celów, efektów i rezultatów naszych działań oraz zweryfikowania naszych dotychczasowych zamierzeń i planów. Raport może być doskonałym narzędziem dla wzmocnienia i rozwoju lokalnej demokracji, okazją do uczciwej i dojrzałej debaty o potrzebach i kierunkach rozwoju naszej gminy oraz o środkach i sposobach osiągnięcia wspólnych celów.

Raport to kompleksowe i rzetelne zestawienie rzeczywistych danych liczbowych dotyczących działań naszego samorządu w roku ubiegłym, ale także uwzględniającego perspektywę i dorobek lat poprzednich. W dokumencie fakty przedstawione są czytelnie i z podziałem na obszary tematyczne, w syntetycznym ujęciu.

Celem przygotowania raportu było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Dobre w 2019 r. Zgromadzone zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy według stanu na koniec 2019 r., jak również za lata 2014-2018. Dzięki temu zaistniała możliwość dokonania analizy poziomu rozwoju gminy na przestrzeni ostatnich kilku lat.

Raport o stanie gminy Dobre jest opisem podjętych przez samorząd działań administracyjnych i gospodarczych, służących utrzymaniu zasobów gminy oraz działaniom na rzecz jej rozwoju, w tym zmianom kształtującym przestrzeń publiczną.

Raport ukazuje również trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju gminy. Raport zawiera analizę następujących obszarów działalności gminy: demografia, finanse gminy, inwestycje gminne i inne zadania remontowe, działalność gospodarcza, warunki życia mieszkańców (infrastruktura techniczna: wodociągi, kanalizacja, drogi, gospodarka odpadami), zagospodarowanie przestrzenne, oświata i polityka społeczna.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Dobre oraz jednostek organizacyjnych gminy i instytucji kultury a także szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu. Korzystano również z danych publikowanych na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego oraz innych dostępnych źródeł.

Wójt Gminy Dobre
Stefan Śpibida

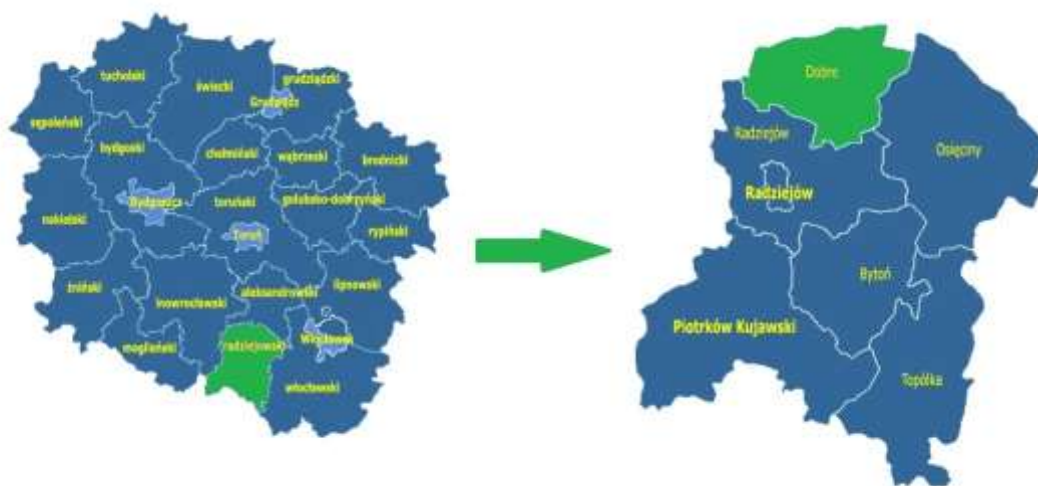
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1 Położenie i powierzchnia gminy

Gmina Dobre położona jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego i w północnej części powiatu radziejowskiego. Swoim zasięgiem obejmuje powierzchnię ok. 71 km². Gmina Dobre stanowi 11,7% powierzchni powiatu radziejowskiego i sąsiaduje:

- od północy z gminą Zakrzewo (powiat aleksandrowski);
- od zachodu z gminą Kruszwica (powiat inowrocławski);
- od południa z gminą Radziejów (powiat radziejowski);
- od wschodu z gminą Osiecin (powiat radziejowski).

Położenie gminy w województwie kujawsko-pomorskim oraz powiecie radziejowskim przedstawia poniższy rysunek:

Rysunek 1. Położenie Gminy Dobre w województwie kujawsko-pomorskim i powiecie radziejowskim

(Źródło: www.gminy.pl)

Siedzibą władz samorządowych jest miejscowość Dobre, które jest głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym. Miejscowość jest jednocześnie lokalnym ośrodkiem rozwoju funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej i produkcyjno-usługowej. Ośrodkami wspomagającymi są miejscowości Krzywosądz, Byczyna, Bronisław, Przysiek i Dęby.

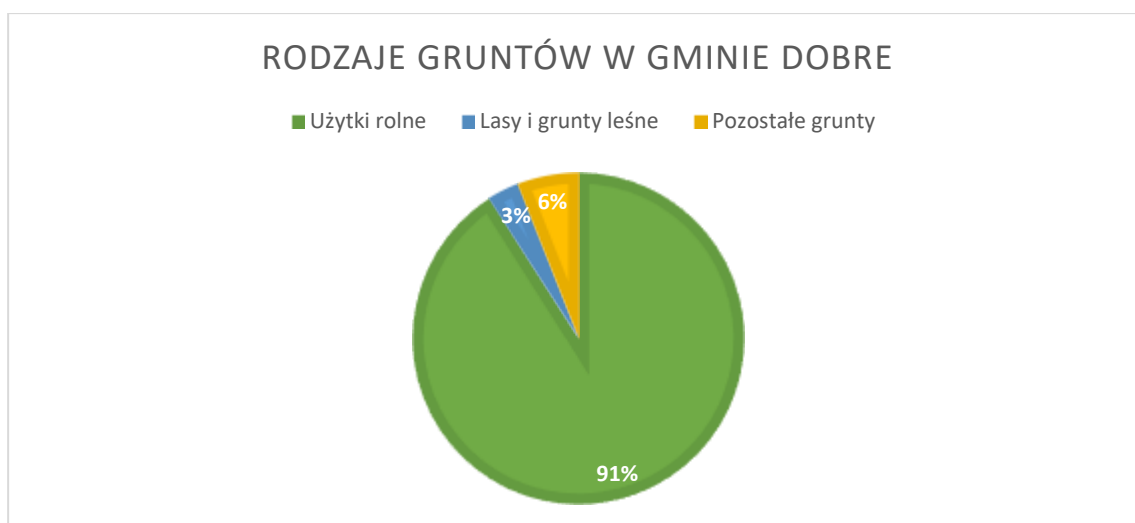
Gmina podzielona jest na 19 jednostek pomocniczych (sołectw). Tereny te są położone peryferyjnie w stosunku do większych ośrodków miejskich regionu, do których należą Włocławek (35 km), Toruń (65 km), Bydgoszcz (80 km). Na terenie gminy znajduje się ok. 80 km dróg gminnych. Przez gminę Dobre przebiega droga wojewódzka nr 266 Ciechocinek-Sompolno, która stanowi główną arterię komunikacyjną.

Pod względem geograficznym, gmina Dobre położona jest w południowej części Równiny Inowrocławskiej, na styku z Pojezierzem Kujawskim. Obszar gminy charakteryzuje się mało urozmaiconą rzeźbą terenu. W krajobrazie dominują duże przestrzenie z niewielkimi spadkami terenu. Wyróżniający się akcent geograficzny stanowi Dolina Bachorzy, której dno jest rozległe i płaskie. Na uwagę zasługują niewielkie pagórki morenowe w rejonie Byczyny, Szczebłotowa i Moraw. Sieć hydrograficzna jest stosunkowo słabo rozwinięta. Składają się na

nią głównie otwarte rowy melioracyjne oraz nieliczne naturalne ciek wodne poddane dużym zmianom antropogenicznym. Najważniejszy element sieci hydrograficznej stanowi Kanał Bachorza. Mniejsze znaczenie mają Kanały Ułomie oraz Głuszyński.

Rolnictwo pełni wiodącą funkcję na terenie gminy. Głównym czynnikiem warunkującym jego rozwój na tym obszarze są dobre i bardzo dobre gleby, które dominując na terenie gminy kształtują kierunki produkcji roślinnej. Nazwa miejscowości Dobre wiąże się prawdopodobnie właśnie z występowaniem na jej terenie dobrych ziem. Pod względem genetycznym są to głównie czarne ziemie, gleby brunatne oraz płowe. Gleby najwyższych klas bonitacyjnych (I-III) zajmują blisko połowę powierzchni użytków rolnych. Z kolei gleby bardzo dobre (I-III) i dobre (IVa i IVb) stanowią łącznie około 70% powierzchni użytków rolnych. Teren gminy Dobre jest ubogi w szatę leśną. Znajduje się tu jedynie 220 ha lasów, w tym 125 ha lasów publicznych oraz 95 ha lasów prywatnych. Lesistość gminy wynosi ok. 3,1%.

Powierzchnia gminy wynosi 71 km², z czego użytki rolne stanowią 91% ogólnej powierzchni, użytki leśne 3%, a pozostałe grunty i nieużytki 6 %.

(Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Dobre_kujawsko_pomorskie)

1.2 Władze lokalne, gminne jednostki organizacyjne i instytucje kultury

1.2.1 Rada Gminy Dobrze

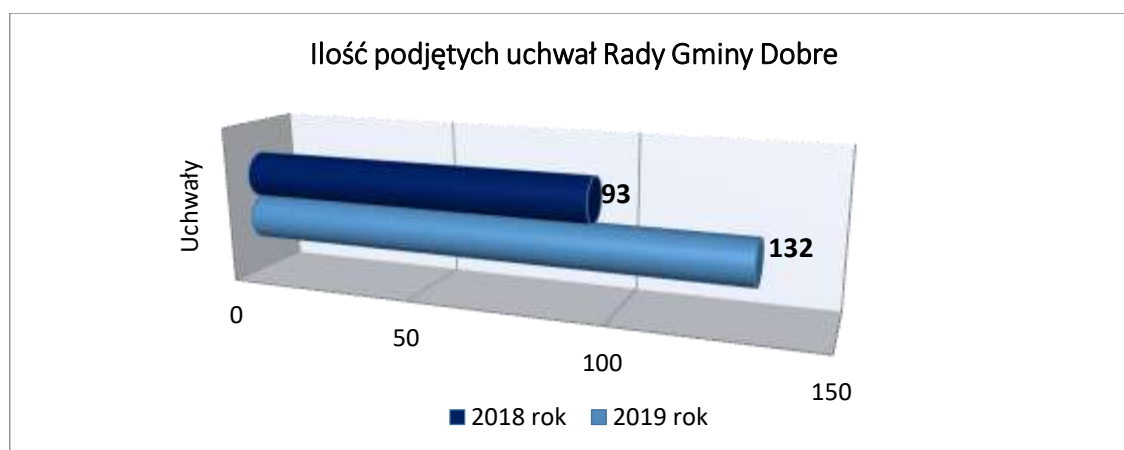
Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy. Są to m.in.: uchwalanie statutu gminy, uchwalanie budżetu gminy, uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Rada obraduje na sesjach zwołanych przez Przewodniczącego Rady. Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podaje się do wiadomości mieszkańców.

Rada Gminy Dobrze liczy 15 radnych. Przy Radzie działają następujące stałe komisje:

- Komisja Rewizyjna,
- Komisja Gospodarki Komunalnej i Porządku Publicznego,
- Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia i Opieki Społecznej,
- Komisja Rolnictwa, Budżetu i Finansów,
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.

Stałe komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Dobrze. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał. Na swych posiedzeniach prowadzą szczegółowe dyskusje w ich sprawie.

W 2019 roku Rada Gminy odbyła 14 posiedzeń, w trakcie których podjęła 132 uchwały. Uchwały zostały przekazane do Wójta Gminy Dobrze i zostały wykonane lub są w trakcie realizacji. W porównaniu do 2018 r. Rada Gminy odbyła o dwa posiedzenia mniej w 2019 r. ale za to podjęła o 39 uchwał więcej. Podjęte uchwały dotyczyły głównie spraw finansowych tj. zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2024, zmiany budżetu Gminy Dobrze na rok 2019, stawek podatków na 2020 rok, spraw gruntowych dotyczących m.in. dzierżaw, najmu, zbywania, nabywania i obciążania nieruchomości stanowiących własność Gminy, spraw organizacyjnych, oświatowych, gospodarki komunalnej oraz ochrony środowiska itp.

Ponadto odbyło się:

- 12 posiedzeń Komisji Rolnictwa, Budżetu i Finansów,
- 12 posiedzeń Komisji Gospodarki Komunalnej i Porządku Publicznego,
- 13 posiedzeń Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Opieki Społecznej,
- 3 posiedzenia Komisji Rewizyjnej,
- 5 posiedzeń Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.

Od 19 listopada 2018 r. obrady Rady Gminy są transmitowane online i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagrania obrad są udostępniane mieszkańcom gminy Dobre w Biuletynie Informacji Publicznej. Rada Gminy Dobre korzysta również z narzędzi do przeprowadzania głosowań imiennych.

1.2.2 Urząd Gminy Dobre

Wójt jest organem wykonawczym, którego bieżąca kadencja będzie trwała 5 lat. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy Dobre i zadania określone przepisami prawa. Do zadań Wójta należy w szczególności: opracowywanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu. Funkcję Wójta w bieżącej kadencji sprawuje Stefan Śpibida.

Urząd Gminy Dobre jest jednostką organizacyjną, przy pomocy której wójt wykonuje zadania mające na celu realizację spoczywających na gminie zadań własnych, zadań zleconych, zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej (zadań zleconych), zadań publicznych powierzonych gminie w drodze zawartych porozumień.

W urzędzie wg stanu na dzień 31.12.2019 r. zatrudnionych było 32 pracowników. Większość z tych osób piastuje stanowiska urzędnicze, legitymując się wyższym wykształceniem. Pracownicy Urzędu stale podnoszą swoje kwalifikacje – czy to podejmując naukę na studiach podyplomowych czy uczestnicząc w szkoleniach i warsztatach.

Podstawowym celem działalności urzędu jest zapewnienie mieszkańcom Gminy Dobre profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Do zadań własnych gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową – dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów i obronności.

W roku 2018 – ostatnim roku VII kadencji, Wójt Gminy Dobre wydał 74 zarządzenia z zakresu swojego działania. W ramach VIII kadencji, jeszcze w roku 2018, wydanych zostało 13 zarządzeń. Natomiast w 2019 r. Wójt wydał 132 zarządzenia, które dotyczyły głównie spraw organizacyjno - porządkowych i funkcjonowania urzędu oraz gminnych jednostek organizacyjnych, a także spraw z zakresu tzw. kierownictwa wewnętrznego. Ponadto w formie zarządzenia, wójt jako organ gminy określał sprawy dotyczące realizacji zadań gminy.

1.2.3 Gminne jednostki organizacyjne i instytucje kultury

Gminne jednostki organizacyjne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem,
- Centrum Usług Wspólnych w Dobrem,
- Publiczne Przedszkole w Dobrem,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Byczynie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Dobrem,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzywosądzu.

Instytucje kultury:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrem,
- Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem.

1.3 Sołectwa

Gmina Dobrze podzielona jest na 19 jednostek pomocniczych (sołectw). Są to: Bodzanowo, Bodzanowo Drugie, Borowo, Bronisław, Byczyna, Byczyna-Kolonia, Czołpin, Dęby, Dobrze, Dobrze-Kolonia, Dobrze-Wieś, Kłonowo, Koszczały, Krzywosądz, Narkowo, Przysiek, Smarglin, Szczebłotowo i Ułomie.

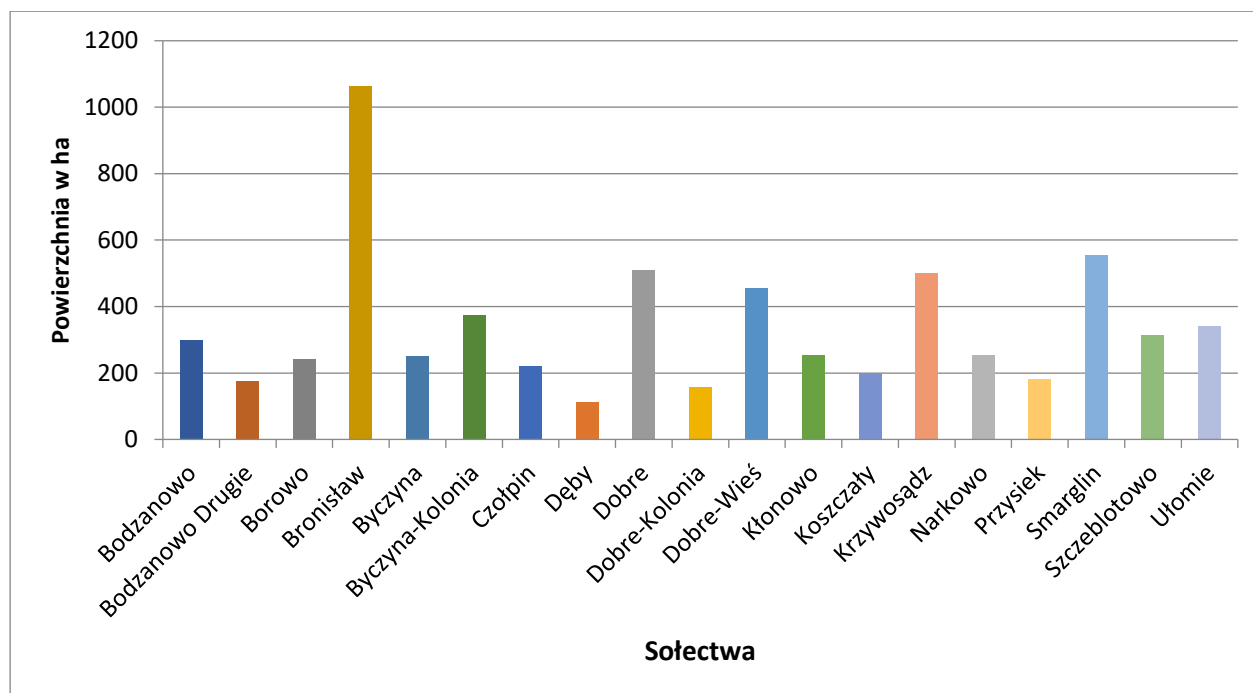

Rysunek 2. Mapa gminy Dobrze z podziałem na sołectwa (Źródło: www.ugdobre.pl)

Powierzchnia poszczególnych sołectw przedstawia się następująco:

Sołectwo	Powierzchnia w ha
Bodzanowo	299,9679
Bodzanowo Drugie	176,0383
Borowo	243,1967
Bronisław	1063,7126
Byczyna	249,5595
Byczyna-Kolonia	374,4427
Czołpin	222,3104
Dęby	111,2729
Dobre	510,8567
Dobre-Kolonia	156,6667
Dobre-Wieś	455,4860
Kłonowo	253,5094
Koszczwały	199,0262
Krzywosądz	501,6917
Narkowo	254,3702
Przysiek	181,2163
Smarglin	554,9330
Szczęblotowo	314,0299
Ułomie	339,9346
Ogółem	6462,2217

W ujęciu graficznym wielkość sołectw prezentuje poniższy wykres:

1.4 Ludność i dynamika zmian

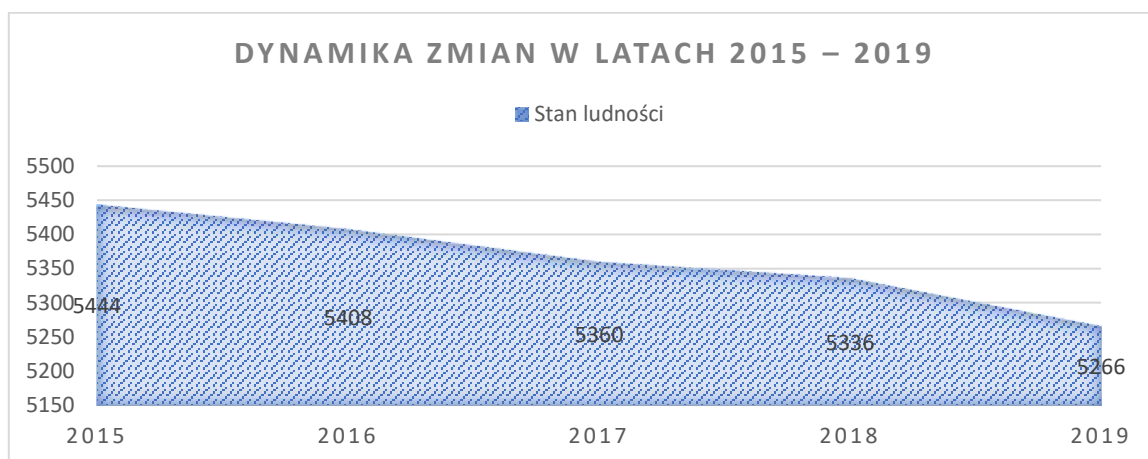
W okresie od początku do końca 2019 r. liczba mieszkanek i mieszkańców Gminy Dobre zmniejszyła się o 70 osób, przez co na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 5266 osób. W okresie ostatnich lat odnotowano spadek liczby ludności gminy.

W latach 2015 – 2019 liczba ludności kształtowała się następująco:

Liczba mieszkańców gminy Dobre na koniec roku:	2015	2016	2017	2018	2019
	5.444	5.408	5.360	5.336	5.266

Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach wynosi:

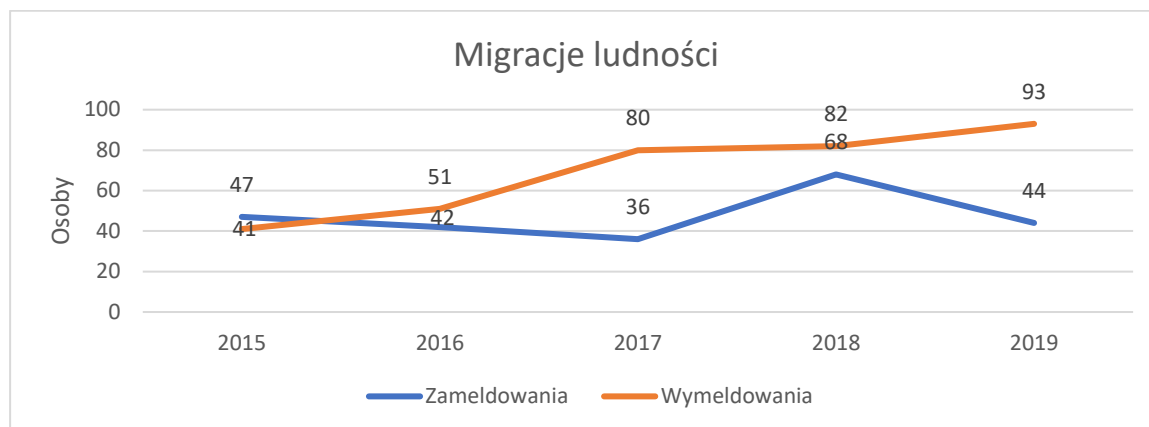
- ✓ Bodzanowo - 127,
- ✓ Bodzanowo Drugie – 98,
- ✓ Borowo (w skład którego wchodzi miejscowości: Altana, Borowo, Morawy)- 198,
- ✓ Bronisław - 459,
- ✓ Buczyna – 214,
- ✓ Buczyna – Kolonia – 79,
- ✓ Czołpin – 102,
- ✓ Dęby – 583,
- ✓ Dobre – 1739,
- ✓ Dobre – Kolonia – 130,
- ✓ Dobre Wieś – 175,
- ✓ Kłonowo – 103,
- ✓ Koszczały – 97,
- ✓ Krzywosądz – 273,
- ✓ Ułomie (w skład którego wchodzi miejscowości: Ułomie i Ludwikowo) – 91,
- ✓ Narkowo – 93,
- ✓ Przysiek – 373,
- ✓ Smarglin – 210,
- ✓ Szczebłotowo – 127, co w ujęciu graficznym prezentuje się następująco:

Urodzenia i zgony w gminie Dobre w latach 2015-2019 prezentują się następująco:

	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia	56	44	51	56	42
Zgony	54	52	51	66	63

Wpływ na liczbę ludności w gminie, oprócz przyrostu naturalnego, ma także saldo migracji, które w 2019 r. wyniosło – 49. Migracje przebiegają głównie w kierunku miasta i zagranicy a związane są ze zmianą miejsca zamieszkania ze względów przede wszystkim ekonomicznych.

W naszej gminie, w roku 2019, zameldowały się 44 osoby. W porównaniu z rokiem 2018, widoczny jest spory spadek ilości zameldowań. Z kolei z gminy Dobre wymeldowały się 93 osoby. Biorąc pod uwagę liczby osób opuszczających dotychczasowe miejsce pobytu, na przestrzeni kilku lat można zauważyć tendencję wzrostową.

W gminie Dobre w latach 2015-2019 zostało zawartych małżeństw:

Ślub:	2015	2016	2017	2018	2019
cywilny	5	9	3	12	7
konkordatowy	32	36	20	24	21
RAZEM	37	45	23	36	28

Praktyką Urzędu Gminy Dobre jest organizowanie uroczystości dla par małżeńskich obchodzących jubileusz złotych godów. Medalami, które przyznaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, „Za długoletnie pożycie małżeńskie”, odznaczono w 2019 r. 12 par małżeńskich.

Dane dotyczące wydanych odpisów aktów stanu cywilnego oraz dowodów osobistych w latach 2018 – 2019 prezentuje poniższa tabela:

Wydano:	2018	2019
odpisów aktów urodzeń	189	394
odpisów aktów zgonu	134	138
dowodów osobistych	507	322

1.5 Gospodarstwa rolne

Ze względu na strukturę użytkowania gruntów, przyszłość gminy Dobrze będzie w dalszym ciągu wiązała się z rozwojem rolnictwa. Z drugiej strony coraz większe znaczenie będzie miał rozwój funkcji usługowych, produkcyjnych i rekreacyjnych (turystycznych). Ilość gospodarstw w gminie Dobrze sklasyfikowanych wg powierzchni w 2019 r. i 2018 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Powierzchnia gospodarstw	Ilość gospodarstw w 2019 r.	Ilość gospodarstw w 2018 r.
1	1 – 2 ha	111	116
2	2,01 – 5 ha	121	123
3	5,01 – 7 ha	56	58
4	7,01 – 10 ha	82	80
5	10,01 – 15 ha	89	87
6	Powyżej 15 ha	138	137

Z powyższych danych wynika, że ubywa małych gospodarstw o powierzchni od 1 do 7 ha, a zwiększa się ilość gospodarstw dużych.

Tabela poniżej prezentuje ilość gospodarstw w poszczególnych sołectwach gminy Dobrze (dane dotyczą roku 2019):

Sołectwo	Ilość gospodarstw wg powierzchni						Ogółem
	1 – 2 ha	2,01 – 5 ha	5,01 – 7 ha	7,01 – 10 ha	10,01 – 15 ha	Powyżej 15 ha	
Bodzanowo	5	9	4	10	4	4	36
Bodzanowo Drugie	4	11	1	4	4	2	26
Borowo	7	10	1	5	3	6	32
Bronisław	12	13	9	11	7	24	76
Byczyna	9	11	4	5	3	4	36
Byczyna-Kolonia	0	3	3	4	2	10	22
Czołpin	0	3	3	1	4	7	18
Dęby	19	5	0	1	3	0	28
Dobrze	15	9	4	2	8	12	50
Dobrze-Kolonia	1	1	1	4	6	2	15
Dobrze-Wieś	5	8	5	3	3	8	32
Kłonowo	2	7	6	5	4	3	27
Koszczwały	3	2	0	5	0	5	15
Krzywosądz	6	4	4	8	10	12	44
Narkowo	4	1	4	5	3	9	26
Przysiek	13	11	1	2	4	3	34
Smarglin	5	6	1	2	10	10	34
Szczęblotowo	0	3	5	4	6	7	25
Ułomie/Ludwikowo	1	4	0	1	5	10	21
Razem	111	121	56	82	89	138	597

Powyższe dane wskazują, że w gminie Dobrze najwięcej jest dużych gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha oraz małych o pow. od 2,01 do 5 ha i od 1 – 2 ha.

Na terenie gminy Dobre, jest według stanu na 31.12.2019 r., ogółem 6.462,2217 ha gruntów rolnych (w 2018 r. - 6.386,5862 ha), w tym 6.364,6387 ha użytków rolnych (w 2018 r. - 6.290,1635 ha) i 97,583 ha nieużytków (w 2018 r. - 96,4227 ha). Grunty orne zajmują powierzchnię 5.803,5634 ha (w 2018 r. - 5.949,2327 ha) a łąki i pastwiska – 308,7582 ha (w 2018 r. - 305,5441 ha). W przeważającej części są to grunty wysokiej wartości rolniczej. Gleby najwyższych klas bonitacyjnych zajmują blisko połowę powierzchni użytków rolnych, i tak: grunty klasy I - 56,0676 ha, klasy II - 684,6368 ha, klasy III - 13,8633 ha, klasy IIIa – 1432,0091 ha, klasy IIIb – 859,6690 ha. Pozostałe grunty to gleby średnie i słabe.

Wśród gospodarstw rolnych, największą grupę stanowią gospodarstwa ukierunkowane na hodowlę bydła oraz trzody chlewnej. Dane dotyczące ilości gospodarstw utrzymujących poszczególne gatunki zwierząt na terenie gminy ujęto w tabeli poniżej:

Stan na dzień:	Ilość gospodarstw utrzymujących:				
	trzodę chlewną	bydło	owce	kozy	konie
31.12.2016 r.	178	210	0	4	6
31.12.2017 r.	136	182	0	2	5
31.12.2018 r.	104	181	0	2	5
31.12.2019 r.	93	223	0	6	5

(Źródło: Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Radziejowie)

Analizując powyższe dane można zauważyć, że w 2019 r. spadła ilość gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną ale wzrosła liczba gospodarstw z hodowlą bydła. Oznacza to spadek ilości producentów trzody chlewnej w ciągu 3 lat o blisko 50%.

1.6 Podmioty gospodarcze

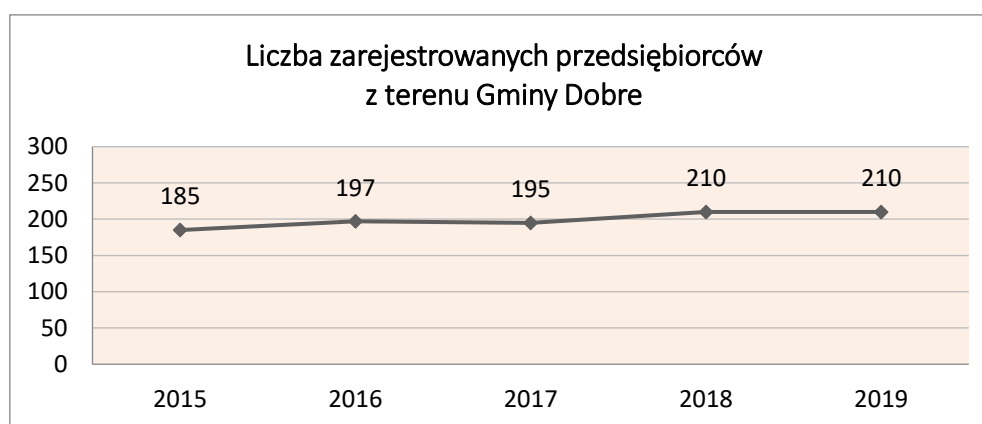
Charakter rolniczy Gminy Dobre warunkuje duże zatrudnienie w rolnictwie ale głównie dotyczy to gospodarstw rodzinnych, gdzie znajduje pracę najbliższa rodzina. Jednocześnie na terenie Gminy Dobre działa około 210 średnich lub małych przedsiębiorstw. Większość tych firm to zakłady usługowe lub handlowe oraz zakłady produkcyjne.

W 2019 r. było zarejestrowanych ogółem w gminie Dobre, w rejestrze REGON, 407 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 32 nowo zarejestrowane podmioty. Dla porównania w roku 2017 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 365 podmiotów gospodarki narodowej, a na koniec 2018 r. było zarejestrowanych już 395 podmiotów gospodarki narodowej¹.

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na dzień 31.12.2019 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2019 r., które mają główne miejsce prowadzenia działalności w gminie Dobre obejmowała 210 pozycji. W 2019 r. 14 przedsiębiorców zawiesiło swoją działalność a 7 podmiotów ją wznowiło, natomiast 9 wpisów działalności gospodarczej zostało wykreślonych z CEIDG.

¹ Źródło: <http://stat.gov.pl>

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Dobre najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są usługi ogólnobudowlane, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych oraz transport, obróbka drewna. Istotną rolę w rozwoju gospodarczym gminy odgrywa także gastronomia. Oznacza to, że zgodnie z danymi w CEIDG największa liczba przedsiębiorców działających na terenie gminy Dobre wykonuje ten rodzaj działalności. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne. Do grupy największych lokalnych przedsiębiorców należą: SCANIA FINANCE POLSKA Sp. z o.o., Polski Transport Ciężarowy Sp. z o.o. (firma transportowa), Grupa TOM-DREW Sp. z o.o., Sp. k. (produkcja wyrobów drewnianych), Z.P.U.H. Młyn Gospodarczy Jan Rumaniec, Grupa Producentów Owoców i Warzyw WARPOL Sp. z o.o., P.P.H.U. ANDMAR Andrzej Jąkałski (sprzedaż hurtowa owoców i warzyw).

W gminie Dobre ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia na poziomie 45, w tym do spożycia: poza miejscem sprzedaży - 30 i w miejscu sprzedaży – 15. W 2019 r. wydano 34 pozwolenia (alkohol), w tym na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych (piwo) – 3. Wpłaty z tytułu sprzedaży alkoholu w 2019 r. były wyższe niż w 2018 r. i wyniosły – 79.451,27 zł (w 2018 r. - 79.053,18 zł). Łączna ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych w 2019 r. na terenie gminy Dobre wyniosła – 20 (w 2018 r. – 21), w tym do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 15 (w 2018 r. – 16), w miejscu sprzedaży – 5. Dla porównania w 2018 r. wydano 11 pozwoleń (alkohol), w tym na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych (piwo) – 2.

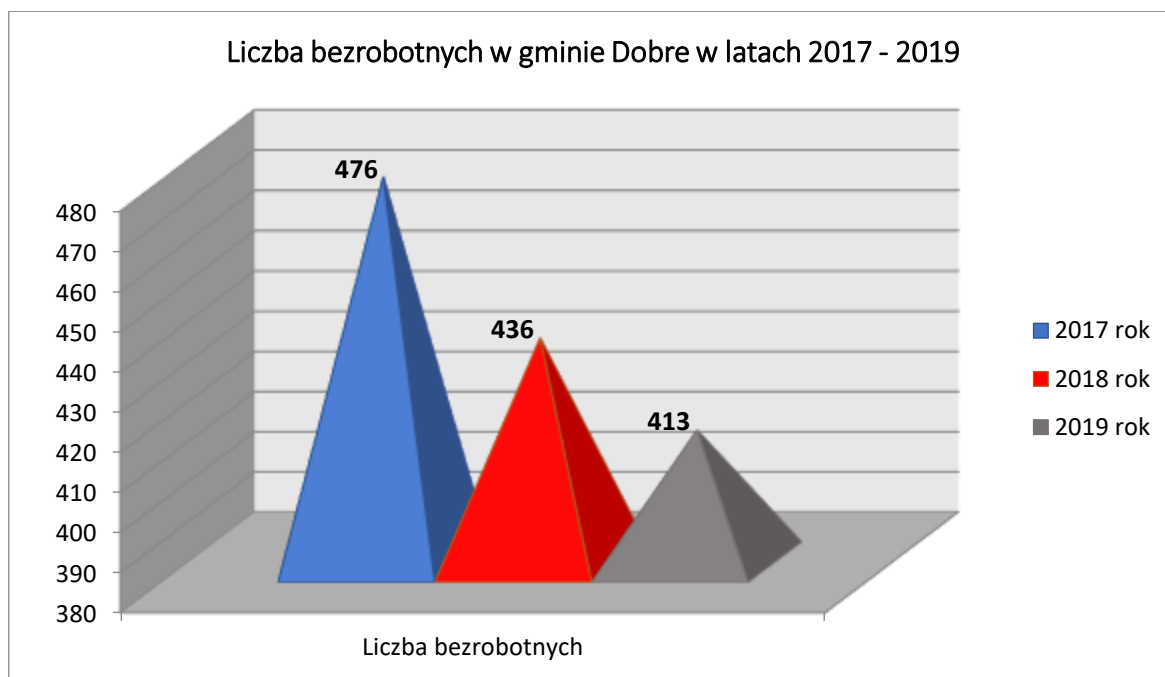
1.7 Lokalny rynek pracy

Dominującym problemem występującym na terenie gminy Dobre jest nadal wysoki poziom bezrobocia. Z danych statystycznych wynika, że w roku 2018 w gminie Dobre udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił 12,8%, i był nieco niższy niż w 2017 r. – 13,8%². Jest niestety wciąż wyższy od wartości tego samego wskaźnika dla poziomu powiatu radziejowskiego (10,4%)³.

² Źródło: *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2018 – gmina wiejska Dobre*, s. 1

³ Źródło: *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2019 – gmina wiejska Dobre*, s. 3

Liczba bezrobotnych w gminie Dobre w grudniu 2018 roku wyniosła 436 osób i jest to znaczący spadek w porównaniu z latami wcześniejszymi, kiedy to bezrobocie było bardzo wysokie (w 2017 r. - 476 zarejestrowanych bezrobotnych z gminy Dobre). W roku 2019 nadal widać spadek liczby bezrobotnych. Zarejestrowanych bezrobotnych ogółem z gminy Dobre było 413, w tym: kobiet – 247, mężczyzn – 166, osób do 30 roku życia - 119, osób powyżej 50 roku życia - 101 oraz długotrwale bezrobotnych – 261. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2019 r. w powiecie radziejowskim wynosiła 16,4% i była wyższa niż stopa bezrobocia w województwie kujawsko – pomorskim, która kształtowała się na poziomie 7,8 %⁴.

Działania na rzecz ograniczenia bezrobocia i łagodzenia jego skutków pozostają przede wszystkim w gestii Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie. W działania te aktywnie włączał się Urząd Gminy Dobre poprzez organizację różnych form aktywizacji osób bezrobotnych. Urząd Gminy Dobre, jak co roku, również w roku 2019 zorganizował staże zawodowe, roboty publiczne, prace interwencyjne oraz prace społecznie użyteczne dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W 2019 roku staże zawodowe w Urzędzie Gminy Dobre odbyły 24 osoby (w 2018 r. - 36 osób). Po zakończonym stażu 21 osób zostało zatrudnionych na okres od 1 do 3 miesięcy. Zatrudnienie w ramach robót publicznych na okres 6 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy znalazło 17 osób bezrobotnych w roku 2019. Po tym okresie wszystkie osoby zostały zatrudnione na okres od 1 do 3 miesięcy w ramach zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z Powiatowym Urzędem Pracy w Radziejowie. W ramach prac interwencyjnych została zatrudniona jedna osoba bezrobotna w pełnym wymiarze czasu pracy na okres 6 miesięcy, a następnie na kolejne 4 miesiące w ramach wykonania zapisów umowy. Prace społecznie

⁴ Źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/bezrobotni-zarejestrowani-i-stopa-bezrobocia-stan-w-koncu-grudnia-2019-r-,2,89.html>

użyteczne w roku 2018, na podstawie porozumienia zawartego z Powiatowym Urzędem Pracy w Radziejowie odbywały cztery osoby, natomiast w 2019 r. - 5 osób.

Liczba osób objętych aktywizacją zawodową na terenie Gminy Dobrze w latach 2015-2019:

Rok	Roboty publiczne	Prace interwencyjne	Prace społecznie użyteczne	Staże zawodowe
2015	16	2	6	36
2016	16	0	5	36
2017	23	0	6	29
2018	28	1	4	36
2019	17	1	5	24
łącznie	100	4	26	161

1.8 Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Dobrze

Na terenie gminy Dobrze działają następujące organizacje pozarządowe:

1) Ochotnicze Straże Pożarne:

- a) Gminny Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Dobrem,
- b) Ochotnicza Straż Pożarna w Bodzanowie (ilość strażaków: 24),
- c) Ochotnicza Straż Pożarna w Bronisławiu (ilość strażaków: 26),
- d) Ochotnicza Straż Pożarna w Buczynie (ilość strażaków: 32),
- e) Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrem (ilość strażaków: 43),
- f) Ochotnicza Straż Pożarna w Krzywosądzcy (ilość strażaków: 60),

2) Koła Gospodyń Wiejskich:

- a) Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich w Dobrem,
- b) Koło Gospodyń Wiejskich Bodzanowo,
- c) Koło Gospodyń Wiejskich Bodzanowo Drugie,
- d) Koło Gospodyń Wiejskich Bronisław,
- e) Koło Gospodyń Wiejskich Buczyna-Kolonia,
- f) Koło Gospodyń Wiejskich Szczebłotowo,

3) Kluby Sportowe:

- a) Międzyzakładowy Gminny Klub Sportowy "LECH" Dobrze,
- b) Stowarzyszenie Piłki Siatkowej „DRAGON” Dobrze,
- c) Uczniowski Klub Sportowy Dobrze,

4) Stowarzyszenia:

- a) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło nr 5 w Dobrem,
- b) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Dobrze „Promyk Nadziei”,
- c) Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Nasza Przyszłość”.

W gminie Dobrze działa Międzyzakładowy Gminny Klub Sportowy „LECH” Dobrze, który bierze udział w rozgrywkach piłki nożnej. Klub organizuje i prowadzi zajęcia treningowe przez wykwalifikowaną kadrę szkoleniową w celu przygotowania do współzawodnictwa sportowego na szczeblu województwa kujawsko-pomorskiego. Aktualnie w Klubie działają 4 zespoły zgłoszone do rozgrywek: seniorzy, juniorzy starsi, młodzicy oraz grupa dzieci „naborówka” w wieku 5-6 lat. Piłkę siatkową mężczyzn w gminie Dobrze popularyzuje Stowarzyszenie Piłki Siatkowej „DRAGON” Dobrze. Reprezentują gminę w rozgrywkach ligi wojewódzkiej w Radziejowie. Stowarzyszenie, w ramach swojej działalności, prowadzi drużynę piłki siatkowej seniorów a także prowadzi zajęcia i treningi juniorów. W okresie letnim organizuje również turnieje piłki siatkowej plażowej. Z kolei przy Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrem funkcjonuje Uczniowski Klub Sportowy. W dniu 25 września 2006 r. został wpisany pod nr 14 do Rejestru Uczniowskich Klubów Sportowych Starosty Radziejowskiego. Zadaniem klubu jest rozwijanie zdolności sportowych uczniów w wielu dyscyplinach. W szczególności organizuje treningi i zawody sportowe. W ramach klubu działają następujące sekcje: unihokej dziewcząt i chłopców, piłka siatkowa dziewcząt i chłopców, piłka nożna dziewcząt i chłopców, piłka koszykowa dziewcząt i chłopców a także siłownia, tenis stołowy i lekkoatletyka.

W 2019 r. zgodnie z zawartymi umowami przekazano dotację dla klubów sportowych w łącznej kwocie 69.000,00 zł, z czego wykorzystano kwotę 57.982,55 zł.

Gmina Dobrze wspiera działalność organizacji pozarządowych w dwóch podstawowych formach: powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji oraz wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. Szczegółowe zasady współpracy określa Roczny Program współpracy Gminy Dobrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie uchwalany corocznie przez Radę Gminy Dobrze. Celem głównym programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywanie problemów społecznych w środowisku lokalnym, poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy gminą a organizacjami. Współpraca gminy z organizacjami może mieć charakter finansowy lub poza finansowy. W 2019 roku realizowano program przyjęty przez Radę Gminy Dobrze Uchwałą Nr XLVII/264/2018 z dnia 19.10.2018 r. w sprawie uchwalenia Roczno Programu współpracy Gminy Dobrze z organizacjami pozarządowymi na 2019 r. Organizacjom pożytku publicznego przekazano w 2019 r. kwotę 4.000,00 zł, z czego:

- 2.000,00 zł otrzymało Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Dobrze „Promyk Nadziei” z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego w obszarze Kultury fizycznej,
- 2.000,00 zł otrzymało Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Dobrze „Promyk Nadziei” z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego w obszarze Integracji społecznej.

Wszystkie dotacje zostały prawidłowo wykorzystane i rozliczone.

2. SYTUACJA FINANSOWA GMINY W 2019 ROKU

2.1 Wysokość budżetu

Polityka finansowa gminy Dobre realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Gminy, która określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków.

Dochodami budżetu są: dochody własne, subwencje ogólne, dotacje celowe. Szczegółowe określenie źródeł dochodów gmin i powiatów, zasady ich ustalania i gromadzenia oraz zasady ustalania i przekazywania subwencji oraz dotacji celowych z budżetu państwa określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Wydatki są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez gminę. W wielkości poszczególnych rodzajów wydatków znajdują odbicie kierunki i zakres zadań powierzonych gminie do wykonania. W strukturze wydatków bieżących największą część stanowią wydatki na finansowanie edukacji, pomocy społecznej i rodziny. Gmina ponosi również wydatki bieżące w zakresie gospodarki komunalnej, która obejmuje m.in. ochronę środowiska, utrzymanie zieleni, utrzymanie dróg, oświetlenie ulic, gospodarowanie odpadami, utrzymanie urządzeń komunalnych a także gospodarkę mieszkaniową.

Realizacja inwestycji oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz o załącznik do uchwały budżetowej obrazujący wydatki majątkowe.

Informacja dotycząca finansów Gminy Dobre w 2019 r. sporządzona została w oparciu o sprawozdanie z wykonania budżetu za 2019 r.

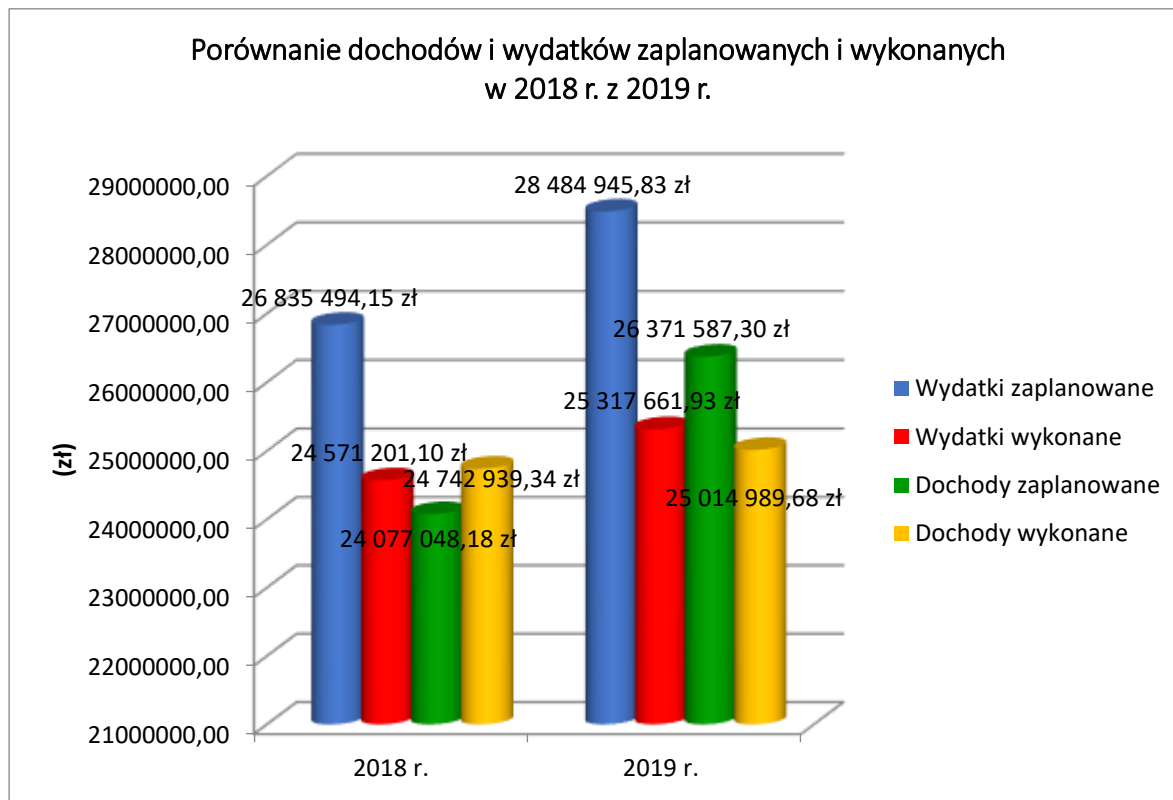
Budżet Gminy Dobre na rok 2019 uchwalony został 18 grudnia 2018 roku. W trakcie roku w budżecie dokonywano zmian na podstawie uchwał Rady Gminy Dobre oraz zarządzeń Wójta Gminy Dobre. Wójt Gminy, podobnie jak w latach poprzednich, w roku 2019 upoważniony był do:

1. zaciągania kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych na:
  - a) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetowego,
  - b) spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań,
2. dokonywania zmian w budżecie polegających na przeniesieniach w planie wydatków między paragrafami i rozdziałami w ramach działu, w zakresie wydatków bieżących w tym także na wynagrodzenia,
3. finansowania wydatków na programy inwestycyjne,
4. lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach w bankach.

Plan dochodów i wydatków w 2018 r.			
	Zaplanowane	Wykonane	%
Dochody	24.077.048,18 zł	24.742.939,34 zł	102,77%
Wydatki	26.835.494,15 zł	24.571.201,10 zł	91,56 %
Plan dochodów i wydatków w 2019 r.			
	Zaplanowane	Wykonane	%
Dochody	26.371.587,30 zł	25.014.989,68 zł	94,86 %
Wydatki	28.484.945,83 zł	25.317.661,93 zł	88,88 %

Po uwzględnieniu zmian dokonanych w ciągu roku budżetowego 2019 plan dochodów i wydatków przedstawiał się następująco:

- 1) dochody zaplanowano w kwocie **26.371.587,30 zł** i wykonano w kwocie **25.014.989,68 zł**, tj. 94,86 % planu, w tym:
  - a) dochody majątkowe zrealizowano w kwocie 21.158.379,44 zł, tj. 70,05% planu,
  - b) dochody bieżące wykonano w kwocie 23.856.610,24 zł tj. 96,52% planu,
- 2) wydatki zaplanowano w kwocie **28.484.945,83 zł** i wykonano w kwocie **25.317.661,93 zł**, tj. 88,88% planu w tym:
  - a) wydatki majątkowe wydatkowano 3.709.168,25zł, tj. 74,52% planu,
  - b) wydatki bieżące wydatkowano 21.608.493,68 zł, tj. 91,92% planu.

Korzystając ze swoich uprawnień Rada Gminy podejmowała zarówno w 2018 jak i 2019 r. uchwały w sprawie obniżenia górnych stawek podatków. Skutkowało to mniejszymi dochodami budżetowymi:

- A. w 2018 roku, w łącznej wysokości 1.371.597,01 zł, w tym:
- 1) od osób prawnych:
    - a) w podatku rolnym o kwotę 737,56 zł,
    - b) w podatku od nieruchomości o kwotę 118.676,28 zł,
    - c) w podatku od środków transportowych o kwotę 468.170,76 zł,
  - 2) od osób fizycznych:
    - a) w podatku rolnym o kwotę 82.436,04 zł,
    - b) w podatku od nieruchomości o kwotę 457.051,99 zł,
    - c) w podatku od środków transportowych o kwotę 244.524,38 zł
- B. w 2019 roku, w łącznej wysokości 1.447.294,62 zł w tym:
- 1) od osób prawnych:
    - a) w podatku rolnym o kwotę 1.015,75 zł,
    - b) w podatku od nieruchomości o kwotę 112.260,04 zł,
    - c) w podatku od środków transportowych o kwotę 497.432,89 zł,
  - 2) od osób fizycznych:
    - a) w podatku rolnym o kwotę 124.001,17 zł,
    - b) w podatku od nieruchomości o kwotę 460.717,76 zł,
    - c) w podatku od środków transportowych o kwotę 251.867,01 zł.

Gmina Dobrze w 2019 r. otrzymała subwencję w łącznej kwocie 6.685.902,00 zł, w tym:

- ✓ subwencję oświatową - 4.087.839,00 zł
- ✓ subwencję wyrównawczą - 2.518.296,00 zł
- ✓ subwencję równoważącą - 19.653,00 zł
- ✓ subwencję uzupełniającą - 60.114,00 zł.

Natomiast w 2018 r. subwencja kształtowała się na poziomie 6.444.828,00 zł, z tego: subwencja oświatowa - 4.026.393,00 zł, subwencja wyrównawcza - 2.363.223,00 zł, subwencja równoważająca - 55.212,00 zł. Z zestawienia tych danych wynika, że w 2019 r. ogólna kwota subwencji była wyższa o 241.074,00 zł niż w 2018 r.

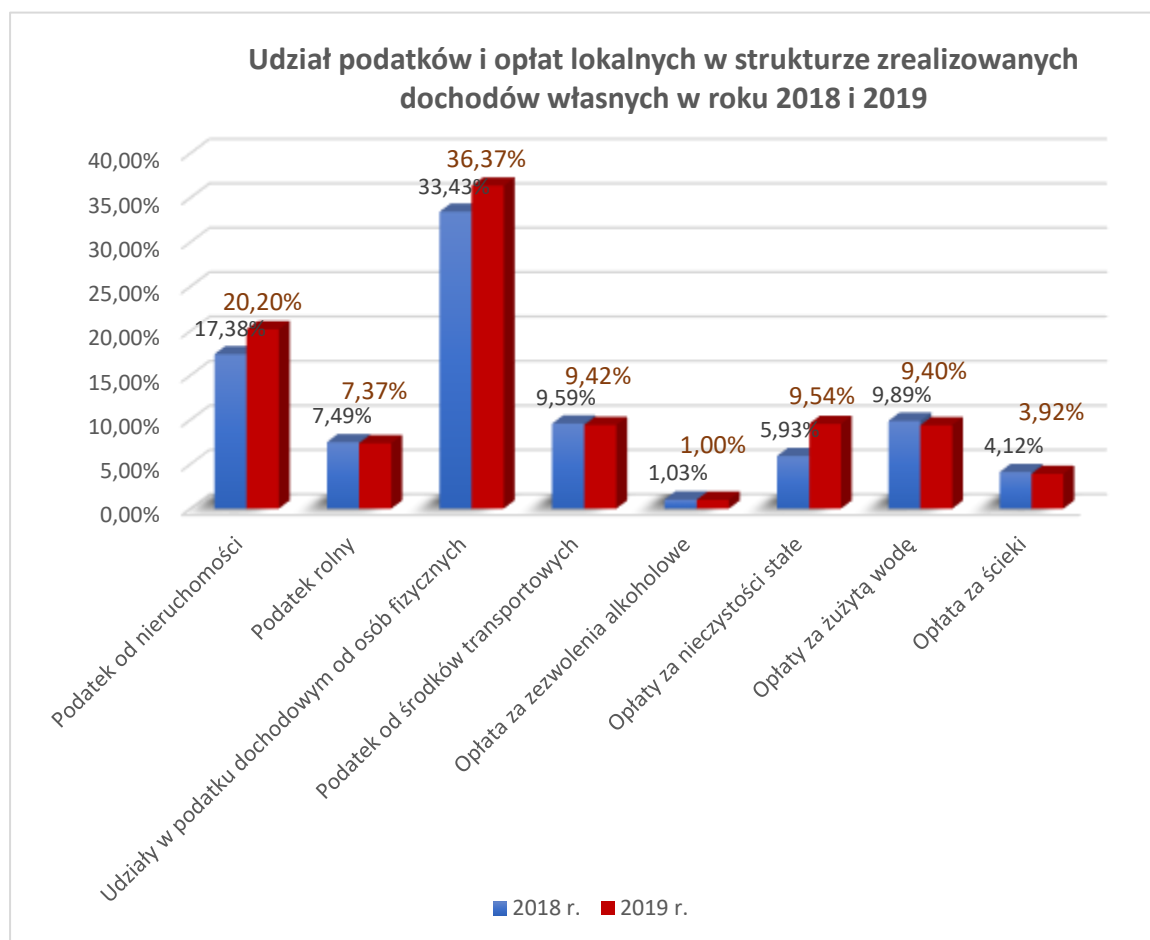
W strukturze zrealizowanych dochodów własnych największy udział w 2018 roku miały:

- podatek od nieruchomości - zrealizowano w wysokości 1.338.142,29 zł tj. 17,38% dochodów własnych,
- podatek rolny – zrealizowano w wysokości 576.551,04 zł tj. 7,49% dochodów własnych,
- udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych - zrealizowano w wysokości 2.574.055,00 zł tj. 33,43 % dochodów własnych,
- podatek od środków transportowych – zrealizowano w wysokości 738.211,40 zł tj. 9,59% dochodów własnych,
- opłata za zezwolenia alkoholowe - zrealizowano w wysokości 79.053,18 zł tj. 1,03% dochodów własnych,
- opłaty za nieczystości stałe – zrealizowano w wysokości 456.466,03 zł tj. 5,93% dochodów własnych,

- opłaty za zużyta wodę – zrealizowano w wysokości 761.600,11 zł tj. 9,89% dochodów własnych,
- opłata za ścieki – zrealizowano 317.549,77 zł tj. 4,12% dochodów własnych.

Natomiast w roku **2019** strukturę zrealizowanych dochodów własnych kształtowały:

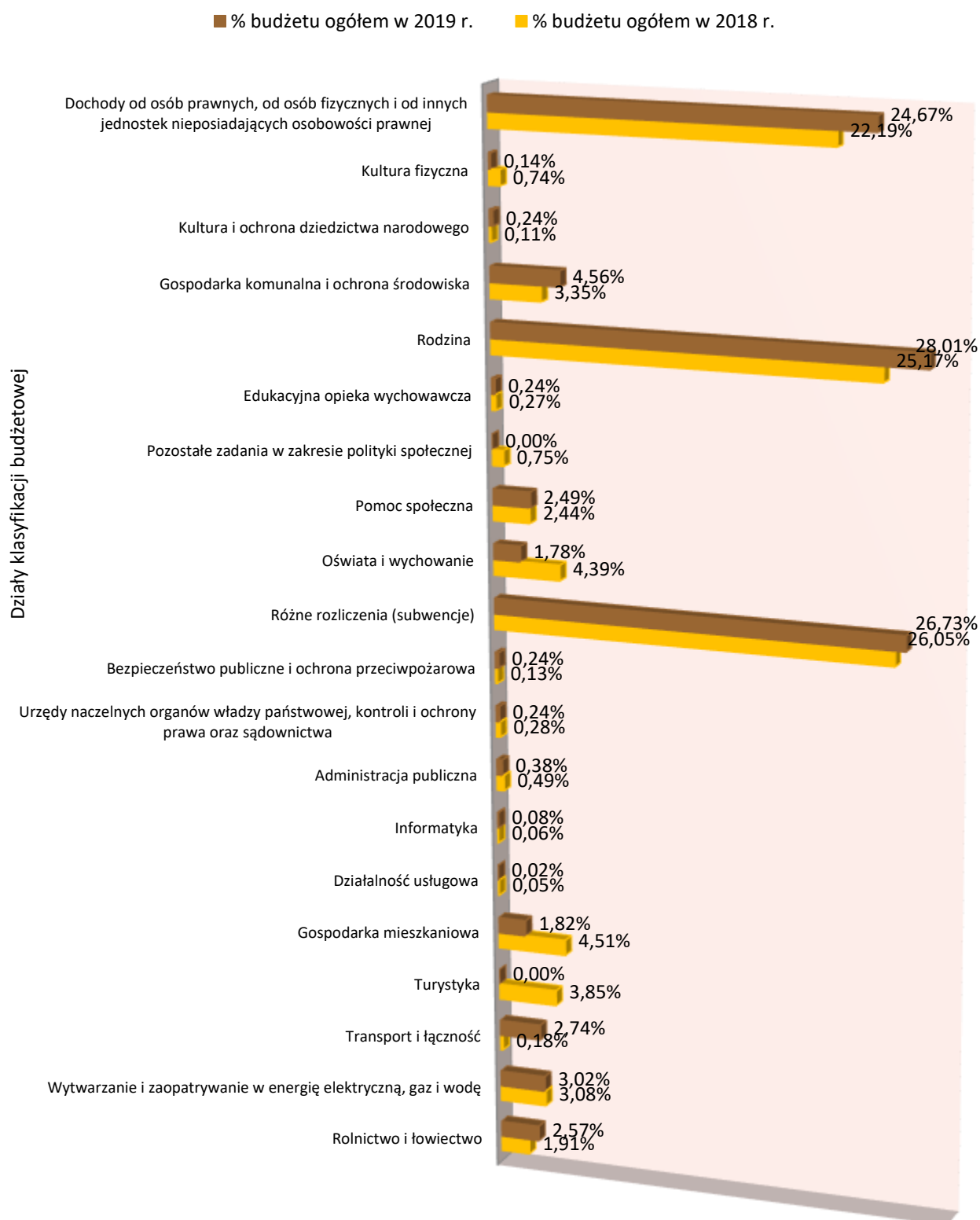
- podatek od nieruchomości - zrealizowano w wysokości 1.608.593,49 zł. tj. 20,20 % dochodów własnych,
- podatek rolny – zrealizowano w wysokości 586.766,95 zł tj. 7,37 % dochodów własnych,
- udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych - zrealizowano w wysokości 2.895.736,00 zł tj. 36,37 % dochodów własnych,
- podatek od środków transportowych – zrealizowano w wysokości 750.185,39 zł tj. 9,42 % dochodów własnych,
- opłata za zezwolenia alkoholowe - zrealizowano w wysokości 79.451,27 zł tj.1,00 % dochodów własnych,
- opłaty za nieczystości stałe – zrealizowano w wysokości 759.820,31 zł tj. 9,54% dochodów własnych,
- opłaty za zużyta wodę –zrealizowano w wysokości 748.177,10 zł tj. 9,40 % dochodów własnych,
- opłata za ścieki – zrealizowano 311.749,10 zł tj. 3,92 % dochodów własnych.

Struktura dochodów budżetowych gminy Dobrze według działów klasyfikacji budżetowej w 2018 roku oraz w 2019 roku prezentowała się następująco (patrz tabela i wykres):

Struktura dochodów budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej	2018 r.		2019 r.	
	Kwota	% budżetu ogółem	Kwota	% budżetu ogółem
Rolnictwo i łowiectwo	472.797,13 zł	1,91	643.160,97 zł	2,57
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	763.212,34 zł	3,08	756.382,08 zł	3,02
Transport i łączność	43.800,00 zł	0,18	686.392,08 zł	2,74
Turystyka	953.781,23 zł	3,85	0,00 zł	0,00
Gospodarka mieszkaniowa	1.116.040,96 zł	4,51	456.256,89 zł	1,82
Działalność usługowa	11.280,90 zł	0,05	5.400,00 zł	0,02
Informatyka	15.959,56 zł	0,06	20.773,02 zł	0,08
Administracja publiczna	121.825,53 zł	0,49	96.179,72 zł	0,38
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	68.116,92 zł	0,28	61.130,47 zł	0,24
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	32.257,47 zł	0,13	59.542,47 zł	0,24
Różne rozliczenia (subwencje)	6.444.828,00 zł	26,05	6.685.902,00 zł	26,73
Oświata i wychowanie	1.086.749,96 zł	4,39	446.464,78 zł	1,78
Pomoc społeczna	603.513,52 zł	2,44	622.652,40 zł	2,49
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	186.150,00 zł	0,75	0,00 zł	0,00
Edukacyjna opieka wychowawcza	66.974,54 zł	0,27	59.361,74 zł	0,24
Rodzina	6.228.492,71 zł	25,17	7.005.731,57 zł	28,01
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	828.129,45 zł	3,35	1.141.749,96 zł	4,56
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	26.281,00 zł	0,11	60.000,00 zł	0,24
Kultura fizyczna	183.413,00 zł	0,74	35.551,25 zł	0,14
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	5.489.335,12 zł	22,19	6.172.358,28 zł	24,67
Ogółem	24.742.939,34 zł	100%	25.014.989,68 zł	100%

Struktura dochodów budżetowych gminy Dobrze w roku 2018 i 2019 według działów klasyfikacji budżetowej

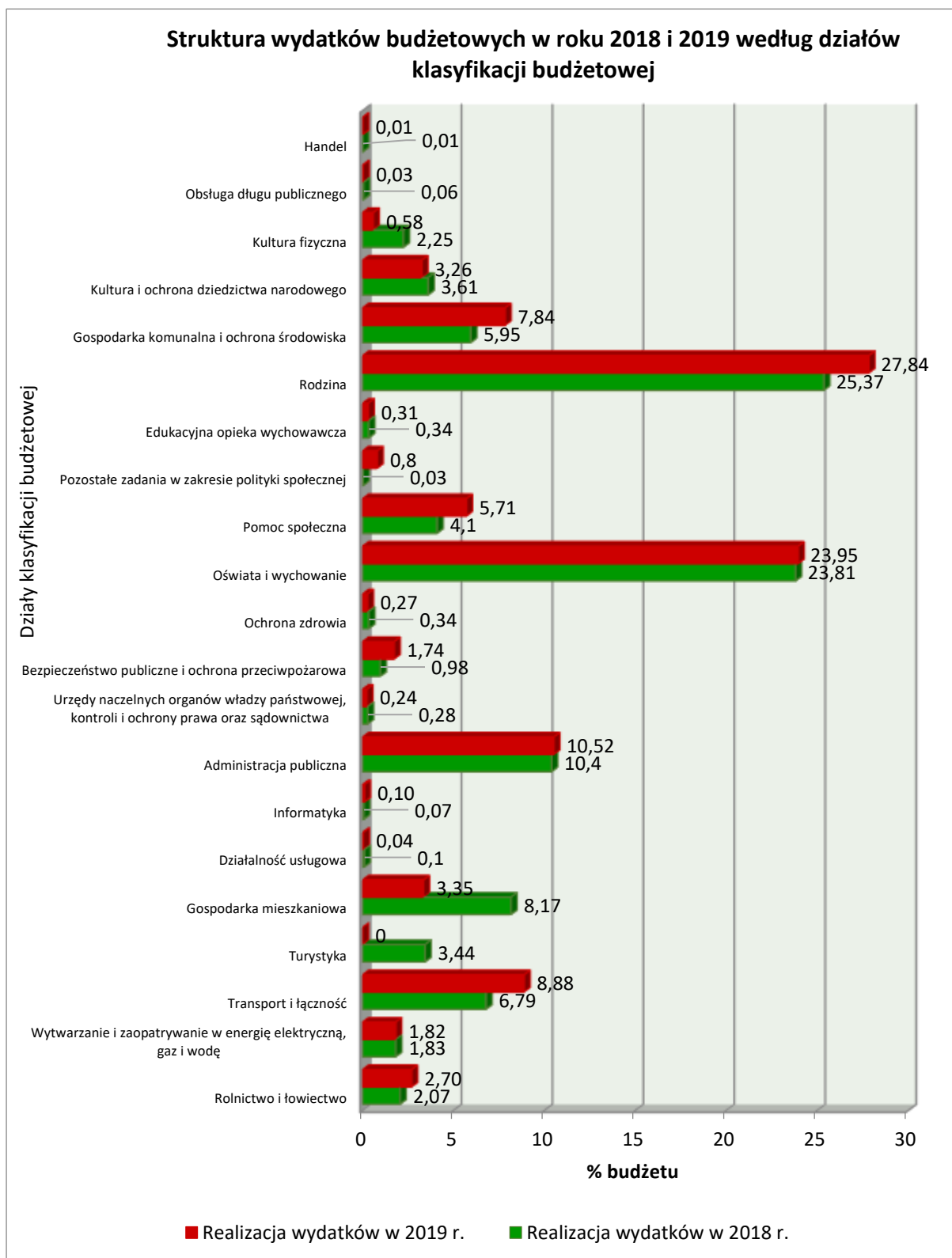

Realizacja dochodów budżetowych w 2019 roku, według źródeł ich pochodzenia przedstawia poniższe zestawienie:

DOCHODY BUDŻETOWE z tego:	Plan wg Sprawozdań (w zł)	Wykonanie (w zł)	% wykonania	% do dochodów ogółem
	26.371.587,30	25.014.989,68	94,86	100,00
1. Dochody własne:	8.920.288,66	8.784.936,10	98,48	35,12
udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	11.280,00	22.762,64	201,79	x
udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	2.868.611,00	2.895.736,00	100,94	x
podatek rolny	592.789,00	586.766,95	99,98	x
podatek od nieruchomości	1.572.300,00	1.608.593,49	102,31	x
podatek leśny	7.193,00	7.076,00	98,37	x
podatek od środków transportowych	750.007,00	750.185,39	100,02	x
pod. od dział. gosp. osób fiz. opłacany w formie karty podatkowej	1.600,00	2.114,00	132,12	x
podatek od spadków i darowizn	17.100,00	14.133,00	82,64	x
podatek od czynności cywilnoprawnych	106.030,00	105.909,38	99,89	x
wpływy z opłaty skarbowej	27.000,00	19.522,00	72,30	x
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	28.940,92	28.940,92	100,00	x
wpływy z opłaty targowej	19.150,00	20.700,00	108,09	x
wpływy z opłaty za zezwolenie na sprzedaż alkoholu	76.520,00	79.451,27	103,83	x
pozostałe dochody, w tym:	2.841.767,74	2.643.045,06	93,01	X
-opłata za wodę	746.393,44	748.177,10	100,23	X
-opłata za ścieki	310.900,00	311.749,10	100,27	X
-opłata za śmieci	745.805,00	759.820,31	101,87	x
2. Dotacje celowe, w tym:	10.765.396,64	9.544.151,58	88,66	38,15
na zadania z zakresu administracji rządowej	7.958.534,47	7.856.944,27	98,72	x
na zadania własne	791.101,00	754.755,57	95,41	x
na zadania realizowane na podst. porozumień z organami administracji rządowej	1.000,00	1.000,00	100,00	X
z funduszy celowych	760.492,50	751.136,25	98,77	x
ze środków UE na zadania własne	1.254.268,67	180.315,49	14,38	x
3. Subwencja	6.685.902,00	6.685.902,00	100,00	26,73

Struktura wydatków budżetowych gminy Dobrze według działów klasyfikacji budżetowej w 2018 roku i 2019 roku przedstawia poniższa tabela i wykres:

Struktura wydatków budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej	2018 r.		2019 r.	
	Kwota	% budżetu ogółem	Kwota	% budżetu ogółem
Rolnictwo i łowiectwo	509.030,24 zł	2,07	683.952,17 zł	2,70
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	450.546,55 zł	1,83	460.361,13 zł	1,82
Transport i łączność	1.665.468,71 zł	6,79	2.248.578,74 zł	8,88
Turystyka	844.181,59 zł	3,44	58,30 zł	0,00
Gospodarka mieszkaniowa	2.006.467,82 zł	8,17	847.459,91 zł	3,35
Działalność usługowa	23.995,90 zł	0,10	9.939,50 zł	0,04
Informatyka	18.775,95 zł	0,07	24.798,32 zł	0,10
Administracja publiczna	2.552.086,29 zł	10,40	2.663.185,45 zł	10,52
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	68.116,92 zł	0,28	61.130,47 zł	0,24
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	240.838,66 zł	0,98	440.163,50 zł	1,74
Ochrona zdrowia	83.541,86 zł	0,34	68.398,67 zł	0,27
Oświata i wychowanie	5.850.114,70 zł	23,81	6.063.809,30 zł	23,95
Pomoc społeczna	1.008.403,95 zł	4,10	1.446.182,17 zł	5,71
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej/opieka społeczna	8.295,00 zł	0,03	201.719,24 zł	0,80
Edukacyjna opieka wychowawcza	84.718,17 zł	0,34	79.202,18 zł	0,31
Rodzina	6.234.878,94 zł	25,37	7.049.089,69 zł	27,84
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.462.417,48 zł	5,95	1.985.772,65 zł	7,84
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	886.970,00 zł	3,61	826.308,00 zł	3,26
Kultura fizyczna	554.062,08 zł	2,25	146.370,67 zł	0,58
Obsługa długu publicznego	15.552,97 zł	0,06	8.461,35 zł	0,03
Handel	2.737,32 zł	0,01	2.720,52 zł	0,01
Ogółem	24.571.201,10 zł	100%	25.317.661,93	100%

W 2019 roku Gmina Dobre otrzymała dotacje w łącznej kwocie 9.544.151,58 zł tj. 39,45 % dochodów ogółem. Natomiast w 2018 roku na konto gminy wpłynęła dotacja w łącznej kwocie 10.598.652,50 zł tj. 42,83% dochodów ogółem. Z powyższego zestawienia wynika, że w 2019 r. było mniej o kwotę 1.054.500,92 zł środków pieniężnych przyznanych w formie dotacji.

Zgodnie z udzielonym upoważnieniem przez Radę Gminy oraz ustawą o finansach publicznych Wójt Gminy zarządzeniami zmieniał plany dochodów i wydatków o kwoty otrzymanych dotacji, a także dokonywał przesunięć planu po stronie wydatków między rozdziałami i paragrafami w obrębie działu. Innym upoważnieniem dla Wójta było lokowanie wolnych środków finansowych na rachunkach bankowych, z czego Wójt korzystał i z tego tytułu uzyskano dodatkowe dochody w kwocie 36.719,14 zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku gmina posiadała środki finansowe na rachunku bankowym w kwocie 2.173.607,66 zł, w tym subwencja oświatowa na styczeń 2020 r. w kwocie 312.167,00 zł oraz środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym 2019 w kwocie 1.297,36 zł i podlegających odprowadzeniu do budżetu państwa.

Rok budżetowy 2019 zamknął się ujemnym wynikiem finansowym w kwocie 302.672,25 zł przy zakładanym deficycie w kwocie 2.113.358,53 zł. **Na koniec 2019 roku wystąpiła nadwyżka operacyjna (dochody bieżące minus wydatki bieżące) w kwocie 2.248.116,56 zł.**

Reasumując ogólną realizację budżetu 2019 roku należy podkreślić, iż czyniono starania, aby realizacja wydatków była oszczędna i celowa, a pozyskanie dochodów było jak najwyższe. W trakcie realizacji budżetu nie wystąpiły zakłócenia i jego realizacja przebiegała zgodnie z założeniami i z uwzględnieniem zmian zachodzących w trakcie roku budżetowego.

2.2 Poziom zadłużenia

Na dzień 31 grudnia 2019 r. wystąpiły tylko zobowiązania niewymagalne w łącznej kwocie 587.503,13 zł z tytułu:

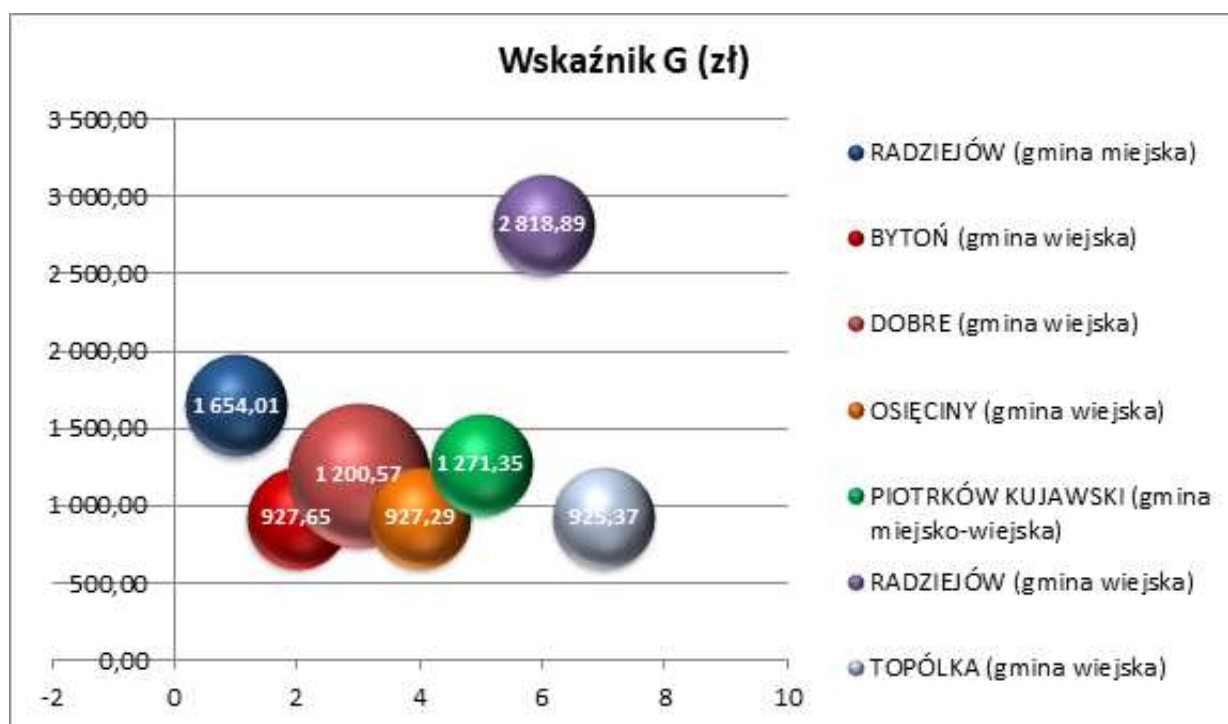
- naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2019 rok,
- naliczonych składek i podatku od w/w wynagrodzeń,
- faktur, których termin płatności przypada w 2020 roku.

Ponadto na dzień 31.12.2019 rok Gmina Dobre miała zobowiązania w łącznej kwocie 97.727,00 zł, z tytułu zaciągniętej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadanie: „Rekultywacja kwatery składowiska odpadów komunalnych w m. Buczyna”.

Stan należności wymagalnych na koniec 2019 roku wyniósł 1.163.880,39 zł.

2.3 Realizacja dochodów podatkowych

Podstawą wyliczenia wskaźnika dochodów podatkowych na 2019 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca, są dane o dochodach podatkowych za 2017 r. wg stanu na dzień 30.06.2018 r. Wskaźnik został wyliczony na podstawie zasad określonych zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i opublikowany na stronie www.mf.gov.pl. Jest to jednocześnie informacja o najbogatszych i najbiedniejszych samorządach w Polsce. Pokazuje, gdzie mieszkańcy i firmy płacą największe podatki, z których część zasila gminne budżety. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wskaźnik G dla każdej gminy oblicza się dzieląc kwotę dochodów podatkowych (z tytułu podatku od nieruchomości; podatku rolnego; podatku leśnego; podatku od środków transportowych podatku od czynności cywilnoprawnych; podatku od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej; wpływów z opłaty skarbowej; wpływów z opłaty eksploatacyjnej; udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych) za rok poprzedzający rok bazowy przez liczbę mieszkańców gminy. Wskaźnik G na 2019 rok gminy Dobre wynosił 1200,57 zł. Z wyliczeń ministerstwa wynika, że w 2019 roku średni wskaźnik gminny G dla kraju wyniósł 1790,33 zł. Tak prezentowała się Gmina Dobre w porównaniu z innymi gminami w powiecie radziejowskim w kategorii wysokości wskaźnika G na 2019 r.:

Wskaźnik G na 2018 rok gminy Dobre wynosił 1.117,00 zł.

Dochody gminy o charakterze podatkowym w 2018 i 2019 roku:

Rodzaj podatku		2018 r.			2019 r.		
		Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	%	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	%
1.	Podatek od nieruchomości	1.264.990,00	1.338.142,29	105,78	1.572.300,00	1.608.593,49	102,31
2.	Podatek rolny	575.748,00	576.551,04	100,14	592.789,00	586.766,95	98,98
3.	Podatek leśny	7.309,00	7.090,00	97,00	7.193,00	7.076,00	98,37
4.	Podatek od środków transportowych	636.556,00	738.211,40	115,97	750.007,00	750.185,39	100,02
5.	Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	2.420.253,00	2.574.055,00	106,35	2.868.611,00	2.895.736,00	100,94
6.	Udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	4.280,00	6.470,15	151,17	11.280,00	22.762,64	201,79
7.	Podatek opłacany w formie karty podatkowej	2.590,00	6.708,00	258,99	1.600,00	2.114,00	132,12
8.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	85.120,00	84.031,00	98,72	106.030,00	106.179,38	100,14

Zaległości z tytułu należności podatkowych łącznie z odsetkami na dzień 31.12.2018 r. wyniosły 884.062,61 zł, a nadpłaty 13.826,12 zł. Z kolei w roku 2019 zaległości z tytułu należności podatkowych łącznie z odsetkami na dzień 31.12.2019 r. wyniosły 774.243,12 zł, a nadpłaty 8.641,71 zł.

W 2018 roku wystawiono 246 upomnienia i 153 tytuły egzekucyjne, w tym:

- 1) upomnienia dla:
  - a) osób fizycznych 182 szt. na kwotę 123.387,18 zł,
  - b) osób prawnych 5 szt. na kwotę 280.989,57 zł,
- 2) tytuły egzekucyjne dla osób fizycznych 153 szt. na kwotę 43.936,40 zł.

W roku **2019** wystawiono natomiast 193 upomnienia i 101 tytułów egzekucyjnych, w tym:

- 1) upomnienia dla:
  - a) osób fizycznych 191 szt. na kwotę 131.660,54 zł,
  - b) osób prawnych 2 szt. na kwotę 25.836,42 zł.
- 2) tytuły egzekucyjne:
  - a) dla osób fizycznych 100 szt. na kwotę 89.296,30 zł,
  - b) dla osób prawnych 1 szt. na kwotę 9.607,00 zł.

Podjęmowano także licznie działania informacyjne poprzedzające wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec podatników posiadających zaległości. W 2018 roku podjęto działania informacyjne w stosunku do 189 podatników, a w roku 2019 w stosunku do 212 zobowiązanych, co przyniosło pozytywny skutek.

Zadłużenie podatników w podziale na sołectwa w podatku rolnym i od nieruchomości w roku 2018 i 2019, przedstawia poniższa tabela:

Sołectwo	Podatek rolny (kwota w zł)		Podatek od nieruchomości (kwota w zł)		Razem	
	2019 r.	2018 r.	2019 r.	2018 r.	2019 r.	2018 r.
Bodzanowo	1.494,00 zł	1.458,00 zł	2.538,00 zł	14,00 zł	4032,00 zł	1.472,00 zł
Bodzanowo Drugie	0,00 zł	600,00 zł	0,00 zł	38,00 zł	0,00 zł	638,00 zł
Borowo	1.840,00 zł	933,00 zł	1.304,80 zł	1.834,80 zł	3144,80 zł	2.767,80 zł
Bronisław	395,00 zł	500,97	1.440,74 zł	1.720,10 zł	1835,74 zł	2.221,07 zł
Byczyna	0,00 zł	0,00 zł	1.021,00 zł	850,00 zł	1021,00 zł	850,00 zł
Byczyna- Kolonia	105,00 zł	25,00 zł	18,00 zł	6,00 zł	123,00 zł	31,00 zł
Dęby	0,00 zł	34,00 zł	24.625,22 zł	24.398,92 zł	24625,22 zł	24.432,92 zł
Dobre	674,60 zł	429,00 zł	244.264,41 zł	237.438,16 zł	244939,01 zł	237.867,16 zł
Dobre-Wieś	1.836,00 zł	638,60 zł	190,60 zł	154,00 zł	2026,60 zł	792,60 zł
Kłonowo	1.224,00 zł	1.099,00 zł	870,00 zł	741,00 zł	2094,00 zł	1.840,00 zł
Koszczwały	391,00 zł	1.202,00 zł	60,00 zł	92,00 zł	451,00 zł	1.294,00 zł
Krzywosądz	3.617,30 zł	3.456,90 zł	790,75 zł	2.838,35 zł	4408,05 zł	6.295,25 zł
Przysiek	131,35 zł	57,00 zł	99.777,58 zł	99.613,98 zł	99908,93 zł	99.670,98 zł
Smarglin	321,00 zł	939,00 zł	662,50 zł	777,60 zł	983,50 zł	1.716,60 zł
Szczebłotowo	419,00 zł	389,60 zł	10.457,91 zł	10.640,91 zł	10876,91 zł	11.030,51 zł
Ułomie	61,60 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	61,60 zł	0,00 zł
Narkowo	2,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	2,00 zł	0,00 zł
Razem	12.511,85 zł	11.762,07 zł	388.021,51 zł	381.157,82 zł	400.533,36 zł	392.919,89 zł

Zaległości w uiszczeniu opłat za odbiór odpadów komunalnych, dotyczących należności głównych w latach 2015 – 2018 kształtowały się następująco:

Rok	Ilość osób zalegających	Zaległości w zł
2015	167	18.485,80
2016	144	13.005,92
2017	161	13.698,10
2018	176	15.944,00

Natomiast w roku **2019** zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 32.795,39 zł a ilość dłużników to 184 osoby. Porównując zaległości na przestrzeni kilku lat można zauważyć tendencję wzrostową. Coraz więcej osób zalega z opłatami za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

2.4 Budżet obywatelski i fundusz sołecki

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym budżet obywatelski jest to mechanizm partycypacyjny, w ramach którego mieszkańcy współdecydują o wydatkach publicznych w gminie w perspektywie kolejnego roku budżetowego. W gminie Dobrze nie funkcjonuje budżet obywatelski.

Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. z 2014 r., poz. 301 ze zm.) wprowadziła możliwość tworzenia funduszu sołeckiego, poprzez wyodrębnienie z budżetu gminy środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć wnioskowanych przez sołectwa. Decyzję w sprawie utworzenia ww. funduszu podejmuje Rada Gminy do dnia 31 marca roku poprzedzającego rok budżetowy, podejmując uchwałę, w której wyraża zgodę lub nie wyraża zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego. Rada Gminy Dobrze nie wyraziła zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w budżecie gminy na 2019 rok. Stanowisko w tej sprawie wyraziła Uchwałą Nr XXXVIII/215/2018 z dnia 09.03.2018 r.

3. STAN REALIZACJI INWESTYCJI

3.1 Zadania inwestycyjne w 2019 roku

Lp.	Nazwa zadania	Planowane wydatki (źródła i kwoty) w 2019 roku	Realizacja zadania	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Przebudowa drogi gminnej Czołpin Bodzanowo nr 180104C	400.000 zł – środki własne i środki z Funduszu Dróg Samorządowych Śr. wł. – 131.512 zł FDS – 268.488 zł	Wydatkowano 387.434,95 zł z tego: - roboty budowlane – 383.554,95 zł - nadzór – 3.700,00 zł - tablica informacyjna – 180,00 zł śr. wł. – 118.946,95 zł FDS – 268.488,00 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
2.	Przebudowa drogi gminnej Szczebłotowo – Bodzanowo w m. Ludwikowo nr 180122C	300.000 zł – środki własne i środki z Funduszu Dróg Samorządowych Śr. wł. – 104.417 zł FDS – 195.583 zł	Wydatkowano 281.685,57 zł z tego: - roboty budowlane – 279.405,57 zł - nadzór – 2.100,00 zł - tablica informacyjna – 180,00 zł śr. wł. – 86.102,57 zł FDS – 195.583,00 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania

3.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Smarglin – Dęby 180108C	370.000 zł – środki własne i środki z Funduszu Dróg Samorządowych	Brak wydatków.	Zadanie przeznaczone do realizacji w 2020 r.
4.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Buczyna 180122C	253.337 zł z tego: środki własne – 120.000 zł dofinansowanie z UE – 133.337 zł	Wydatkowano 199.752,00 zł z tego: - roboty budowlane – 197.412,00 zł - nadzór – 2.300,00 zł - opłata za wydanie interpretacji indywidualnej – 40,00 zł UE – 125.613,26 zł Wł. - 74.138,74 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
5.	Przebudowa drogi Narkowo – Czołpin 180129 C	77.137,38 zł – środki własne	Całkowity koszt zadania 77.137,38 zł z tego: - roboty budowlane – 74.553,38 zł - nadzór – 984,00 zł - dokumentacja – 1.600,00 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
6.	Przebudowa drogi Koszczały – Smarglin 180111C	114.000 zł – środki własne 27.000 zł - FOGR	Całkowity koszt zadania 140.477,54 zł z tego: - roboty budowlane – 137.036,18 zł - nadzór – 1.515,36 zł - dokumentacja – 1.800 zł - tablica informacyjna - 126,00 zł 113.477,54 zł - śr. wł FOGR – 27.000,00 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
7.	Przebudowa drogi gminnej Bodzanowo – Bodzanowo Drugie w m. Bodzanowo nr 180105C	106.000 zł – środki własne	Całkowity koszt zadania 105.429,16 zł z tego: - roboty budowlane – 102.729,16 zł - nadzór – 1.200,00 zł - dokumentacja – 1.500,00 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
8.	Przebudowa drogi gminnej Dęby – Borowo w m. Przysiek nr 180113C	365.000 zł – środki własne	Całkowity koszt zadania 161.834,47 zł z tego: - roboty budowlane – 156.534,47 zł - nadzór – 1.500,00 zł - dokumentacja – 3.800,00 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania

9	Przebudowa drogi gminnej w m. Bronisław (do cmentarza)	100.000 zł – środki własne	Całkowity koszt zadania 99.384,53 zł z tego: - roboty budowlane – 96.884,53 zł - nadzór – 1.000,00 zł - dokumentacja – 1.500,00 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
10	Przebudowa drogi gminnej w m. Byczyna 180122C (grys)	103.000 zł – środki własne	Całkowity koszt zadania 100.846,31 zł z tego: - roboty budowlane – 98.686,31 zł - nadzór – 800,00 zł - dokumentacja – 1.000,00 zł - tablica informacyjna – 360,00 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
11	Przebudowa drogi gminnej w m. Dobre ul. Mickiewicza	150.000 zł – środki własne	Całkowity koszt zadania 109.334,87 zł z tego: - roboty budowlane – 106.334,87 zł - nadzór – 1.000,00 zł - dokumentacja – 2.000,00 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
12	Zakup koparko - ładowarki	300.000 zł – środki własne	Całkowity koszt zadania 264.450 zł	Zadanie zakończono
13	Zakup gruntu w m. Dobre ul. Powstańców	23.000 zł – środki własne	Całkowity koszt zadania 20.000 zł	Zadanie zakończono
14	Budowa Otwartej Strefy Aktywności (OSA) w m. Byczyna	43.000 zł – środki własne i środki z Ministerstwa Sportu i Turystyki	Całkowity koszt zadania 30.918,68 zł z tego: - roboty montażowe urządzeń i wyposażenie – 28.474,50 zł - materiały – 2.354,18 zł - tablica informacyjna – 90,00 zł Środki własne – 15.406,43 zł Środki z Ministerstwa Sportu i Turystyki – 15.512,25 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
15	Budowa kanalizacji w m. Dęby	90.000 zł – środki własne	Całkowity koszt zadania 81.837,70 zł z tego: - projekt – 17.967 zł - mapa – 2.156,04 zł - kierownik budowy – 2.500,00 zł - geodeta – 2.994,50 zł - roboty budowlane – 56.220,16 zł	Dalsza realizacja zaplanowana na 2020 rok.

16	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Szczebłotowie	60.000 zł – środki własne	Wydatkowano 4.317,40 zł z tego: - dokumentacja – 4.305,00 zł - mapa – 12,40 zł	Zadania nie zrealizowano z powodu zbyt wysokich cen zawartych w ofertach złożonych w przetargu. Zadanie do realizacji w następnych latach.
17	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Krzywosądku	281.000 zł – środki własne	Wydatkowano 861,00 zł (aktualizacja kosztorysu)	Dalsza realizacja zadania zaplanowana jest na 2020 i 2021 rok. Nie wykonanie zakresu planowanych robót spowodowane przedłużaniem spraw związanych z uzyskaniem materiałów niezbędnych do przygotowania kompletnej dokumentacji i zabezpieczeniem środków z UE do dalszej realizacji.
18.	Budowa oświetlenia drogowego na terenie gminy Dobre	10.000 zł – środki własne	Wydatkowano 7.995 zł z tego: - projekt – 4.305 zł - mapa – 3.690 zł	Dalsza realizacja zaplanowana w 2020 roku.
19.	Utworzenie miejsca rekreacji w miejscowości Dobre (przy mogile)	50.000 zł – środki własne	Wydatkowano 600 zł (mapa do celów projektowych)	Dalsza realizacja zaplanowana w 2020 roku. Nie wykonanie zakresu planowanych robót spowodowane przedłużaniem spraw związanych z uzyskaniem dokumentacji niezbędnych do zrealizowania zadania.

20.	Infostrada Kujaw i Pomorza 2.0	23.602,90 zł – środki UE 3.665,90 zł – środki własne	Wydatkowano 20.773,02 zł UE i 3.665,85 zł środki własne (uruchomienie geoportalu i e-usług)	Zadanie będzie realizowane do 2021 r.
21.	Przebudowa drogi gminnej w m. Dobrze ul. Działkowa	30.000 zł – środki własne	Wydatkowano 2.000 zł (opracowanie dokumentacji projektowej)	Dalsza realizacja zaplanowana w 2020 roku.
22.	Budowa ścieżki pieszo – rowerowej Dobrze - Bronisław	20.000 zł – środki własne	Wydatkowano 58,30 zł (mapa do celów projektowych)	Dalsza realizacja zaplanowana w 2020 roku. Nie wykonanie zakresu planowanych robót spowodowane przedłużaniem spraw związanych z uzyskaniem dokumentacji niezbędnych do zrealizowania zadania.
23.	Dofinansowanie przebudowy drogi Bronisław – Bieganowo nr 2574C do Starostwa Powiatowego	100.000 zł – środki własne	Rozliczono 92.014,01 zł	Zadanie zakończono
24.	Przebudowa świetlicy w Buczynie	176.784 zł środki UE 115.798,27 zł środki własne	Wydatkowano: 282.833,15 zł w tym środki UE – 174.570,21 zł środki własne – 108.262,94 zł z tego: - roboty budowlane – 247.512,37 zł - nadzór – 3.500 zł - pozostałe wydatki 31.820,78 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
25.	Termomodernizacja budynku OSP w Krzywosądku	UE – 1.678,11 zł środki własne – 32.996,70 zł	Wydatkowano: 34.673,92 zł w tym środki UE 1.678,05 zł, środki własne: 32.995,87 zł z tego: - roboty budowlane – 32.673,92 zł - nadzór – 1.900 zł - tablica informacyjna 100 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania

26.	Modernizacja placu rekreacyjnego w m. Dobre	30.000 zł - środki własne	Wydatkowano 29.956,65 zł	Zadanie zakończono
27.	Zakup pieca c.o. dla Urzędu Gminy Dobre	35.000 zł – środki własne	Wydatkowano 30.300 zł	Zadanie zakończono
28.	Dotacja celowa do budowy oczyszczalni przydomowych	30.000 zł – środki własne	Wydatkowano 30.000 zł zgodnie ze złożoną dokumentacją (przekazano dotację i otrzymano rozliczenie) w tym środki z umorzenia pożyczki na rozbudowę oczyszczalni ścieków w m. Dobre z WFOŚiGW w Toruniu w kwocie 24.750 zł.	Zadanie zakończono
29.	Zakup gruntu pod drogę w m. Dęby	21.000 zł – środki własne	Brak wydatków.	Nie wykonano w związku z problemami rozgraniczeniowymi działek.
30.	Modernizacja kotłowni w Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrem	2.000 zł – środki własne	Brak wydatków.	Zadanie przeznaczone do realizacji w 2020 r.
31.	Zakup samochodu OSP Krzywosądz	280.000 zł – środki własne	Wydatkowano 275.970 zł	Zadanie zakończono
32.	Termomodernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Dobrem	10.000 zł - środki własne	Brak wydatków.	Zadanie przeznaczone do realizacji w 2020 r. Nie wykonanie zakresu planowanych robót spowodowane przedłużaniem spraw związanych z uzyskaniem materiałów niezbędnych do przygotowania kompletnej dokumentacji i zabezpieczeniem środków z UE do dalszej realizacji.

33.	Adaptacja ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych na pomieszczenia przedszkolne w Szkole Podstawowej w Bieczynie	10.000 zł – środki własne	Brak wydatków.	Zadanie przeznaczone do realizacji w 2020 r. Nie wykonanie zakresu planowanych robót spowodowane przedłużaniem spraw związanych z uzyskaniem materiałów niezbędnych do przygotowania kompletnej dokumentacji i zabezpieczeniem środków z UE do dalszej realizacji.
34.	Przebudowa budynku komunalnego wraz ze zmianą sposobu jego użytkowania na budynek użyteczności publicznej w Dobrem	UE – 274.204,00 zł środki własne – 558.440,39 zł	Wydatkowano: 832.626,79 zł w tym środki UE 274.203,80 zł, środki własne 558.422,99 zł z tego: - nadzór – 14.400 zł - roboty budowlane – 790.958,14 zł - pozostałe wydatki – 27.268,65 zł	Zadanie zakończono i oddano do użytkowania
	OGÓŁEM	4.977.644,65 zł, w tym: - 609.606,01 zł UE - 464.071,00 zł FDS - 27.000,00 zł FOGR	3.709.168,25 zł, w tym: - 596.838,34 zł UE, - 464.071,00 zł FDS.	

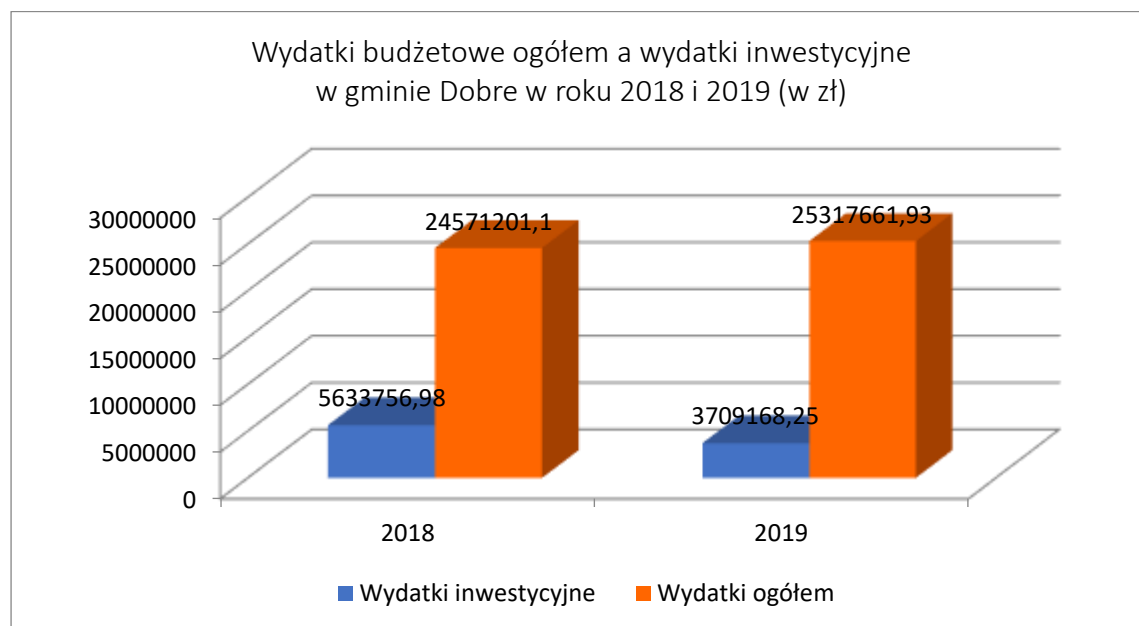
3.2 Poziom wydatków inwestycyjnych i ich udział w wydatkach budżetu gminy

Poziom wydatków inwestycyjnych i ich udział w całkowitych wydatkach budżetowych gminy Dobre, na przestrzeni 2 minionych lat, prezentuje poniższa tabela:

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki inwestycyjne	Udział inwestycji w wydatkach budżetowych
2018	24.571.201,10 zł	5.633.756,98 zł	23%
2019	25.317.661,93 zł	3.709.168,25 zł	14,6%

Niestety w roku 2019 r. widać znaczny spadek (o 8,4 %) udziału wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetowych w stosunku do roku 2018.

Proporcje inwestycji do całkowitych wydatków budżetowych zostały w formie graficznej zilustrowane na poniższym wykresie:

Poziom wydatków inwestycyjnych, finansowanych z budżetu gminy jest wielkością bardzo znaczącą. Dość wysoki udział wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków wskazuje na prorozwojowy charakter gminy. Działalność inwestycyjna ukierunkowana jest nie tylko na rozbudowanie infrastruktury technicznej, ale też infrastruktury społecznej. Wydatki inwestycyjne gminy są realizowane przede wszystkim dzięki pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej, dotacji z budżetu państwa. Korzystanie z dofinansowania ze środków unijnych, a także krajowych wymaga jednak posiadania w określonych kwotach własnych środków gminy.

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem świadczy o dużej samodzielności finansowej oraz zdolności do obsługi zadłużenia, a w przyszłości do sięgania po różnego rodzaju źródła finansowania inwestycji.

3.3 Środki finansowe zewnętrzne

Środki europejskie stanowią jedno z dodatkowych, a przy tym bardzo istotnych źródeł finansowania działalności. Wpływają na zwiększenie potencjału inwestycyjnego, przez co traktowane są one jako istotny czynnik rozwoju lokalnego. Gmina pozyskiwała dofinansowania zewnętrzne, w tym środki europejskie, głównie na działania związane z oświatą, sportem, infrastrukturą drogową, gospodarką mieszkaniową oraz szeroko rozumianym społeczeństwem.

Poniżej prezentujemy zestawienie zawartych umów na dofinansowanie ze środków unijnych i innych środków niż unijne na realizację projektów w gminie Dobrze w latach 2018 - 2019.

Umowy na dofinansowanie ze środków unijnych zawarte w latach 2018 – 2019 w perspektywie finansowej 2014-2020:

Lp.	Nazwa projektu	Źródło finansowania	Całkowita wartość projektu	Wartość dofinansowania	Rok zawarcia umowy
1.	„Budowa dróg dla rowerów na terenie gminy Dobrze”	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	1 301 202,24 zł	953 781,24 zł	2018
2.	„Utworzenie Dziennego Domu Seniora i usługi opiekuńcze świadczone na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w Gminie Dobrze”	Europejski Fundusz Społeczny	1 011 375,00 zł	859 668,75 zł	2018
3.	„Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Dobrze”	Europejski Fundusz Społeczny	219 000,00 zł	186 150,00 zł	2018
4.	„Budowa boiska rekreacyjnego w Byszynie”	Europejski Fundusz Rolny	360 390,00 zł	163 413,00 zł	2018
5.	„Termomodernizacja budynku Remizy OSP w Krzywosądku”	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	108 634,25 zł	59 548,10 zł	2018

6.	„Przebudowa świetlicy wiejskiej w Buczynie - Etap II, wraz z jej wyposażeniem”	Europejski Fundusz Rolny	288 144,27 zł	183 346,00 zł	2018
7.	„Przebudowa budynku komunalnego wraz ze zmianą sposobu jego użytkowania na budynek użyteczności publicznej”	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	2 485 217,37 zł	871 226,04 zł	2018
8.	„Przebudowa drogi gminnej nr 180122C Szczebłotowo-Bodzanowo w m. Buczyna Kolonia od km 0+868 do km 1+830”	Europejski Fundusz Rolny	133 337,00 zł	84 842,33 zł	2019
9.	„Adaptacja ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych na pomieszczenia przedszkolne w Szkole Podstawowej w Buczynie”	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	168 039,46 zł	142 833,54 zł	2019
10.	„Klub Młodzieżowy w Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrem „Przystanek Sukces”	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	52 632,32 zł	50 000,00 zł	2019
11.	„Klub Młodzieżowy w Gminnym Ośrodku Kultury w Dobrem”	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	52 633,60 zł	50 000,00 zł	2019
RAZEM, w tym w roku 2019			5 773 963,13 zł 406 642,38 zł	3 277 133,13 zł 327 675,87 zł	

łącznie w okresie programowania 2014-2020 zawarto 18 umów o dofinansowanie, z czego 7 w 2018 r. na łączną kwotę 3.277.133,13 zł oraz 4 w 2019 r. na kwotę 327.675,87 zł.

Umowy na dofinansowanie projektów z innych środków niż środki unijne zawarte w 2019 r.:

Lp.	Nazwa projektu	Źródło finansowania	Całkowita wartość projektu	Wartość dofinansowania
1.	„Budowa Otwartej Strefy Aktywności (OSA) w m. Byczyna gm. Dobrze”	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	31 024,50 zł	15 512,25 zł
2.	„Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w technologii nawierzchni bitumicznej realizowanej jednowarstwowo na istniejącej podbudowie tłuczniowej, na odcinku do długości 0,450 km w obrębach geodezyjnych: Smarglin dz. nr 359/2 i Koszczały dz. nr 74	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	137 036,18 zł	27 000,00 zł
3.	„Zadrzewianie Gminy Dobrze”	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	18 000,00 zł	13 670,00 zł
4.	„Demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Dobrze”	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	38 843,75 zł	28 944,00 zł
RAZEM			224 904,43 zł	85 126,25 zł

Projekty, których realizację zakończono w 2019 r.:

1. „Przebudowa drogi gminnej nr 180122C Szczebłotowo-Bodzanowo w m. Byczyna Kolonia od km 0+868 do km 1+830”,
2. „Przebudowa świetlicy wiejskiej w Byczynie - Etap II, wraz z jej wyposażeniem”,
3. „Przebudowa budynku komunalnego wraz ze zmianą sposobu jego użytkowania na budynek użyteczności publicznej”,
4. „Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Dobrze”,
5. „Klub Młodzieżowy w Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrem „Przystanek Sukces”,
6. „Klub Młodzieżowy w Gminnym Ośrodku Kultury w Dobrem”.

Projekty, których realizacji nie zakończono w 2019 r. i są kontynuowane:

1. „Utworzenie Dziennego Domu Seniora i usługi opiekuńcze świadczone na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w Gminie Dobrze”,
2. „Adaptacja ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych na pomieszczenia przedszkolne w Szkole Podstawowej w Byczynie”.

Efekty z realizacji projektów finansowanych ze środków innych niż unijne, których realizację zakończono w 2019 r.:

- ✓ liczba wybudowanych kompleksów OSA - 1 szt.;
- ✓ długość zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych - 0,450 km;
- ✓ liczba posadzonych drzew - 180 szt.;
- ✓ ilość obiektów, z których zdemontowano azbest - 36 szt.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Dobrze na lata 2017 – 2023.

Gmina Dobrze w celu umożliwienia procesu działań rewitalizacji, głównie w kontekście możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych, m.in. unijnych, opracowała program rewitalizacji. Gmina realizuje nadal założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Dobrze na lata 2017-2023 przyjętego Uchwałą Nr XXXVIII/195/2017 Rady Gminy Dobrze z dnia 28 listopada 2017 r. i wpisanego do Wykazu programów rewitalizacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr 51/2319/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 grudnia 2017 r. Program ten obejmuje szereg przedsięwzięć w szerokim aspekcie, które pomogą zrewitalizować teren naszej gminy. Począwszy od inwestycji modernizacyjnych i budowy nowej infrastruktury technicznej, jak również zadań wpływających na problemy społeczne. Zakłada on realizację projektów przestrzenno-funkcjonalnych, społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji, jakim jest sołectwo Dobrze z wyłączonym obszarem osiedla domów jednorodzinnych. W omawianym programie zaplanowano odpowiednie przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne, które mają przyczynić się do realizacji kierunków działań określonych jako uporządkowanie zdegradowanej przestrzeni poprzez przeznaczenie jej pod cele gospodarcze, podniesienie/zmiana kwalifikacji osób bezrobotnych i zapewnienie nowych miejsc pracy, zapewnienie pozytywnego klimatu do rozwoju działalności gospodarczej. Kierunki te mają prowadzić do osiągnięcia celu rewitalizacji w postaci przekształcenia przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji gospodarczej.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Dobrze na lata 2017-2023 wyodrębniony został obszar rewitalizacji gminy. Kryteria wyboru terenu to największa kumulacja negatywnych zjawisk, występujących problemów, jak również jego znaczny potencjał rozwojowy oraz szerokie spektrum możliwości realizacji działań naprawczych. W związku z powyższym jako obszar rewitalizacji został przyjęty teren sołectwa Dobrze z wyłączeniem terenu osiedla domów jednorodzinnych.

Misją programu jest poprawa życia mieszkańców Gminy Dobrze, wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej w gminie, poprawa ładu przestrzennego a także poprawa stanu środowiska naturalnego. Gminie Dobrze udało się zrealizować w latach poprzednich, w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, następujące przedsięwzięcia:

- „Utworzenie Dziennego Domu Seniora i usługi opiekuńcze świadczone na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w Gminie Dobre”;
- „Przebudowa budynku komunalnego wraz ze zmianą sposobu jego użytkowania na budynek użyteczności publicznej”.

Gmina Dobre wciela również założenia Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Radziejowskiego zaopiniowanej pozytywnie Uchwałą Nr 15/695/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 kwietnia 2018 r. W ramach przedmiotowego dokumentu wdrażane są projekty zarówno infrastrukturalne, jak i społeczne. W 2019 r. Gmina Dobre zrealizowała następujące projekty wynikające z założeń Strategii ORSG:

- „Przebudowa drogi gminnej nr 180122C Szczebłotowo-Bodzanowo w m. Byczyna Kolonia od km 0+868 do km 1+830”,
- „Przebudowa świetlicy wiejskiej w Byczynie - Etap II, wraz z jej wyposażeniem”,
- „Przebudowa budynku komunalnego wraz ze zmianą sposobu jego użytkowania na budynek użyteczności publicznej”,
- „Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Dobre”,
- „Klub Młodzieżowy w Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrem „Przystanek Sukces”,
- „Klub Młodzieżowy w Gminnym Ośrodku Kultury w Dobrem”.

3.4 Świetlice wiejskie i place zabaw

Na terenie gminy Dobre funkcjonują świetlice wiejskie w miejscowości Szczebłotowo, Bronisław, Byczyna-Kolonia, Bodzanowo, Czołpin, Kłonowo i Krzywosądz. Ponadto w ramach upowszechniania aktywnego wypoczynku i spędzania wolnego czasu wszyscy chętni mieszkańcy gminy Dobre mają do dyspozycji 7 placów zabaw (w Dobrem, Byczynie, Krzywosądz, Smarglinie i Bronisławiu) oraz cztery siłownie zewnętrzne (w Dobrem, Krzywosądz, Bronisławiu i Byczynie). W roku 2019 udało się oddać do użytku wyremontowaną świetlicę wiejską oraz kolejną plenerową ogólnodostępną strefę aktywności tym razem w miejscowości Byczyna.

Rozpoczęte w 2018 r. roboty budowlane związane z przebudową budynku świetlicy wiejskiej w Byczynie kontynuowane były w roku 2019 r. Inwestycja ta była zrealizowana w dwóch etapach. Pierwszy etap przedsięwzięcia obejmował roboty rozbiórkowe, wykonanie fundamentów, ścian, podłóży, uzupełnienie ścian i tynków, a także wykonanie konstrukcji i pokrycia dachów, montaż stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej, wykonanie docieplenia budynku, podjazdu dla osób niepełnosprawnych, schodów. Całkowity koszt pierwszego etapu wyniósł 371 558,00 zł i został w całości sfinansowany przez Gminę Dobre z własnych środków. Na drugi etap tej inwestycji gmina pozyskała środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”. W ramach tego etapu w roku 2019 odbudowano stropy, postawiono ścianki

działowe, zamontowano drzwi wewnętrzne, wylano posadzki oraz pomalowano ściany wewnętrzne. Dodatkowo wykonano instalację wodociągowo sanitarną, elektryczną, grzewczą oraz wyposażono kuchnię w nowe stoły i krzesła. Koszt tego etapu wyniósł 288 144,27 zł, z czego 183 346,00 zł pochodziło z dofinansowania, co stanowi 63,63% kosztów kwalifikowanych zadania. W dniu 16 listopada 2019 r. odbyło się oficjalne przekazanie do użytkowania świetlicy wiejskiej w Byczynie. Dzięki tej inwestycji lokalna społeczność zyskała nowy obiekt będący ośrodkiem kultury sołectwa, w którym być może młode pokolenia będą kontynuować pasję swoich przodków. W dawnej świetlicy w drugiej połowie ubiegłego wieku działało wiele organizacji i lokalnych artystów, w tym ochotnicza straż pożarna, orkiestra dęta oraz kółko teatralne.

Mieszkańcy Byczyny i okolic zyskali również w roku 2019 nowe miejsce rekreacji. Gminie Dobre udało się zrealizować tą inwestycję w ramach projektu pn. „Budowa Otwartej Strefy Aktywności (OSA) w m. Byczyna gm. Dobre”, dofinansowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Obok istniejącego placu zabaw w miejscowości Byczyna zaprojektowano siłownię zewnętrzną składającą się z sześciu urządzeń: motyla integracyjnego, rowerka, twistera z wahadłem, orbiterka, biegacza oraz wyciskania siedząc z wyciągiem górnym. Jedno z urządzeń przystosowane jest do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózku inwalidzkim. Obok siłowni została utworzona strefa relaksu z ławkami, koszami na śmieci, stojakiem na rowery i urządzeniami do gier edukacyjnych - stołem do tenisa oraz stołem do szachów i chińczyka. W ramach zagospodarowania terenu wykonano również nasadzenia. Całkowity koszt omawianej inwestycji to 31 024,50 zł. Kwota 15 512,25 zł to wkład Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Pozostałe środki finansowe to już udział własny Gminy Dobre.

Co roku, gmina przeprowadza na wszystkich placach zabaw kontrole bezpieczeństwa użytkowania. Place zabaw są na bieżąco utrzymywane, wykonywane są także drobne remonty i naprawy oraz doposażanie. Utrzymanie placów zabaw i siłowni plenerowych polega na dbaniu o ich czystość wykonując m.in. koszenie trawników, zbieranie nieczystości czy też czyszczenie urządzeń.

W 2019 roku urządzono nowe skwery zieleni, które wpłynęły na poprawę estetyki w gminie Dobre. Posadzono nową zieleń, kwiaty ozdobne m.in. przy ul. Dworcowej, ul. Fabrycznej. Przeprowadzono także modernizację placu rekreacyjnego w Dobrem, przy ul. Szkolnej. W ramach tej inwestycji zakupiono i zamontowano nową fontannę. Koszt tej inwestycji wyniósł 29.956,65 zł. Wydatki pokryto w całości ze środków własnych budżetu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

4.1 Infrastruktura techniczna

4.1.1 Infrastruktura drogowa i oświetlenie ulic, placów i dróg

Układ funkcjonalny komunikacji gminy Dobrze składa się z sieci dróg kołowych. Komunikacja drogowa oparta jest na:

- ✓ drodze wojewódzkiej nr 266 Ciechocinek – Służewo – Radziejów – Sompolno – Konin, która stanowi połączenia międzywojewódzkie, międzypowiatowe i międzygminne, co ma istotne znaczenie w układzie komunikacji województwa kujawsko-pomorskiego,
- ✓ drogach powiatowych - w sieci komunikacji kołowej pełnią rolę powiązań z wojewódzkim układem komunikacyjnym oraz z siedzibami i miejscowościami gmin ościennych,
- ✓ drogach gminnych o łącznej długości 79,8 km, które stanowią uzupełniający układ komunikacji lokalnej. Ponadto na terenie gminy występują drogi o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi, a są to drogi wewnętrzne oraz dojazdy najczęściej o nawierzchni gruntowej. Powstały one wraz z rozwojem sieci osadniczej gminy oraz infrastruktury technicznej.

Duża ilość dróg oznacza znaczne nakłady na ich utrzymanie, konserwację oraz modernizację. Dlatego też inwestycje drogowe i nakłady na istniejącą infrastrukturę drogową stanowią bardzo istotną pozycję w budżecie gminy Dobrze. Myśląc o bezpieczeństwie mieszkańców gminy Dobrze wspierane są również inwestycje drogowe innych samorządów np. remonty dróg powiatowych. W roku 2019 dofinansowano w kwocie 92.014,01 zł przebudowę drogi Bronisław – Bieganowo nr 2574C realizowaną przez Starostwo Powiatowe w Radziejowie

Ilość dróg gminnych ogółem w km, w tym dróg o nawierzchni bitumicznej, tłuczniowej i dróg gruntowych.

Rok	Ilość dróg ogółem (km)	O nawierzchni bitumicznej (km)	O nawierzchni tłuczniowej (km)	Drogi gruntowe (km)
2015	79,800	54,400	13,800	11,600
2016	79,800	55,100	13,100	11,600
2017	79,800	56,586	11,614	11,600
2018	79,800	57,641	11,416	10,743
2019	79,800	59,799	9,258	10,743

Na dzień 31.12.2019 roku na terenie gminy Dobrze znajduje się 9,791 km ścieżek pieszo - rowerowych. Stan ten nie uległ zmianie w porównaniu do roku 2018.

Gminie Dobre w 2019 r. udało się zrealizować liczne inwestycje skierowane na poprawę bezpieczeństwa i komfortu korzystania z infrastruktury drogowej. Część z tych przedsięwzięć wdrożono przy wsparciu środków zewnętrznych.

Dzięki dofinansowaniu w ramach Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 70%, zrealizowano w 2019 r. przebudowę 2 dróg gminnych z 3 planowanych zadań:

- ✓ przebudowa drogi gminnej nr 180104C Czołpin – Bodzanowo na odcinku od km 0+000 do km 0+998. Całkowita wartość projektu: 383.554,95 zł, wartość dofinansowania: 268.488,00 zł,
- ✓ przebudowa drogi gminnej nr 180122C Szczebłotowo - Bodzanowo, w m. Ludwikowo, na odcinku od km 0+000 do km 0+790. Całkowita wartość projektu: 279.405,57 zł, wartość dofinansowania: 195.583,00 zł.

Realizację zadania pn. „Przebudowę drogi gminnej nr 180108C Smarglin – Dęby, na odcinku od km 0+000 do km 0+990”, o całkowitej wartości projektu: 274.199,26 zł i wartością dofinansowania: 191.939,00 zł przeniesiono na rok 2020.

Projekt pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 180122C Szczebłotowo – Bodzanowo w m. Byczyna-Kolonia od km. 0+868 do km 1+830” dofinansowano ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Całkowita wartość inwestycji to 197.412,00 zł. Środki zewnętrzne stanowią 63,63% poniesionych kosztów kwalifikowanych operacji. Realizacja zadania polegała na ułożeniu nowej nawierzchni asfaltowej wraz z umocnieniem poboczy kruszywem. Inwestycja objęła również zamontowanie nowego oznakowania. Z własnych środków na ww. drodze gmina dokonała również powierzchniowego utrwalenia nawierzchni emulsją i grysami na odcinku o długości 1,8 km i przebudowała odcinek w Ludwikowie o długości prawie 800 m.

Gmina Dobre w 2019 r. zakończyła przebudowę dwóch odcinków dróg gminnych. Całkowita wartość zadania to 217.614,92 zł. Prace na odcinku drogi Narkowo-Czołpin nr 180129C objęły roboty przygotowawcze, wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego, położenie nawierzchni bitumicznej o grubości 4 cm. W ramach tych inwestycji umocniono również kruszywem pobocza oraz ustawiono oznakowanie. Przebudowę objęto odcinek o długości 0,302 km. Prace na odcinku Koszczały – Smarglin dotyczyły takiego samego zakresu. Dodatkowo w ramach tej części zadania ustawiono bariery ochronne. Inwestycję zrealizowano na odcinku o długości 0,591 km.

Jak co roku, także w 2019 r., Gmina Dobre pozyskała środki pochodzące z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. Zostały one przeznaczone na modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych o nawierzchni bitumicznej realizowanej jednowarstwowo na istniejącej podbudowie tłuczniowej w obrębach geodezyjnych Smarglin dz. nr 359/2 i Koszczały dz. nr 74. Całkowity koszt przedsięwzięcia to 137.036,18 zł, z czego 27.000,00 zł stanowiła dotacja z budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Inwestycje drogowe objęły:

- ✓ przebudowę ulicy Mickiewicza w Dobrem (całkowita wartość zadania – 106.334,87 zł),
- ✓ przebudowę drogi Dęby – Borowo w m. Przysiek na odcinku 825 m (całkowita wartość zadania – 156.534,47 zł),

- ✓ przebudowę drogi Narkowo – Czołpin na odcinku 302 m (całkowita wartość zadania – 74.553,38 zł),
- ✓ przebudowę drogi Bodzanowo – Bodzanowo Drugie w m. Bodzanowo na odcinku 440 m (całkowita wartość zadania – 102.729,16 zł),
- ✓ przebudowę drogi w Bronisławiu (do cementarza) na odcinku 394 m (całkowita wartość zadania – 96.884,53 zł).

Podsumowując w ramach inwestycji drogowych wykonano:

- na odcinkach długości 2,158 km zmiana nawierzchni tłuczniowej na bitumiczną,
- na odcinkach długości 3,422 km nałożenie nowej warstwy bitumicznej na już istniejącą,
- na odcinkach długości 1,789 km nałożenie grysłu na nawierzchnię bitumiczną.

Wartość nakładów finansowych na powyższe inwestycje – 1.633.000,00 zł.

W planach na kolejny rok jest przebudowa drogi gminnej w m. Dobrze ul Działkowa. W 2019 r. na realizację tej inwestycji wydatkowano 2.000,00 zł z przeznaczeniem na opracowanie dokumentacji projektowej.

Koszty utrzymania i budowy (przebudowy) dróg gminnych w latach 2015-2019 przedstawia poniższa tabela:

Rok	Koszty bieżącego utrzymania dróg gminnych (w zł)	Koszty budowy/przebudowy dróg gminnych (w zł)
2015	333.000,00 zł	1.000.073,00 zł
2016	225.000,00 zł	350.000,00 zł
2017	165.000,00 zł	951.000,00 zł
2018	297.000,00 zł	1.169.000,00 zł
2019	198.000,00 zł	1.633.000,00 zł

Stan dróg lokalnych ma niewątpliwie ważny wpływ na rozwój obszaru, dlatego Gmina Dobrze stara się przeznaczać możliwe duże środki finansowe na remonty dróg gminnych. Powyższe zestawienie temu dowodzi. Przez cały rok 2019 Urząd Gminy Dobrze, dzięki pracownikom zatrudnionym na stanowiskach robotniczych, wykonywał bieżące prace na jezdniach oraz poboczach dróg gminnych i ścieżkach pieszo-rowerowych m.in. kosząco pobocza, usuwano ubytki, instalowano znaki drogowe i tabliczki z nazwami ulic oraz wykonywano drobne naprawy infrastruktury drogowej. Dzięki tym staraniom i realizacji licznych inwestycji drogowych poprawia się stan bezpieczeństwa na drogach gminnych.

Gmina Dobrze zasilana jest w energię elektryczną z głównego punktu zasilania – GPZ 110/15 kV zlokalizowanego w Piotrkowie Kujawskim poprzez uruchomioną w 1998 roku rozdzielnię 15 kV w Radziejowie. Rozdzielnia 15 kV w obecnym zakresie wystarcza dla zaspokojenia potrzeb gminy w energię elektryczną. Sieć zasilająca magistralna i terenowa średniego napięcia (SN-015 kV) posiada długość około 80 km, w tym około 77,73 km stanowi sieć napowietrzna, a 2,27 km sieć kablowa. Na terenie gminy zlokalizowanych jest 89 stacji transformatorowych 15/04 kV.

W celu optymalizacji kosztów energii elektrycznej Gmina Dobre zrzeszona jest w Grupie Zakupowej składającej się z gmin i miast powiatu radziejowskiego i aleksandrowskiego. Uczestnictwo w grupie zakupowej polega na przygotowaniu i przeprowadzeniu wyboru wykonawcy na zakup energii. Wybór wykonawcy dokonywany jest corocznie w przetargu nieograniczonym, przeprowadzanym w imieniu gmin zrzeszonych w Grupie Zakupowej przez lidera. Z wykonawcą wybranym w przetargu gmina zawiera umowę sprzedaży energii elektrycznej. W wyniku przeprowadzonych działań oraz dzięki bardzo dużemu zapotrzebowaniu instytucji zrzeszonych w grupie zakupowej stawka 1 kWh jest niższa niż ta, którą można było uzyskać podczas indywidualnych negocjacji gminy i podległych jej jednostek. Postępowanie w roku 2018, którego celem był zakup energii na rok 2019 liderem była Gmina Osięcinę a w 2019 celem zakupu energii na rok 2020 była gmina Aleksandrów Kujawski.

Zaopatrzenie gminy Dobre w energię elektryczną oparte było w 2019 r. na dostawach firmy ENEA S.A. Cena zakupu 1 MWh energii elektrycznej do lokali i obiektów wynosiła 388,10 zł netto/477,36 zł brutto wg umowy. Cena zakupu 1 MWh energii elektrycznej wykorzystywanej na oświetlenie drogowe w 2019 r. kształtowała się w wysokości 320,80 zł netto/394,58 zł brutto wg umowy. Na podstawie zmieniających się przepisów prawa, szczególnie na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2538 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Energii z dnia 19 lipca 2019 r. w sprawie sposobu obliczenia kwoty różnicy ceny i rekompensaty finansowej oraz sposobu wyznaczania cen odniesienia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1369), podmioty sprzedające energię elektryczną zobowiązane były dostarczać ją po cenach obowiązujących w dniu 30 czerwca 2018 r. Dlatego firma ENEA S.A. na podstawie zawartych aneksów do umów dokonała korekty cen energii elektrycznej za cały rok 2019 do ustawowego poziomu z dnia 30 czerwca 2018 r., gdzie ceny te dla Gminy Dobre wynosiły odpowiednio:

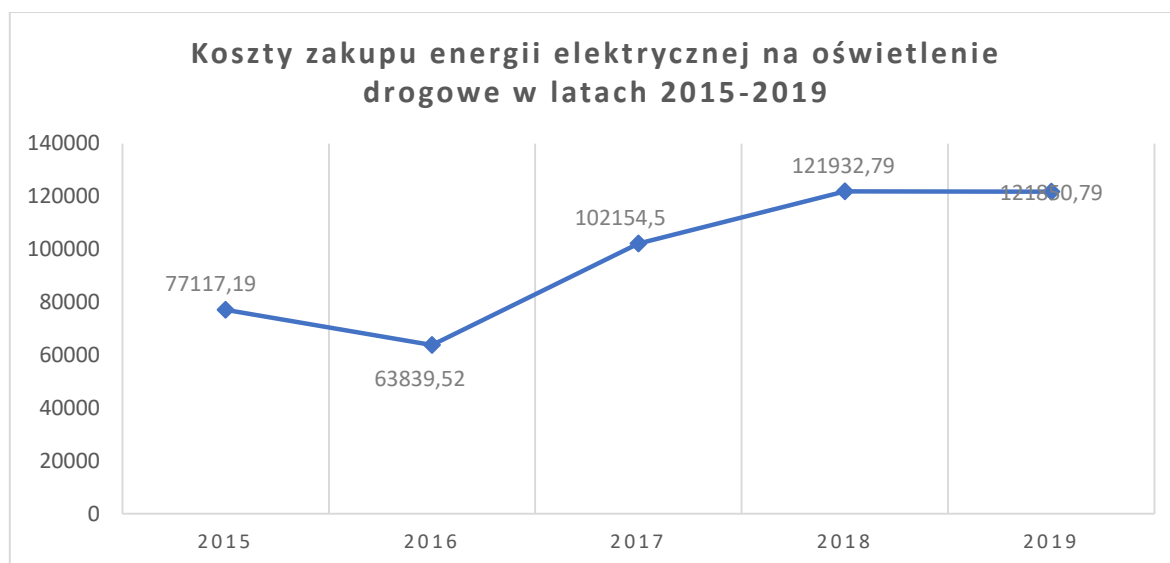
- ✓ cena zakupu 1 MWh energii elektrycznej wykorzystywanej w lokalach i obiektach – 214,61 zł netto/263,97 zł brutto.
- ✓ cena zakupu 1 MWh energii elektrycznej wykorzystywanej na oświetlenie drogowe – 195,30 zł netto/240,22 zł brutto.

W 2020 roku energię elektryczną do lokali i obiektów oraz na oświetlenie drogowe w gminie Dobre sprzedaje firma innogy Polska S.A. Cena zakupu 1 MWh energii elektrycznej wykorzystywanej w lokalach i obiektach – 324,20 zł netto/398,77 zł brutto. Cena zakupu 1 MWh energii elektrycznej wykorzystywanej na oświetlenie drogowe – 295,90 zł netto/363,96 zł brutto.

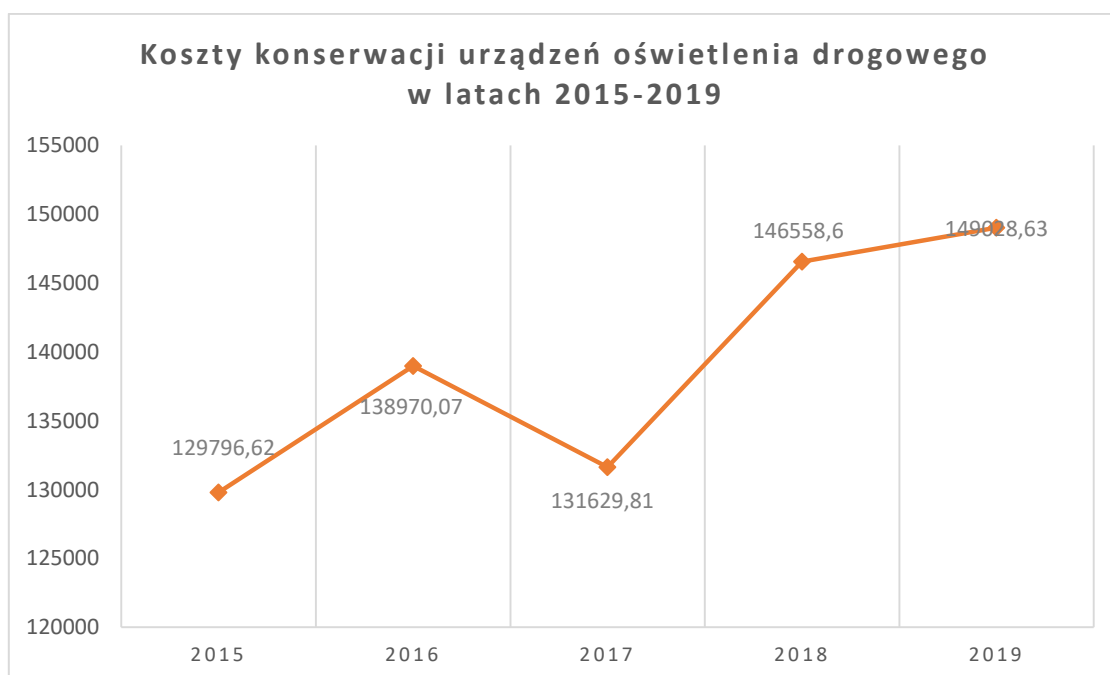
Ilość zamontowanych na terenie Gminy Dobre lamp oświetlenia ulicznego w ciągu 2019 r. nie uległa zmianie i nadal wynosi 656 sztuk lamp, stanowiących własność firmy ENERGA Oświetlenie oraz 113 sztuk lamp stanowiących własność Gminy Dobre. Wydatki związane z opłatami za oświetlenie dróg i konserwacją w roku 2019 wyniosły łącznie 283.776,68 zł, w tym konserwacją – 149.028,63 zł.

Koszty zakupu energii elektrycznej oraz konserwacji oświetlenia ulicznego przedstawiają poniższe wykresy oraz tabela:

Rok	Koszty zakupu energii elektrycznej na oświetlenie uliczne	Koszty konserwacji oświetlenia ulicznego
2015	77 117,19 zł	129 796,62 zł
2016	63 839,52 zł	138 970,07 zł
2017	102 154,50 zł	131 629,81 zł
2018	121 932,79 zł	146 558,60 zł
2019	121.850,79 zł	149.028,63 zł

Porównując rok 2018 i 2019 można stwierdzić, że koszty zakupu energii zamykają się w podobnych kwotach (różnica 82,00 zł) a koszty konserwacji również są do siebie zbliżone. Jednak w roku 2019 koszty wzrosły o 2.470,03 zł w stosunku do 2018 r. (patrz wykresy).

Przez teren gminy Dobre nadal nie przebiega żaden dystrybucyjny gazociąg wysokiego ciśnienia, który mógłby stanowić źródło zasilania w gaz ziemny. Wobec powyższego mieszkańcy gminy nie korzystają z gazu wysokometanowego, korzystają natomiast z gazu bezprzewodowego (LPG), który używany jest w gospodarstwach domowych.

4.1.2 Gospodarka wodociągowa i kanalizacyjna

Gmina jest zwodociągowana w 99,9%. Jest to jeden z wyższych poziomów w województwie kujawsko-pomorskim. Teren gminy obejmuje 118,5 km gminnej sieci wodociągowej i przyłączonych do niej jest wg stanu na koniec 2019 r. -1428 (w 2018 r. – 1365) odbiorców będących osobami fizycznymi oraz 44 (w 2018 r. – 11) odbiorców będących podmiotami gospodarczymi. Mieszkańcy są zaopatrywani w wodę pochodzącą z 4 gminnych ujęć wody, z czego czynnie pracujące są ujęcia w Dobrem i Krzywosądku a wyłączone z eksploatacji są ujęcia w Byczynie i Bronisławiu. W 2018 r. wyprodukowano 349.000 m³ wody, natomiast w roku 2019 – 365.500 m³ wody, w tym: ilość wody sprzedanej odbiorcom – 250.500 m³, ilość wody wykorzystanej na własne cele – 105.000 m³, straty wody - 10.000 m³.

Ilość dostarczonej wody do odbiorców oraz ceny jednostkowe za 1 m³ dostarczanej wody w gminie Dobre w 2018 r. i 2019 r. prezentują poniższe tabele:

Ilość dostarczonej wody (m ³ /rok)	Odbiorcy		Razem
	Grupa I - Osoby fizyczne	Grupa II - Podmioty gospodarcze	
w 2018 r.	262.000	28.900	290.900
w 2019 r.	222.800	27.700	250.500

W roku 2019 nadal obowiązywały, te same co w 2018 r., ceny jednostkowe za 1 m³ dostarczanej wody dla wszystkich grup odbiorców.

Ceny jednostkowe za 1 m ³ dostarczanej wody dla wszystkich grup odbiorców od 2018 r. do 2021 r.	Odbiorcy					
	Grupa I - Osoby fizyczne			Grupa II - Podmioty gospodarcze		
	Zaopatrzenie ludności na cele socjalno-bytowe			Zaopatrzenie na cele produkcyjne i pozostałe		
	W okresie obowiązywania Taryf od lipca 2018 - do lipca 2021			W okresie obowiązywania Taryf od lipca 2018 - do lipca 2021		
	W okresie od 1 do 12 m-cy	W okresie od 1 do 12 m-cy	W okresie od 1 do 12 m-cy	W okresie od 1 do 12 m-cy	W okresie od 12 do 24 m-cy	W okresie od 24 do 36 m-cy
	2,70 zł netto	2,78 zł netto	2,78 zł netto	3,04 zł netto	3,13 zł netto	3,13 zł netto

Wpływy gminy Dobre z tytułu opłaty za wodę w 2018 r. wyniosły 761.600,11 zł natomiast w roku 2019 - 748.820,31 zł. Na produkcję wody poniesiono koszty, które prezentuje poniższa tabela, w rozbiciu na rok 2018 i 2019.

Koszty poniesione na produkcję wody	Planowane	Wykonane	Opłaty wniesione na rzecz: Gospodarstwo Wody Polskie	Opłaty wniesione do Urzędu Marszałkowskiego
w 2018 r.	483.851,00 zł	450.547,00 zł	12.758,00 zł	2.547,00 zł
w 2019 r.	633.394,85 zł	460.361,13 zł	47.458,00 zł	0,00 zł

Gmina Dobre dba o właściwy poziom świadczenia usług w zakresie dystrybucji wody. Monitoring sieci wodociągowej to zespół czynności, który pozwala na właściwe nią zarządzanie. Dotyczy to zarówno ilości i ciśnienia dostarczanej wody, jak i jej jakości, co bezpośrednio przekłada się na bezpieczeństwo odbiorców. Gmina Dobre przeprowadziła monitoring we własnym zakresie a także kontrolę przeprowadziła Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna w Radziejowie. W 2018 r. jak i w roku 2019 wykonano ogółem 12 badań kontrolnych na ujęciu wody w Dobrem oraz ujęciu wody w Krzywosądku. Wszystkie pobrane próbki dały wynik pozytywny.

Z kanalizacji sanitarnej korzysta 49% mieszkańców gminy. Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Dobre wynosi 20,3 km, ogólnospławnej 1,0 km. Zamontowanych w sieci rozdzielczej jest 12 przepompowni ścieków i 15 przydomowych. Z gminnej sieci kanalizacji sanitarnej korzysta 2.486 mieszkańców a z sieci kanalizacji ciśnieniowej 110 osób.

W gminie Dobre jest wiele miejscowości o rozproszonej zabudowie, na terenie, których wykonanie sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego uzasadnienia. W tej sytuacji możliwym do realizacji rozwiązaniem mogą być małe przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na obszarze gminy Dobre funkcjonują indywidualne systemy kanalizacji sanitarnej. Na koniec 2018 r. istniało 251 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 545 zbiorników bezodpływowych. W roku 2019 stan ten uległ zmianie i wyniósł: 263 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 533 zbiorników bezodpływowych. Osób korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w 2018 r. było 900, natomiast osób korzystających ze zbiorników bezodpływowych (szamb) było 1900. W roku 2019 przybyło 40 osób korzystających z przydomowych oczyszczalni, natomiast automatycznie zmalała liczba osób korzystających z szamb i liczba ta wyniosła 1860.

W 2019 roku odebrano ogółem ścieków dowożonych w ilości 1366 m³, w tym od osób fizycznych – 736 m³, od osób prawnych – 630 m³. Dla porównania, w 2018 r. odebrano ogółem ścieków dowożonych w ilości 872 m³, w tym od osób fizycznych – 458 m³, od osób prawnych – 424 m³.

Wysokość cen i stawek opłat za zbiorowe odprowadzanie ścieków w gminie Dobre, wg taryfowych grup odbiorców za 1 m³, obowiązujących od lipca 2018 r do lipca 2021 r. przedstawia poniższa tabela:

Odbiorcy			
Grupa I		Grupa II	
dla ludności za ścieki socjalno - bytowe		dla podmiotów gospodarczych na cele produkcyjne i pozostałe	
odprowadzanych kanalizacją grawitacyjną	odprowadzanych lokalną przepompownią	odprowadzanych kanalizacją grawitacyjną	odprowadzanych lokalną przepompownią
3,71 zł netto	2,99 zł netto	4,95 zł netto	4,41 zł netto

Natomiast cena za odprowadzenie ścieków dowożonych beczkowitzem asenizacyjnym kształtowała się na poziomie 25,00 zł netto/1 m³ zarówno w 2018 r. jak i w 2019 r.

W 2018 r. wpływy z tytułu opłaty za ścieki wyniosły 317.549,77 zł, natomiast na odbiór i oczyszczenie ścieków gmina Dobre poniosła koszty w wysokości 418.382,00 zł. W roku 2019 wpływy z tytułu opłaty za ścieki ukształtowały się na poziomie 311.749,10 zł. Z kolei koszty w 2019 r. skumulowały się w kwocie 645.445,98 zł.

W roku 2019 zawarto i zrealizowano 12 umów na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków łącznie na kwotę 30.000,00 zł. Liczba przyznanych dotacji na wybudowanie przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2015 – 2019 w gminie Dobre prezentuje poniższa tabela:

Rok	Liczba wybudowanych oczyszczalni	Liczba udzielonych dotacji	Ilość oczyszczalni na koniec roku
2015	8	8	220
2016	8	8	228
2017	12	12	240
2018	11	11	251
2019	12	12	263

Kwota dotacji jest stała i wynosi 2.500,00 zł do 1 sztuki wybudowanej oczyszczalni ścieków.

4.2 Zagospodarowanie przestrzenne

Cały obszar gminy Dobre objęty jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobre, które zostało przyjęte Uchwałą Nr XVI/112/2000 Rady Gminy Dobre z dnia 24 stycznia 2000 r. Zmianę studium Rada Gminy Dobre uchwaliła Uchwałą Nr XXV/160/2012 z dnia 13 grudnia 2012 r.

Na terenie gminy Dobrze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla niżej wymienionych obszarów dotyczących:

- 1) wprowadzenia funkcji terenów powierzchniowej eksploatacji (żwirownie) na terenach rolnych we wsi Koszczały, na działkach o nr ewidencyjnych: 67/1, 21, 65/1 i we wsi Smarglin na działce o nr ewidencyjnym 216/1,
- 2) wprowadzenia funkcji usług rekreacyjno – sportowych na terenach rolnych we wsi Krzywosądz na działce o nr ewid. 32/2,
- 3) wprowadzenia urządzeń gospodarki wodno – ściekowej i funkcji mieszkaniowo-usługowej na działce 305/36 teren wsi Dobrze,
- 4) wprowadzenia funkcji urządzeń technicznej obsługi komunikacji samochodowej (stacja paliw) w miejscowości Buczyna Kolonia na terenach rolnych - działka o nr ewid. 99,
- 5) wprowadzenia linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia na terenach rolnych w północnej części gminy przez sołectwa Smarglin, Bronisław i Krzywosądz,
- 6) wprowadzenia i uporządkowania zgodnie dokonanymi realizacjami poszczególnych inwestycji; funkcji produkcyjno – usługowej i urządzeń gospodarki wodno – ściekowej w obszarach Cukrowni Dobrze,
- 7) wprowadzenia funkcji produkcyjno – usługowej na działce nr 161 teren wsi Dęby;

który przyjęty został przez Radę Gminy Dobrze Uchwałą Nr XXIX/173/2001 z dnia 25.10.2001r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 15, poz. 276 z dnia 15.03.2002 r. Zmieniony został przez Radę Gminy Dobrze Uchwałą Nr XXIX/181/2013 z dnia 26.04.2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrze w zakresie obszaru położonego w miejscowości Dobrze (zmiana opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko - Pomorskiego z 2013 r., poz. 1908).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrze, dotyczący wprowadzenia funkcji urządzeń komunalnych (powiększenie wysypiska odpadów i grzebowiska zwierząt padłych) w Buczynie na działce nr 31/6, przyjęty został przez Radę Gminy Dobrze Uchwałą Nr XXXV/203/02 z dnia 28 marca 2002 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 63, poz. 1274 z dnia 18.06.2002 r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrze dla obszaru położonego w miejscowości Morawy, przyjęty został przez Radę Gminy Dobrze Uchwałą Nr XLIII/243/2018 z dnia 03 sierpnia 2018 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2018 r., poz. 4112 z dnia 16.08.2018 r.

W latach 2015 - 2019 wydano w sumie 166 decyzji o warunkach zabudowy i celu publicznego, w tym w roku 2019 – 41 decyzji. W Urzędzie Gminy Dobrze w 2019 r. wydano także 7 decyzji zatwierdzających podział geodezyjny nieruchomości, a także wpłynęło ze Starostwa Powiatowego w Radziejowie 28 pozwoleń na budowę.

Rok	Ilość wydanych decyzji:	
	o warunkach zabudowy	o lokalizacji inwestycji celu publicznego
2015	25	4
2016	27	6
2017	33	2
2018	25	3
2019	37	4
Razem	147	19

Na terenie gminy znajduje się 6 obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków. Są to kościół parafialny pw. św. Bartłomieja z lat 1870-1876 w Bronisławiu, kościół parafialny pw. św. Jadwigi i Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski z 1880 r. w Byczynie, drewniany kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z 1863 r. w Krzywosądz, dwór z lat 1850-1860 wraz z ogrodem w Krzywosądz, karczma z pierwszej połowy XIX w. w Krzywosądz oraz wystrój malarski sklepienia prezbiterium i nawy głównej z lat 1900-1903 w kościele w Byczynie. W gminnej ewidencji zabytków nadal wpisanych jest, według stanu na koniec 2018 roku, ok. 27 obiektów zabytkowych. Ponadto na obszarze gminy Dobrze występuje 467 zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych.

Uchwała Nr XXI/125/08 Rady Gminy Dobrze z dnia 18 grudnia 2008 r. określa zasady i tryb udzielania dotacji z budżetu gminy Dobrze na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, sposobu jej rozliczania i kontroli. Jej niektóre zapisy były w ciągu kilku lat zmieniane m.in. uchwałą Nr XXXV/220/2013 Rady Gminy Dobrze z dnia 28 października 2013 r. oraz uchwałą Nr XXXVII/207/2018 z dnia 12 lutego 2018 r.

W roku 2019 udzielono dwie dotacje na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub roboty budowlane zabytków na łączną kwotę 30.000,00 zł. Umowy dotacji zostały zawarte z następującymi podmiotami:

- 1) Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Jadwigi Śląskiej w Byczynie - umowa dotacji zawarta w dniu 22.08.2019 r. na dofinansowanie: prac dotyczących remontu ogrodzenia wokół Kościoła Parafialnego pw. św. Jadwigi Śląskiej w Byczynie, zlokalizowanego na działce oznaczonej w ewidencji gruntów nr 103, położonej w miejscowości Byczyna, wpisanym do rejestru zabytków pod numerem: A/422. Kwota dotacja: 10.000,00 zł;
- 2) Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Krzywosądz - umowa dotacji zawarta w dniu 26.07.2019 r. na dofinansowanie: prac konserwatorskich na dachu budynku dawnego dworu Modlińskich obecnie plebanii parafialnej w Krzywosądz, zlokalizowanym na działce oznaczonej w ewidencji gruntów nr 128/5, położonej w miejscowości Krzywosądz, wpisanym do rejestru zabytków pod numerem: A/737. Kwota dotacja: 20.000,00 zł.

5. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA

Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2011 r., Nr 152, poz. 897 ze zm.) nałożyła na samorządy władztwo nad odpadami wytwarzanymi na terenie gminy. Od 1 lipca 2013 r., w związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy otrzymały nowe zadanie dotyczące zorganizowania odbioru i składowania odpadów komunalnych oraz windykację należności z tego tytułu od mieszkańców gminy. Od tamtej pory dużo się zmieniło. Od 1 lipca 2017 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 r, poz. 19) obowiązuje Wspólny System Segregacji Odpadów (WSSO) na terenie całego kraju. Od 1 stycznia 2018 roku wprowadzona została segregacja „u źródła” tzn. odpady komunalne odbierane są bezpośrednio z posesji mieszkańca.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jednym z zadań gminy jest nie tylko gospodarowanie odpadami komunalnymi ale także dokonywanie corocznej analizy stanu tej gospodarki, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Wójt corocznie sporządza sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, które przedkłada Marszałkowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Zasady odbioru odpadów komunalnych z terenu nieruchomości gminy Dobre reguluje pakiet uchwał podjętych przez organ stanowiący. Rada Gminy Dobre uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego obliczenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zgodnie z art. 6n ust 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010), w roku 2019 określiła wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości. W Uchwale Nr XVI/153/2019 z dnia 22.11.2019 r. Rada Gminy Dobre określiła ostateczny, aktualny wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz określiła warunki i tryb składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W 2019 r. zmieniona została także opłata miesięczna za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Rada Gminy dokonała wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi tj. stanowiącej iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i stawki opłaty. Dziś opłata ta premiuje osoby, które w trosce o środowisko naturalne segregują odpady komunalne. Miesięczna opłata dla nich w 2019 r. wyniosła 14 zł (w 2018 r. wyniosła 8 zł) za osobę, natomiast osoby, które nie segregują odpadów płaciły 25 zł (w 2018 r. - 15 zł) za osobę. Stawki na 2019 r. oraz metoda ustalenia opłaty została zawarta w Uchwale Nr III/23/2018 Rady Gminy Dobre z dnia 18.12.2018 r.

5.1 Gospodarowanie odpadami

Gospodarka komunalna

Ilość złożonych deklaracji i ilość osób ponoszących opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w latach 2015 – 2019 w gminie Dobre prezentuje tabela poniżej:

Stan na:	Ilość złożonych deklaracji	Ilość osób ponoszących opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi
2015.12.31	1391	4727
2016.12.31	1399	4679
2017.12.31	1322	4644
2018.12.31	1288	4580
2019.12.31	1300	4547

W roku 2019 wg stanu na koniec grudnia zostało złożonych 1300 deklaracji, a ilość osób ponoszących opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi ukształtowała się na poziomie 4547. Analizując powyższe dane można stwierdzić, że z roku na rok spada liczba osób uiszczających opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Pobierana opłata przeznaczona jest na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w skład których wchodzi odbiór, transport, utylizacja odpadów, utrzymanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów, koszt obsługi administracyjnej i informatycznej systemu itp.

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. odbiór i zagospodarowanie stałych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie Gminy Dobre realizowany był przez firmę Zakład Gospodarki Komunalnej GRONEKO Sp. z o.o., Mikorzyn 19, 87-732 Lubanie na podstawie zawartej umowy. Wykonawca ten został wyłoniony w trybie przetargu nieograniczonego. Od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, odbieranie nieczystości realizowane było na podstawie zawartej umowy przez firmę „Saniko” Sp. z o.o., ul. Komunalna 4, 87-800 Włocławek. W przypadku nieruchomości niezamieszkałych tj. będących własnością firm, instytucji, prowadzących działalność gospodarczą, właściciele zobowiązani zostali do zawarcia umowy z podmiotem uprawnionym do odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Poniższa tabela przedstawia ilość odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych ogółem z terenu gminy Dobre w 2019 r.:

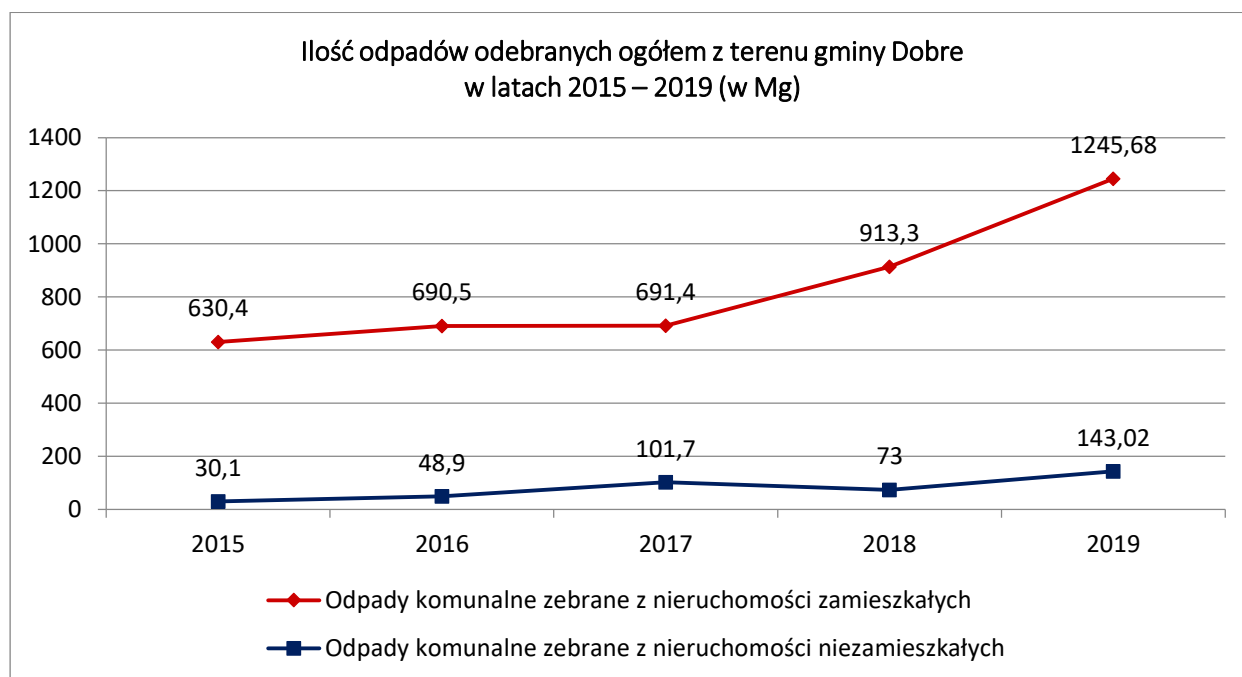
ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE Z NIERUCHOMOŚCI ZAMIESZKANYCH PRZEZ:									
Rodzaj odpadu	Z.G.K. GRONEKO						PSZOK		
	niesegregowane zmieszane odpady komunalne	zmieszane opady opakowaniowe	opakowania z papieru i tektury	opakowania ze szkła	odpady ulegające biodegradacji	inne frakcje (popiół)	odpady wielkogabarytowe	odzież	zużyte opony
KOD	20 03 01	15 01 06	15 01 01	15 01 07	20 02 01	20 01 99	20 03 07	20 01 10	16 01 03
STYCZEŃ	81,8	8,4	1,92	1,14	0	26,78	0	0	0
LUTY	49,48	11,54	1,5	1	0	29,3	0	0	0
MARZEC	42,32	24,6	2	1	0	35,76	0	0	0
KWIECIEŃ	61,74	18	1	2	3,96	29,56	0	0	0
MAJ	73,62	20,5	1	2	10,14	2,1	0	0	0
CZERWIEC	63,12	11,54	2	0,5	18,22	0	0	0	0
LIPIEC	36,76	13,5	1	0,5	29,58	0	0	0	0
SIERPIEŃ	58,96	15	2	1,16	25,74	0	3,16	0	0,88
WRZESIEŃ	45,62	15,62	1	1,1	27,44	0	0	0	0
PAŹDZIERNIK	24,62	14,72	0,5	1	63,44	0	0	0	0
LISTOPAD	47,16	17,7	0,5	0,5	37,92	12,28	0	0	0
GRUDZIEŃ	18,66	16,44	1	1	14,18	52,48	2,12	0,9	0
SUMA (w Mg)	603,86	187,56	15,42	12,9	230,62	188,26	5,28	0,9	0,88

Ilość odpadów odebranych z nieruchomości niezamieszkałych ogółem z terenu gminy Dobre w 2019 r. prezentuje poniższe zestawienie:

ODPADY ZEBRANE Z NIERUCHOMOŚCI NIEZAMIESZKANYCH		
Kod	Nazwa odpadu	Ilość w Mg
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	1,275
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1,671
15 01 04	Opakowania z metali	0,765
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	0,071
15 01 07	Opakowania ze szkła	1,721
19 12 01	Papier i tektura	0,52
20 03 01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	136,997
RAZEM		143,02

Ilość odpadów odebranych ogółem z terenu gminy Dobrze w latach 2015 – 2018 (w Mg) przedstawia poniższa zbiorcza tabela:

Odebrane z nieruchomości:							
zamieszkałych w latach:				niezamieszkałych w latach:			
2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
630,4	690,5	691,4	913,3	30,1	48,9	101,7	73,00
Ilość odpadów zebranych selektywnie w Mg							
Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2015	2016	2017	2018		
150101	Opakowania z tworzyw sztucznych	34,5	41,9	43,8	36,2		
150102	Opakowania z papieru i tektury	13,7	15,2	11,7	16,2		
150104	Opakowania z metalu	4,7	5,2	5,5	7,0		
150105	Opakowania wielomateriałowe		0,6	0,2	0,2		
150107	Opakowania ze szkła	27,3	54,5	66,8	70,0		
191201	Papier tektura			1,2	1,8		
Ogółem		80,2	117,4	129,2	131,4		

Gmina musi zapewnić osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu i odzysku odpadów segregowanych i ograniczenie masy składowanych odpadów biodegradowalnych.

Gmina Dobre w 2018 r. nie osiągnęła poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, liczonych łącznie dla wszystkich podanych frakcji odpadów komunalnych, który wyniósł 29,5%. Wymagany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2167), poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia na 2018 r. wynosił 30%. Masa odpadów po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych przekazanych do składowania z terenu Gminy Dobre w 2018 r. wyniosła 122,595 Mg. Poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. wyniósł 14,54%. Wymagany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r., poz. 2412) poziom wynosił nie więcej niż 40%. Wobec czego poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania odpadów został w 2018 r. osiągnięty. Gmina Dobre w 2018 r. osiągnęła także wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych, który wynosi 100%. Wymagany zgodnie z rozporządzeniem poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysk innymi metodami na 2018 r. wynosi 50%.

Na dzień sporządzenia niniejszego raportu gmina Dobre nie dysponowała danymi do przedstawienia poziomów recyklingu i odzysku odpadów segregowanych i ograniczenie masy składowanych odpadów biodegradowalnych za rok 2019.

Opłaty, które wpłynęły od mieszkańców gminy w roku 2019 z tytułu należności za odbiór i zagospodarowanie odpadów nie pokryły w całości kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami.

Wpływy gminy Dobre z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w latach 2015 – 2019 wynosiły:

Rok	Przychody w zł
2015	431 602,50
2016	422 847,21
2017	414 656,24
2018	456 464,03
2019	759 820,31

W 2019 roku wysokość zrealizowanych dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosła 759.820,31 zł (na plan 745.805,00 zł tj. 101,87%). Wyższe wykonanie planowanych dochodów związane było z zapłatą zaległości za odpady przez mieszkańców gminy.

W zakresie wydatków dot. gospodarki odpadami zrealizowano 99,96% tj. 786.349,53 zł na plan 786.613,63 zł, z czego wydatki poniesione z opłaty za gospodarowanie odpadami przedstawia poniższa tabela:

Rozdział 90002 - gospodarka odpadami		PLAN	WYKONANIE	%
		786.613,63 zł	786.349,53 zł	99,96
3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	115,87 zł	115,87 zł	100,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	40.948,48 zł	40.741,90 zł	99,49
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2.976,00 zł	2.975,84 zł	99,99
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	7.543,52 zł	7.515,05 zł	99,62
4120	Składki na Fundusz Pracy	1.100,00 zł	1.071,11 zł	97,37
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	9.622,70 zł	9.622,70 zł	100,00
4300	Zakup usług pozostałych	722.960,00 zł	722.960,00 zł	100,00
4410	Podróże służbowe krajowe	100,30 zł	100,30 zł	100,00
4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1.246,76 zł	1.246,76 zł	100,00

Gmina Dobrze zgodnie z wymogami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach utworzyła i utrzymuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Byczynie (PSZOK). Punkt jest czynny w każdy piątek w godzinach od 9.00 - 16.00. Do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w godzinach jego pracy można przekazywać odpady komunalne zbierane na nieruchomościach w sposób selektywny, takie jak:

- przeterminowane leki
- chemikalia
- zużyte baterie i akumulatory
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- meble i inne odpady wielkogabarytowe
- odpady budowlane i rozbiórkowe w ilości do 1 t. od nieruchomości rocznie
- zużyte opony
- tekstylia i odzież

Do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych nie są natomiast przyjmowane następujące rodzaje odpadów:

- materiały izolacyjne: styropian, wełna mineralna, papa,
- zmieszane odpady komunalne,
- zmieszane odpady budowlane,
- odpady zawierające azbest.

Zarządzeniem Nr I/115/2019 Wójta Gminy Dobre z dnia 06.09.2019 r. wprowadzono Regulamin Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Byczynie określający sposób świadczenia usług przez PSZOK.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa Gminy Dobre obsługiwana jest przez gminną mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 400 m³/dobę zlokalizowaną w miejscowości Dobre przy ul. Szkolnej (przepustowość średnia rzeczywista około 258 m³/d).

Projektowa zdolność oczyszczania w biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków zatwierdzona pozwoleniem wodnoprawnym - Decyzja O.T.I.6341.13.2012 z dn. 17.04.2012 r. Zatwierdzona ilość oczyszczonych ścieków odprowadzonych do wód powierzchniowych wynosiła:

Q max/h	Q dob.śr/d	Q max/r
40,0 m ³ /h	400,0 m ³ /d	146000 tys. m ³ /r

Rzeczywista ilość oczyszczonych ścieków odprowadzonych do wód powierzchniowych w 2018 r. i 2019 r. przedstawia się następująco:

2018 rok			2019 rok		
Q max/h	Q dob.śr/d	Q max/r	Q max/h	Q dob.śr/d	Q max/r
11 m ³ /h	257 m ³ /d	94000 tys./m ³	11 m ³ /h	258 m ³ /d	94108 tys./m ³

Monitoring ścieków doływających (surowych) i odpływających (oczyszczonych) z oczyszczalni gminnej:

Uśredniony wskaźnik zanieczyszczeń w ściekach doływających i odpływających do i z oczyszczalni w 2018 r. i 2019 r.							Dopuszczalna wartość wskaźnika zanieczyszczeń wg rozporządzenia	
Rok	Zawiesina		CHZT		BZT ₅		Zawiesina	35
	ścieki doływające	ścieki odpływające	ścieki doływające	ścieki odpływające	ścieki doływające	ścieki odpływające	CHZT	125
2018	203	7,1	701	36,5	268	6	BZT ₅	25
2019	175,3	11,8	582,5	39,3	263,3	4,7		

Ładunki substancji zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych odprowadzonych do wód powierzchniowych, wyrażone w kg.

Wartość ładunku mierzona w kg/d wyliczona wg obowiązującego pozwolenia wodnoprawnego		Wartość ładunku mierzona w kg/d wyliczona wg rzeczywistych pomiarów prowadzonych w 2018 r. i 2019 r. w ściekach oczyszczonych odprowadzonych do wód		
		Rok	2018 rok	2019 rok
Zawiesina	14	Zawiesina	1,8	3,0
CHZT	50	CHZT	9,4	9,8
BZT ₅	10	BZT ₅	1,5	1,2

5.2 Zadania z zakresu ochrony środowiska

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi oraz w zakresie ochrony środowiska gmina Dobre podejmuje szereg działań edukacyjnych. W 2019 roku kontynuowane były tego typu działania. Pomagaliśmy naszym mieszkańcom i zachęcaliśmy ich do udziału w projektach i programach ekologicznych, takich jak:

- Program rządowy „Czyste powietrze”,
- Program ograniczenia niskiej emisji,
- Program wymiany pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowych obejmujących demontaż, transport i utylizację płyt azbestowych.

Gmina Dobre zamieszcza na swoich stronach internetowych szereg informacji nt. ochrony środowiska m.in. walki ze smogiem, zakazu wypalania traw, usuwania azbestu, instalacji fotowoltaicznej itp. Ponadto mieszkańcy gminy są na bieżąco informowani w zakresie możliwości ubiegania się o dofinansowanie z rządowego programu „Czyste powietrze”, który obejmuje nie tylko inwestycje związane z wymianą źródła ciepła i OZE, ale także termomodernizację budynków.

Ochrona zadrzewień realizowana jest w ramach obowiązujących przepisów ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którymi jednym z obowiązków gminy jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. W trakcie oględzin drzew będących przedmiotem zgłoszeń dotyczących zamiaru ich usunięcia pracownicy urzędu starają się edukować wnioskodawców w zakresie racjonalnej gospodarki drzewostanem. Ochrona zadrzewień realizowana jest również przez nakładanie administracyjnych kar pieniężnych za wycinkę lub zniszczenie drzew i krzewów oraz wydawanie decyzji odmownych usuwania drzew i krzewów, bądź uzależniających ich usunięcie od dokonania nasadzeń kompensacyjnych lub wniesienia stosownej opłaty za usunięcie roślinności. Gmina Dobre przyczyniając się do poprawy środowiska przyrodniczego, przeprowadza także corocznie nowe nasadzenia. W 2019 r. w ramach projektu „Zadrzewianie Gminy Dobre” zostało nasadzonych 180 szt. drzew. Całkowita wartość projektu wyniosła 18.000,00 zł, dofinansowanie w kwocie 13.670,00 zł otrzymaliśmy z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Realizując w 2019 r. założenia „Programu usuwania azbestu z terenu Gminy Dobre na lata 2012-2032”, Gmina Dobre propaguje nadal działania zmierzające do unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest oraz ogranicza jego ilość na terenie gminy.

Od 2016 roku Gmina Dobre corocznie uczestniczy w programie priorytetowym AZBEST, w ramach którego otrzymujemy dofinansowanie pochodzące z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, w wysokości uzależnionej od możliwości finansowych funduszu.

Liczbę uczestników i obiektów, z których udało się usunąć wyroby zawierające azbest, całkowitą wartość projektu oraz udział środków w zadaniu przedstawia poniższe zestawienie.

Rok	Liczba beneficjentów	Liczba obiektów, z których usunięto azbest	Całkowita wartość zadania	% dofinansowania WFOŚiGW
2015	11	11	20 000,00 zł	0%
2016	13	13	16 088,95 zł	100%
2017	30	30	29 797,63 zł	70%
2018	32	32	35 469,63zł	70%
2019	36	39	32 843,75 zł	88,13%

W roku 2019 udało się zdemontować, przetransportować i zutylizować odpady zawierające azbest, odebrane od 36 właścicieli posesji z terenu gminy Dobre. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 32.843,75 zł brutto, z czego 88,13% stanowiła dotacja (kwota – 28.944,00 zł), pozyskana z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Pozostałe 11,87% wartości wykonanej usługi (kwota – 3.899,75 zł), sfinansowane zostało ze środków budżetu Gminy Dobre. Dane zawarte w powyższej tabeli obrazują tendencję wzrostową liczby osób chętnych do zutylizowania szkodliwego eternitu. Dobre chęci i zaangażowanie mieszkańców, pomoc formalno – prawna Urzędu Gminy oraz wsparcie finansowe, płynące z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu umożliwiają stworzenie terenu bezpiecznego przyrodniczo, sprzyjającego lokalnej społeczności.

Gmina Dobre, kolejny już rok, wdraża założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dobre na lata 2014-2020 przyjętego Uchwałą Nr XXIII/132/2016 Rady Gminy Dobre z dnia 6 grudnia 2016 r. Celem strategicznym tego dokumentu jest poprawa stanu jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Dobre, który będzie realizowany poprzez cele szczegółowe: wzrost efektywności energetycznej obiektów ze szczególnym uwzględnieniem budynków mieszkalnych i gminnych oraz redukcję zanieczyszczeń szczególnie PM10, CO₂ pochodzących zwłaszcza z indywidualnych źródeł ciepła. Do końca 2018 r. Gmina Dobre zrealizowała następujące przedsięwzięcia wynikające z założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej:

- „Termomodernizacja budynku Remizy Strażackiej przy ul. Powstańców w Dobrem”;
- „Termomodernizacja budynku szkoły w miejscowości Krzywosądz”;

- „Budowa dróg dla rowerów na terenie gminy Dobre”.

Rozpoczęta w 2018 r. realizacja projektu „Termomodernizacja budynku Remizy OSP w Krzywosądku” została całkowicie sfinalizowana i rozliczona w roku 2019. Celem projektu było zapewnienie odpowiedniej gospodarki cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynku. Planowanymi do osiągnięcia efektami było:

- liczba zmodernizowanych energetycznie budynków (szt.) - 1;
- powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m²] - 159,64;
- ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok] - 32,30;
- zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] (CI 32) - 11 215,29;
- szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂] (CI 34) - 2,69.

Na przeprowadzenie tego przedsięwzięcia wydatkowano łącznie: 34.673,92 zł, w tym środki z Unii Europejskiej w kwocie 1.678,05 zł, i środki własne gminy w kwocie: 32.995,87 zł, z tego na roboty budowlane – 32.673,92 zł.

W budżecie gminy Dobre corocznie zabezpiecza się kwotę około 8.000,00 zł na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania bezdomności zwierząt oraz opieki weterynaryjnej nad zwierzętami uczestniczącymi w wypadkach drogowych. W minionym roku Uchwałą Nr VI/84/2019 Rady Gminy Dobre z dnia 26 lutego 2019 r. przyjęto Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dobre na rok 2019. Celem takiego programu jest określenie zasad i sposobów zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom przebywającym na terenie gminy Dobre. Przedmiotowy dokument został zaopiniowany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Radziejowie, zarządcę obwodu łowieckiego - Polski Związek Łowiecki, Zarząd Główny – Ośrodek Hodowli Zwierzyny Rożniaty oraz przez Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce, Oddział we Włocławku. W dokumencie tym określona jest również wysokość środków przewidzianych na realizację niniejszego programu w 2019 r. I tak łączna kwota w wysokości 8.000,00 zł obejmuje:

- zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsc w schronisku – 5.000,00 zł,
- zapewnienie miejsca i opieki dla zwierząt gospodarskich – 300,00 zł,
- odławianie i wyłapywanie bezdomnych zwierząt – 500,00 zł,
- sterylizacja i kastracja bezdomnych zwierząt – 300,00 zł,
- opieka nad wolno żyjącymi kotami w tym ich dokarmianie – 500,00 zł,
- całodobowa opieka weterynaryjna w przypadku zdarzeń drogowych – 1.000,00 zł, zakup suchej karmy – 400,00 zł.

W ramach działań proekologicznych Gmina Dobre rokrocznie organizuje konkurs pod hasłem „Czysta zagroda – zagroda przyjazna dla środowiska” przeznaczony dla mieszkańców Gminy Dobre. Tego typu działania skutecznie wpływają na poprawę stanu ekologicznego i estetycznego wsi. Zachęcają do dbałości o przydomowe działki i ogródki a także o selektywne gospodarowanie odpadami komunalnymi. W 2019 roku w konkursie udział wzięło 15 gospodarstw domowych. Dla laureatów konkursu ufundowano nagrody za łączną kwotę 3.333,13 zł.

Gmina Dobre w 2019 roku przystąpiła do Kujawsko-Pomorskiego Samorządowego Stowarzyszenia „Salutaris”. 30 grudnia 2019 r. Rada Gminy Dobre podjęła w tej sprawie Uchwałę Nr XVIII/162/2019. Celem zasadniczym Kujawsko – Pomorskiego Samorządowego „Salutaris” jest podejmowanie działań prowadzących do likwidacji lub ograniczenia negatywnych skutków zdarzeń kryzysowych występujących na terenie jednostki terytorialnej będącej Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia. Cele uzupełniające Stowarzyszenia obejmują prowadzenie działań o charakterze przedsięwzięć profilaktycznych i prewencyjnych nastawionych na zapobieganie zdarzeniom kryzysowym oraz na ograniczanie zasięgu ich ujemnych skutków. W ramach celów uzupełniających Stowarzyszenie w szczególności podejmuje działania prowadzące do:

- rozbudowy i poprawy jakości infrastruktury technicznej chroniącej przed negatywnymi skutkami zdarzeń kryzysowych;
- poprawy stanu infrastruktury komunalnej istotnej z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa oraz jakości życia mieszkańców;
- podnoszenia poziomu świadomości społecznej i stopnia wykorzystywania zdobycy wiedzy w zakresie skutecznych metod i środków działania dla przewyższania niebezpieczeństw wynikających ze zdarzeń kryzysowych;
- realizowanie wspólnych działań w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa na obszarze działania Członka Zwyczajnego poprzez prowadzenie działań szkoleniowo-doradczych dla członków Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele m.in. poprzez finansowe wsparcie miast i gmin naszego regionu w zakresie likwidacji skutków klęsk żywiołowych, katastrof i awarii. Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być jednostka samorządu terytorialnego, której siedziba znajduje się na obszarze województwa kujawsko – pomorskiego. Stowarzyszenie przeprowadza cykle seminariów poświęconych zagadnieniom bezpieczeństwa ekologicznego jako obszaru aktywności samorządów lokalnych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zagadnienia związane z przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym oraz zagrożeniem smogiem. „Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie Salutaris” w ramach prowadzonych działań uzupełniających organizuje także różne konkursy m.in. w roku 2019 ogłosiła konkurs pod hasłem „Gmina bezpieczna ekologicznie”. Problematyka konkursu dotyczyła szeroko rozumianego bezpieczeństwa ekologicznego na poziomie lokalnym, pod kątem jego wpływu na jakość życia mieszkańców.

6. OŚWIATA, WYDARZENIA KULTURALNE, PROMOCJA GMINY

Zdania oświatowe gminy wynikają z postanowień następujących aktów prawa:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ,
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r.-Karta Nauczyciela,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe

- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. przepisy wprowadzające – prawo oświatowe,
- oraz przepisów wykonawczych do tych ustaw.

Do najważniejszych zadań oświatowych Gminy należą:

- zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty m.in. w zakresie edukacji publicznej należy do zadań własnych gminy – art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym;
- zakładanie i prowadzenie przedszkoli, w tym przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych i klas gimnazjalnych, w związku z reformą oświaty i wygaszaniem gimnazjów – ustawa Prawo oświatowe;
- zabezpieczenie bazy lokalowej i sprawności technicznej obiektów oświatowych oraz środków rzeczowych i finansowych dla działalności oświatowej - ustawa Prawo oświatowe;
- zabezpieczenie kadry pracowniczej, w tym administracyjno-obsługowej – ustawa Prawo oświatowe
- stanowienie o wysokości niektórych składników wynagrodzenia nauczycieli – Karta Nauczyciela;
- wspieranie nauczycieli w procesie dydaktyczno-wychowawczym – Karta Nauczyciela;
- kontrolowanie spełniania przez uczniów obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - ustawa o systemie oświaty/ustawa Prawo oświatowe;
- realizacja zadań wspierających uczniów w nauce – ustawa o systemie oświaty/ustawa Prawo oświatowe.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie warunków działania szkół i przedszkoli, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki. To gmina ustala sieć szkół, powołuje placówki oświatowe i określa granice ich obwodów. Na gminie również spoczywa obowiązek wykonywania remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie, zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej a także wyposażenie szkół lub placówek w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Gmina Dobre otrzymuje corocznie z budżetu państwa subwencję oświatową na finansowanie zadań związanych z edukacją. Wysokość tych kwot wystarcza jednak na pokrycie niewiele ponad połowy potrzeb związanych z oświatą. Reszta finansowana jest z gminnych pieniędzy.

6.1 Sieć szkolno-przedszkolna w 2019 w gminie Dobre

Sieć szkół oraz przedszkoli prowadzonych przez Gminę Dobre od 1 września 2019 r. kształtowała się następująco:

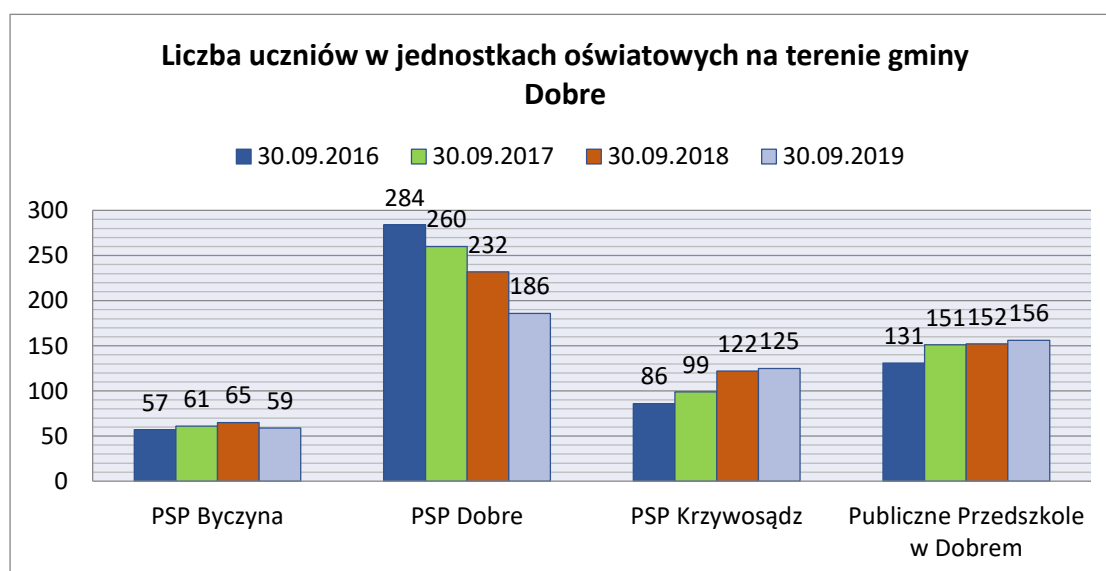
- 1) Publiczne Przedszkole w Dobrem,
- 2) Publiczna Szkoła Podstawowa w Byczynie,
- 3) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ziemi Kujawskiej w Dobrem,

4) Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzywosądzu im. Janusza Korczaka w Krzywosądzu.

Liczba uczniów w poszczególnych szkołach i przedszkolu wg stanu na 30 września 2019 r. oraz 30 września 2018 r. prezentuje poniższa tabela:

Nazwa szkoły	Liczba uczniów według Systemu Informacji Oświatowej (SIO)	
	stan na dzień 30.09.2018 r.	stan na dzień 30.09.2019 r.
PSP Byczyna	65	59
PSP Dobre	232	186
PSP Krzywosądz	122	125
Publiczne Przedszkole w Dobrem	152	156
Razem	571	526

Poniższy wykres prezentuje zbiorczą informację o liczbie uczniów w jednostkach oświatowych w latach 2016 – 2019.

6.2 Baza oświatowa i stan zatrudnienia w szkołach i przedszkolu

Wszystkie szkoły podstawowe posiadają pracownie komputerowe i dostęp do internetu. Budynek szkolny i otoczenie wokół zarządzane przez dyrektorów jednostek oświatowych spełniają wymogi bezpieczeństwa oraz higieny nauki i pracy. Dyrektorzy jednostek oświatowych rokrocznie zakupują nowe pomoce dydaktyczne oraz sprzęt sportowy niezbędny do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

Baza lokalowa jaką dysponują jednostki oświatowe obejmuje łącznie 4 obiekty szkolne i przedszkolne. Wszystkie szkoły podstawowe są bardzo dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne, uczniowie i nauczyciele wykorzystują pracownie komputerowe a także tablice multimedialne i monitory dotykowe zakupione w ramach rządowego programu „Aktywna tablica”. Tablice te są niezwykle pomocne w procesie dydaktycznym.

Przy Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrem istnieje pełnowymiarowa hala sportowa, z której korzystają uczniowie tej szkoły, różne grupy sportowe oraz mieszkańcy gminy. Również przy Publicznej Szkole Podstawowej w Krzywosądzcy i przy Publicznej Szkole Podstawowej w Byczynie znajdują się boiska sportowe.

Stan zatrudnienia w roku szkolnym 2018/2019 w jednostkach oświatowych, opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej (SIO) – stan na 30 września 2018 r. i przedstawia się on następująco:

1. zatrudnienie w Publicznym Przedszkolu w Dobrem:
  - 1) nauczyciele – 13 (10,69 etatu), w tym:
    - dyplomowani – 4 (1,69 etatu);
    - mianowani – 3 (3 etaty);
    - kontraktowi – 6 (6 etatów);
  - 2) pracownicy obsługi – 2 (1,25 etatu);
  - 3) pracownicy zatrudnieni w charakterze pomocy nauczyciela – 2 (2 etaty).
2. zatrudnienie w Publicznej Szkole Podstawowej w Byczynie:
  - 1) nauczyciele – 15 (11,08 etatu), w tym:
    - dyplomowani – 7 (5 etatów);
    - mianowani – 6 (4,36 etatu);
    - kontraktowi – 2 (1,72 etatu);
  - 2) pracownicy obsługi – 1 (1 etat);
  - 3) pracownicy administracji – 1 (0,5 etatu).
3. zatrudnienie w Publicznej Szkole Podstawowej w Krzywosądzcy:
  - 1) nauczyciele – 21 (14,54 etatu), w tym:
    - dyplomowani – 12 (7,73 etatu);
    - mianowani – 6 (4,14 etatu);
    - kontraktowi – 2 (1,67 etatu);
    - stażyści – 1 (1 etat).
  - 2) pracownicy obsługi – 2 (1,25 etatu)
  - 3) pracownicy administracji – 1 (0,5 etatu).
4. zatrudnienie w Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrem:
  - 1) nauczyciele – 27 (22,33 etatu), w tym:
    - dyplomowani – 19 (16,47 etatu);
    - mianowani – 8 (5,86 etatu);
  - 2) pracownicy administracji – 1 (1 etat);
  - 3) pracownicy obsługi – 9 (8,25 etatu).

Łącznie w szkołach i przedszkolu zatrudnionych było 48 nauczycieli w pełnym wymiarze oraz 28 w niepełnym wymiarze, tj. 10,64 etatu.

6.3 Realizowane zadania oświatowe

Gmina Dobrze realizuje zadania oświatowe wynikające z ustawy o systemie oświaty i rozporządzeń wykonawczych poprzez zabezpieczenie działalności przedszkola, szkół podstawowych, a także zapewnia dostępność do edukacji dla uczniów niepełnosprawnych organizując i finansując dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół poza terenem gminy.

W roku szkolnym 2018/2019 usługę dowożenia uczniów do przedszkola oraz szkół prowadzonych przez Gminę Dobrze wykonywała firma wyłoniona zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego. Łącznie dowożono 115 uczniów (w poprzednim roku szkolnym - 197 uczniów), w tym do:

- 1) Publicznego Przedszkola w Dobrem – 4,
- 2) Publicznej Szkoły Podstawowej w Byczynie – 11,
- 3) Publicznej Szkoły Podstawowej w Krzywosądky – 26,
- 4) Publicznej Szkoły Podstawowej w Dobrem – 50,
- 5) Publicznej Szkoły Podstawowej w Dobrem (oddziały gimnazjalne) – 24.

Łączna liczba przejechanych kilometrów podczas dowozu uczniów do szkół i przedszkola wyniosła 62.167. W porównaniu z rokiem szkolnym 2017/2018 nastąpił spory spadek liczby dzieci korzystających z usługi dowożenia.

Zadania oświatowe realizowane są przy pomocy środków otrzymywanych z budżetu państwa – subwencji oświatowej oraz z budżetu gminy. Koszt dowożenia uczniów do szkół i przedszkola w roku szkolnym 2017/2018 wyniósł 153.803,99 zł, natomiast w roku szkolnym 2018/2019 – 154.422,83 zł.

Kolejny rok z rzędu szkoły w Dobrem i Krzywosądky przystąpiły do projektu „Szkolny Klub Sportowy” realizowanego ze środków zewnętrznych w ramach rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży.

W 2019 roku w projekcie tym uczestniczyło 36 uczniów (2 grupy) z Publicznej Szkoły Podstawowej w Krzywosądky, 34 uczniów (2 grupy) z Publicznej Szkoły Podstawowej w Dobrem. Zatrudnienie kadry nauczycielskiej do realizacji zajęć sportowych w ramach programu zapewniło Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Związków Sportowych w Bydgoszczy, które było Wojewódzkim Organizatorem projektu. W ramach tego projektu przeprowadzono w 2019 r. zajęcia sportowe pozalekcyjne. Środki na realizację programu pochodziły z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Gmina Dobrze udostępniła nieodpłatnie obiekty sportowe.

W ramach Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych na lata 2017 – 2019 „Aktywna tablica” wyposażono szkoły w interaktywne monitory dotykowe. Dwa monitory interaktywne trafiły do PSP w Byczynie i dwa do PSP w Dobrem. Wartość zakupionego sprzętu to 35.000,00 zł, z czego 80% tej kwoty (28.000,00 zł) pochodzi z dotacji celowej z budżetu państwa, a 20% (7.000,00 zł) to wkład własny gminy.

Jednym z najważniejszych zadań edukacyjnych jest właściwe wspieranie rozwoju talentów. Osiągnięcia ludzi zdolnych są motorem rozwoju w każdej dziedzinie życia. Z tego właśnie powodu należy dbać o zapewnienie utalentowanym dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwijania i kształtowania uzdolnień. Dlatego też, Gmina Dobrze otaczając szczególną opieką uzdolnionych uczniów osiągających wybitne wyniki w nauce,

działając zgodnie z art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, przyjęła, Uchwałą Nr XXVI/151/2017 Rady Gminy Dobre z dnia 29 marca 2017 r., Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży. Wspomniany Program pozwoli wspierać edukację uczniów, jak również motywować ich do rozwoju i do wzrostu aspiracji. W ramach tego programu corocznie przyznawane są stypendia Wójta Gminy. W 2019 r. zostały wręczone stypendia dla 5 uczniów szkół podstawowych (4 uczniów z PSP w Dobrem i 1 uczennica z PSP w Krzywosądku), w kwocie 1.000,00 zł, za szczególne osiągnięcia w nauce oraz zajęcie czołowych miejsc w konkursach przedmiotowych w roku szkolnym 2018/2019.

6.4 Poziom wydatków na oświatę i zrealizowane inwestycje

Gmina Dobre otrzymała w 2019 r. subwencję oświatową w kwocie 4.087.839,00 zł. Otrzymano także dotację celową na zadania zlecone - zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w kwocie 33.091,68 zł (w 2018 r. - 43.905,58 zł). Środki finansowe z dotacji zostały wykorzystane w roku 2019 na zakup ćwiczeń i podręczników dla uczniów za kwotę 32.760,60 zł. Poniesiono również wydatki na zakup podręczników i ćwiczeń ze środków własnych gminy na kwotę 202,92 zł. Ogółem przedmiotowa dotacja została wykorzystana w kwocie 33.088,23 zł.

W przedszkolu w 2019 roku wydatkowano kwotę 935.903,98 zł (w 2018 r. - 825.040,20 zł). Z otrzymanej, w wysokości 162.748,00 zł, dotacji celowej budżetu państwa wydatkowano 161.822,03 zł (w 2018 r. - 152.070,00 zł), a ze środków własnych Gminy Dobre 774.081,95 zł (w 2018 r. - 672.970,20 zł). Środki z dotacji wykorzystano na wypłatę wynagrodzenia oraz pochodnych od wynagrodzeń dla 12 nauczycieli.

W roku 2019 udało się pozyskać środki finansowe na realizację projektu pod nazwą „Adaptacja ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych na pomieszczenia przedszkolne w Szkole Podstawowej w Byczynie”. 3 grudnia 2019 r. została podpisana umowa na dofinansowanie w ramach Osi Priorytetowej 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry Działania 6.3 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną Poddziałania 6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020. tego przedsięwzięcia. Zostanie ono zrealizowane w roku 2020. Całkowita wartość inwestycji to 168.039,46 zł, z czego dofinansowanie unijne to 142.833,54 zł. Reszta środków będzie pochodzić z budżetu gminy Dobre. W planach jest jeszcze złożenie kolejnego wniosku o dofinansowanie projektu, którego celem będzie utworzenie nowych 22 miejsc wychowania przedszkolnego w Publicznym Przedszkolu w Dobrem, w oddziale zamiejscowym w Byczynie a także zakup wyposażenia i zwiększenie kompetencji nauczyciela.

W 2019 roku otrzymano dotację w kwocie 59.361,74 (w 2018 r. - 77.496,00 zł) na realizację pomocy materialnej dla uczniów na plan 102.827,00 zł (w 2018 r. - 101.923,00 zł). Za okres styczeń - czerwiec 2019 r.: stypendia szkolne otrzymało 83 uczniów na kwotę 48.054,88 zł, zasiłek szkolny otrzymał – 1 uczeń na kwotę 620,00 zł. łącznie za ten okres, z

dotacji celowej z budżetu państwa wydatkowano 38.939,90 zł, a ze środków własnych Gminy Dobre 20% tj. 9.734,98 zł. Za okres od września do grudnia 2019 r. stypendia szkolne otrzymało 66 uczniów na kwotę 25.527,30 zł. Z dotacji celowej z budżetu państwa wydatkowano 20.421,84 zł, a ze środków własnych Gminy Dobre 20% tj. 5.105,46 zł. Ogółem w 2019 roku wydatkowano 74.202,18 zł w 2018 r. - 83.718,17 zł) z tego z budżetu państwa 59.361,74 zł i z budżetu gminy 14.840,44 zł.

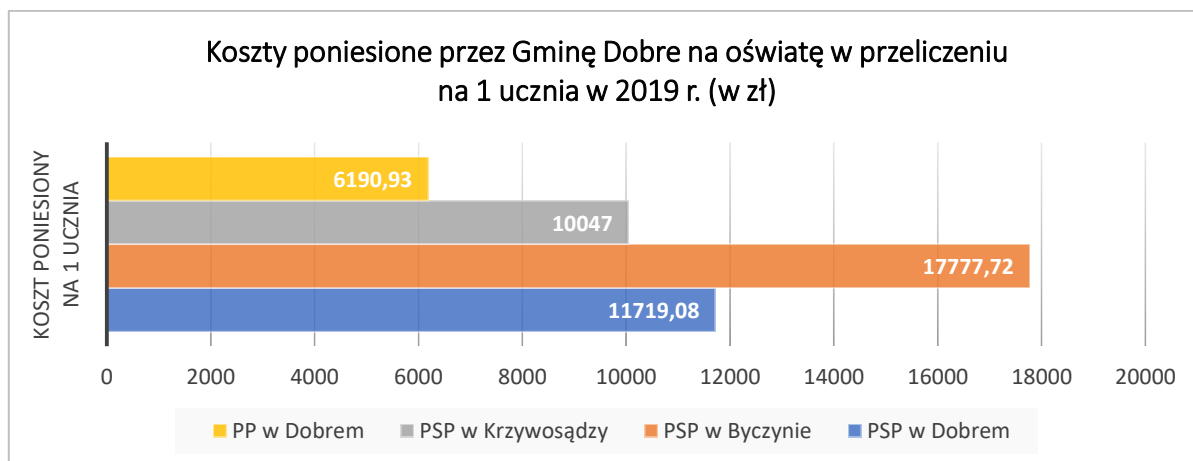
Na dokształcanie nauczycieli wydatkowano 23.439,04 zł (w 2018 r. - 26.718,55 zł). W 2019 r. na edukacyjną opiekę wychowawczą wydatkowano 79.202,18 zł (w 2018 r. - 84.718,17 zł).

W 2019 r. Gmina Dobre otrzymała dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na realizację projektu pn. „Klub Młodzieżowy w Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrem „Przystanek Sukces” w kwocie 50.000,00 zł. W ramach ww. projektu m.in. nabyto pomoce edukacyjne, materiały do przygotowania i prowadzenia zajęć, sprzęt sportowy oraz laptop wraz z oprogramowaniem, a także opłacono bilety do kina i teatru, ubezpieczenie w trakcie wycieczki i koszty wyżywienia dla uczestników projektu. Pokryto również koszty wynagrodzeń dla prowadzących zajęcia oraz obsługujących i zarządzających projektem.

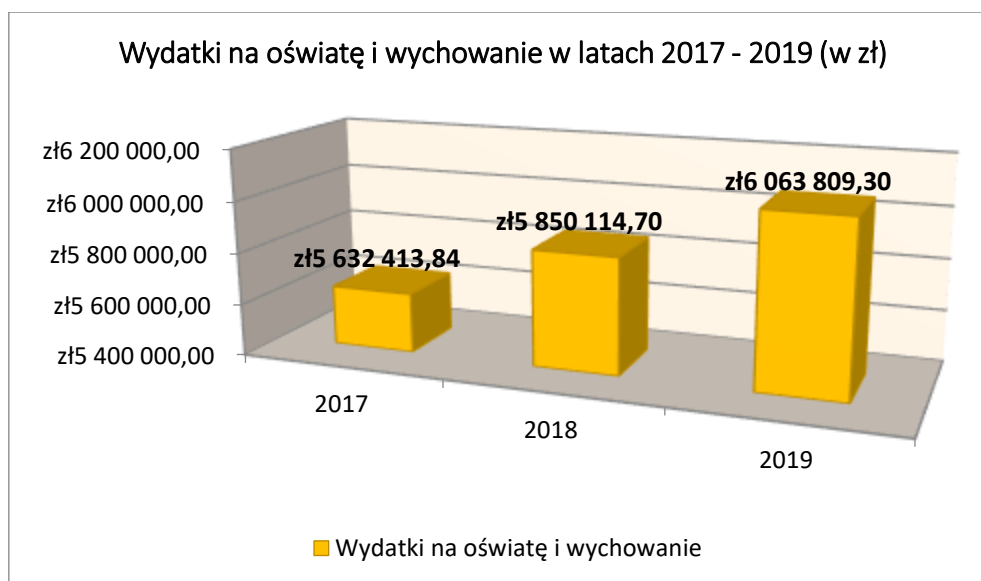
Wydatki na realizację zadań własnych o charakterze obowiązkowym zrealizowano następująco:

- ✓ na oświatę i wychowanie wydatkowano kwotę 6.063.809,30 zł, co stanowi 23,95% wykonania budżetu ogółem,
- ✓ na edukacyjną opiekę wychowawczą wydatkowano kwotę 79.202,18 zł, co stanowi 0,31% wykonania budżetu ogółem.

W 2017 roku wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 5.632.413,84 zł, natomiast w 2018 r. wydatkowano 5.850.114,70 zł. Rok 2019 skumulował wydatki na poziomie 6.063.809,30 zł. Analizując powyższe dane można dostrzec tendencję wzrostu wydatków na oświatę. Największy koszt poniesiony na 1 ucznia generowany jest w Publicznej Szkole Podstawowej w Byczynie (ok. 17.777,72 zł), następnie w Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrem (ok. 11.719,08 zł) i Publicznej Szkole Podstawowej w Krzywosądzcy (ok. 10.047,00 zł). W Publicznym Przedszkolu w Dobrem koszt poniesiony na 1 podopiecznego wynosi ok. 6.190,93 zł.

Utrzymanie szkół jest jednym z głównych wydatków samorządu. Na wzrost kosztów ma wpływ wiele czynników – zarówno tych po stronie uczniów (wzrost ilości dzieci, zwłaszcza w przedszkolu), jak i nauczycieli (awans zawodowy, wzrost wynagrodzenia zasadniczego, a co za tym idzie wzrost wszystkich pochodnych). Wzrastają też koszty utrzymania budynków oświatowych – media, koszty remontów, wyposażenia. Dlatego – o ile są takie możliwości – gmina stara się wnioskować o środki pozabudżetowe, które umożliwiają pozyskanie środków z innych źródeł, dzięki którym uczniowie mogą skorzystać z szerszej oferty zajęć, nauczyciele poszerzyć kwalifikacje, a zaplecze szkół wzbogacić o nowe pomoce, książki itp.

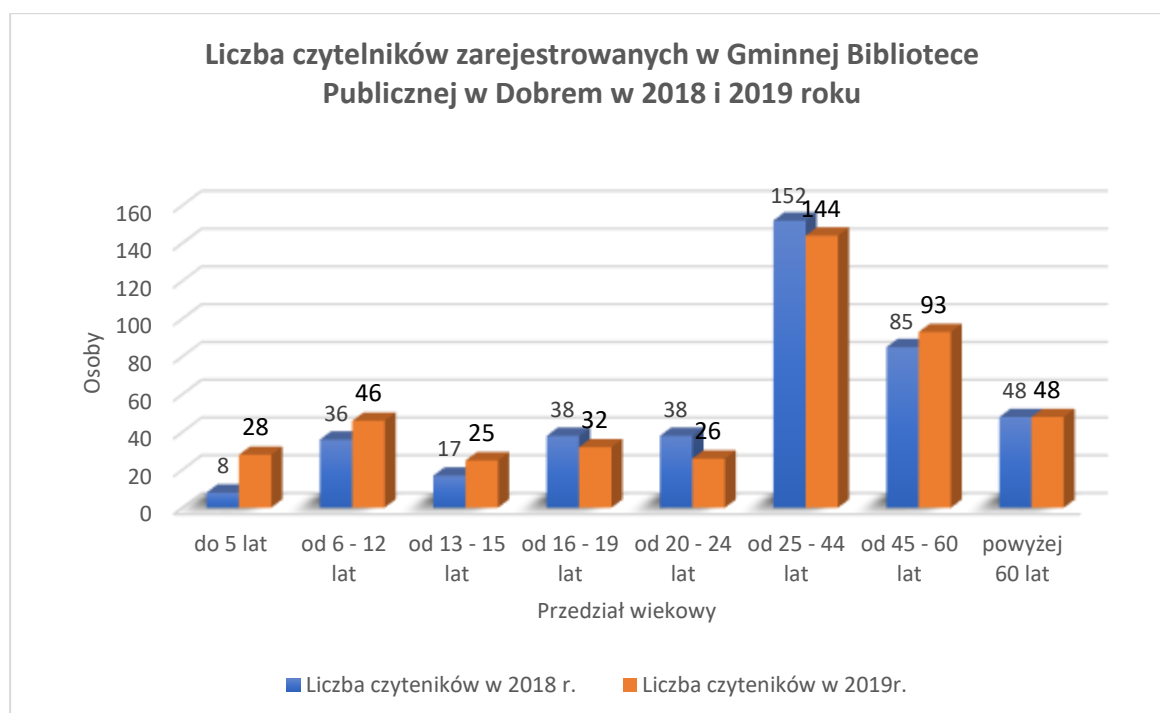

Gmina Dobre w 2019 r. otrzymała subwencję oświatową w wysokości 4.087.839,00 zł, natomiast poniosła koszty w wysokości 6.063.809,30zł, związane z utrzymaniem placówek oświatowych, które znacznie przewyższyły kwotę przyznanej subwencji. Z własnych środków gmina Dobre w roku 2019 dołożyła do prawidłowego funkcjonowania jednostek oświatowych kwotę 1.975.970,30 zł (w 2018 r. - 1.823.721,70 zł). Oświata staje się priorytetowym zadaniem gminy nie tylko z powodu tego, iż znaczna część budżetu gminy jest przeznaczana na ten cel. Poniesione wydatki oświatowe są wydatkami lokowanymi w najmłodsze pokolenie naszej gminy. Dzięki odpowiednim warunkom jakie zapewniają nasze placówki – wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna, a także bogata oferta każdej z prowadzonych szkół, odpowiednie zaplecze dydaktyczno-sportowe - uczniowie naszych szkół zdobywają wysokie wyniki na egzaminach zewnętrznych oraz konkursach organizowanych przez inne podmioty. Uczniowie i ich poziom wykształcenia po zakończeniu nauki w szkołach podstawowych jest wizytówką gminy.

6.5 Wydarzenia kulturalne i promocja gminy

Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrem

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrem, która prowadzi działalność zgodnie z przyjętym statutem. Głównym celem placówki jest gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych. Księgozbiór biblioteki na dzień 31 grudnia 2019 r. liczył ogółem 29.531 (w 2018 r. - 29.315) woluminów, w tym: literatury pięknej dla dorosłych – 13.535 książek, literatury pięknej dla dzieci – 7.291 książek oraz literatury popularno-naukowej – 8.705 książek i jest na bieżąco aktualizowany. W 2019 roku zarejestrowano 442 (w 2018 – 422) czytelników.

W 2019 roku księgozbiór Biblioteki powiększył się w sumie o 737 książek, z czego 720 książek zakupiono za łączną kwotę 18.538,60 zł, w tym 158 książek zakupiono za kwotę 3.534,00 zł z dotacji otrzymanej z Biblioteki Narodowej, 17 książek to dary od czytelników. W 2019 roku ubyto 521 książek na kwotę 1.001,02 zł. Zaprenumerowano 17 tytułów czasopism i gazet. Ogółem bibliotekę odwiedziło w 2019 r. - 7.493 (w 2018 r. - 6.950) osób. W wypożyczalni (na zewnątrz) ogółem wypożyczono w roku 2019 - 1.043 (w 2018 r. - 1.239) czasopisma oraz 13.120 (w 2018 r. - 12.859) książek. W roku 2019 r. zakończono wprowadzanie książek do programu komputerowego Mak+, i rozpoczęto drukowanie specjalnych kodów kreskowych do książek.

Biblioteka dysponuje przede wszystkim środkami finansowymi pochodzącymi z dotacji organizatora, tj. Gminy Dobrze. W 2018 roku dotacja wynosiła 142.250,00 zł, natomiast w roku 2019 dotacja z budżetu gminy to już kwota 152.610,00 zł. Biblioteka pozyskała w 2019 r. także dotację z Biblioteki Narodowej na zakup nowości wydawniczych w kwocie 3.534,00 zł (w 2018 r. - 3.555,00 zł). W Gminnej Bibliotece Publicznej w Dobrem zatrudnione są nadal 2 osoby w wymiarze pełnego etatu: dyrektor i bibliotekarz. Od 01.05.2017 r. obsługę administracyjną i

finansową Biblioteki zapewnia Centrum Usług Wspólnych w Dobrem na mocy Porozumienia zawartego w dniu 27.01.2017 r. pomiędzy Gminną Biblioteką Publiczną w Dobrem a Centrum Usług Wspólnych w Dobrem.

Dyspozycje środkami finansowymi prowadzone były zgodnie z planem finansowym. W 2018 roku poniesiono wydatki w kwocie 145.945,08 zł ale już w roku 2019 wydatki ukształtowały się na poziomie 156.243,65 zł. Plan przychodów wykonano w 2019 r. w 99,98 %, a plan wydatków w 100%.

W ramach swojej działalności kulturalnej biblioteka stara się zorganizować różne spotkania poetyckie, wystawy, koncerty, lekcje biblioteczne, warsztaty edukacyjne, spektakle, konkursy plastyczne i recytatorskie. W okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 r. w ramach upowszechniania czytelnictwa zorganizowano 10 (w 2018 r. - 13) imprez i spotkań.

Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem

Na terenie gminy Dobrze działa również Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem. Do głównych celów statutowych ośrodka kultury należy pozyskanie mieszkańców do czynnego uczestnictwa w kulturze oraz podtrzymanie i kultywowanie tradycji lokalnych. W ofercie GOK znajdziemy m. in. zajęcia wokalne, plastyczne, teatralne i taneczne. W GOK można również zagrać w tenisa stołowego, bilard, a także skorzystać z kawiarenki internetowej. Przy instytucji działają sekcje i koła zainteresowań tj. zespół ludowy „Kujawioki od Dobrego”, Kapela „Wesoła Czwórka” oraz ognisko muzyczne z nauką gry na instrumentach muzycznych.

GOK współpracuje z różnymi instytucjami publicznymi działającymi na terenie gminy i powiatu np. z Publicznym Przedszkolem w Dobrem, szkołami oraz parafiami, a także organizacjami i stowarzyszeniami m.in. Gminną Radą KGW, Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Dobrem, drużyną siatkarską " ANAWA", Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Dobrze „Promyk Nadziei”.

GOK organizuje pikniki i festyny, konkursy karaoke, turnieje piłkarskie, rajdy rowerowe, wycieczki turystyczne, wyjazdy do kina czy teatru, przeglądy piosenek, wieczory poetycko-muzyczne. Instytucja promuje również lokalny folklor i tradycje regionu poprzez występy, koncerty i wystawy. W 2019 roku Gminny Ośrodek Kultury zorganizował ok. 15 imprez różnego typu.

Środki na działalność pochodzą w większości z dotacji organizatora tj. Gminy Dobrze oraz wypracowanych środków własnych. W Gminnym Ośrodku Kultury w Dobrem w 2019 roku byli zatrudnieni: dyrektor na 2/3 etatu oraz 2 pracowników w wymiarze pełnego etatu - pracownik administracyjny i sprzątaczką. Od 01.05.2017 r. obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną zapewnia Centrum Usług Wspólnych w Dobrem.

Planowane przychody roczne w kwocie 355.640,00 zł zrealizowano w 2019 roku w wysokości 355.638,32 zł. Dotacja z budżetu gminy została przekazana w wysokości 275.150,00 zł (w 2018 r. - 242.500,00 zł). Pozostałe przychody własne zrealizowano w wysokości: 30.488,32 zł. Ponadto w roku 2019 Gminny Ośrodek Kultury otrzymał dofinansowanie w kwocie 50.000,00 zł na realizację projektu objętego grantem pn. „Klub Młodzieżowy w Gminnym Ośrodku Kultury w Dobrem”, współfinansowanego ze środków unijnych.

Koszty funkcjonowania Gminnego Ośrodka Kultury w Dobrem w roku 2019 wyniosły 339.790,29 zł (w 2018 r.- 292.007,97 zł).

Na terenie gminy Dobre dzieje się wiele, aby być na bieżąco, zachęcamy do odwiedzania naszych stron internetowych prowadzonych przez Urząd Gminy Dobre: www.bip.ugdobre.pl, www.ugdobre.pl a także przez Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem: www.gokdobre.pl oraz śledzenia jego profilu na facebooku.

Najważniejsze informacje i wydarzenia z życia lokalnej społeczności Gminy Dobre zamieszczane są także w publikacji „Wiadomościach z Gminy Dobre”. Były one prezentowane również na różnych portalach internetowych, a także w gazetach o zasięgu regionalnym.

Z każdą informacją staramy się dotrzeć do mieszkańców za pośrednictwem Internetu oraz tablic ogłoszeń w naszych sołectwach i w urzędzie. Wykorzystujemy w tym celu także, uruchomiony w 2015 r., system do bezpośredniej komunikacji i ostrzegania mieszkańców - Samorządowy Informator SMS (SISMS). Ten innowacyjny system ostrzegania mieszkańców o lokalnych zagrożeniach życia, zdrowia i mienia. Zarejestrowani użytkownicy poza wiadomościami o niebezpieczeństwach otrzymują również informacje o awariach sieci wodociągowych, kanalizacyjnych i energetycznych, imprezach kulturalnych i sportowych oraz innych ważnych wydarzeniach na terenie gminy Dobre. W 2018 roku wysłano 33 takich informacji i korzystało ok 850 użytkowników. A w roku 2019 przesłano 28 wiadomości, a użytkowników było ok. 1059 użytkowników.

7. STAN MIENIA KOMUNALNEGO

7.1 Prawa własności przysługujące gminie i zmiany w stanie mienia komunalnego w 2019 r.

Wpływy z opłat za użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły łącznie 83.733,73 zł. Natomiast wpływy ze sprzedaży składników majątkowych na koniec roku 2019 ukształtowały się na poziomie 45.570,00 zł.

Poniższa tabela przedstawia w sposób szczegółowy zestawienie wpływów:

	Rodzaj opłaty	Wartość
1.	Użytkowanie wieczyste	1.973,51 zł
2.	Czynsze – lokale	74.334,46 zł
3.	Czynsze dzierżawne – grunty	7.425,76 zł
4.	Sprzedaż nieruchomości	45.570,00 zł

Dane dotyczące stanu mienia komunalnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. prezentują się następująco:

- 1) drogi – ogółem o wartości – 18.666.476,70 zł,
- 2) grunty - ogółem o wartości brutto – 553.934,69 zł,
- 3) budynki i lokale – ogółem o wartości brutto – 16.337.527,38 zł,

- 4) obiekty inżynierii lądowej i wodnej – ogółem o wartości brutto – 36.951.921,21 zł,
- 5) kotły, maszyny energetyczne, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania i urządzenia techniczne – ogółem o wartości brutto – 569.670,32 zł,
- 6) środki transportu – ogółem o wartości brutto – 3.123.936,74 zł,
- 7) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie – ogółem o wartości – 261.209,42 zł.

Poniższa tabela zawiera zbiorczą informację o stanie mienia komunalnego Gminy Dobrze w 2019 r.

Rodzaj mienia komunalnego	Wartość na 01.01.2019 r. (w zł)	+ zwiększenia - zmniejszenia	Wartość na 31.12.2019 r. (w zł)	Dochody
Środki trwałe UG	34.905.662,41	+3.740.840,96 -68.715,00	38.577.788,37	71.068,48
Środki trwałe oświaty	77.660,59	+0 -0	77.660,59	--
Grunty	511.501,65	+42.433,04 -0	553.934,69	7.558,00
Drogi	17.001.159,92	+ 1.665.316,78	18.666.476,70	--
Ogółem	52.495.984,57	+5.448.590,78 -68.715,00	57.875.860,35	78.626,48

W 2019 r. gmina Dobrze sprzedała działkę nr 70/20 Dobrze o pow. 6595 m² za kwotę 44.570,00 zł brutto. Wydzierżawiono w 2019 r. następujące grunty:

- ✓ w miejscowości Smarglin:
  - działka nr 231 o pow. 0,5600 ha,
  - działka nr 385 o pow. 0,3600 ha,
  - działka nr 386 o pow. 0,5200 ha
  - działka nr 331/3 o pow. 0,0300 ha
- ✓ w miejscowości Dobrze:
  - działka nr 360/1 o pow. 4,2100 ha.

Nabycie mienia w drodze cywilno-prawnej z przeznaczeniem pod drogi gminne, w 2019 r. dotyczyło działek o numerach:

1. działka nr 31/1 Dobrze-Wieś, za 450,00 zł brutto,
2. działka nr 445/1 Bronisław, za 4.000,00 zł brutto,
3. działka nr 278/3 Bronisław – przejęcie nieodpłatne (darowizna),
4. działka nr 258/2 Dobrze-Wieś, za 1.000,00 zł brutto,
5. działka nr 254/2 Dobrze-Wieś, za 4.000,00 zł brutto

Zakupiono także grunt – działka nr 219/5 (użytkowanie wieczyste), o pow. 0,1103 ha w miejscowości Dobrze za kwotę 20.000,00 zł.

W użytkowaniu wieczystym od Skarbu Państwa, Gmina Dobrze posiada 21 działek o łącznej powierzchni 7.6117 ha, w miejscowościach m.in. Dęby, Dobrze, Dobrze-Wieś, Krzywosądz.

7.2 Zasób mieszkaniowy w gminie Dobrze

Uchwałą Nr II/18/2018 Rady Gminy Dobrze z dnia 27.11.2018 r. przyjęto „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Dobrze na lata 2019 - 2023”. Program ten stanowi podstawę wszelkich działań gminy Dobrze w zakresie gospodarki mieszkaniowej. Program ten określa także skład gminnego zasobu mieszkaniowego. Zgodnie z jego zapisami w skład zasobu Gminy Dobrze wchodzi lokale mieszkalne i socjalne. Mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale będące własnością Gminy Dobrze.

Gmina Dobrze dysponuje 6 budynkami, w których znajduje się 7 lokali mieszkalnych, w tym 2 lokale socjalne i 1 lokal tymczasowy. Szczegółowe zestawienie lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Dobrze przedstawiają tabele poniżej:

Lp.	Lokalizacja budynku - miejscowość	Ilość izb w mieszkaniu	Powierzchnia (m ²)
1.	Szkoła Podstawowa Buczyna – Buczyna 47	3 (2 pokoje, kuchnia, łazienka, przedpokój)	39,00
2.	Publiczne Przedszkole w Dobrem – ul. Szkolna 2A	3 (2 pokoje, kuchnia, łazienka, przedpokój)	42,25
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Dobrem – ul. Szkolna 9	3 (2 pokoje, kuchnia, łazienka)	46,10
4.	Remiza Strażacka w Bronisławiu – Bronisław 91 - lokal tymczasowy	1	45,26
5.	Budynek mieszkalny Bronisław – Bronisław 40A - lokal socjalny	2 (pokój, kuchnia, łazienka, przedpokój)	50,02
6.	Budynek mieszkalny Bronisław – Bronisław 40A - lokal socjalny	2 (pokój, kuchnia, łazienka, przedpokój)	57,14
7.	Gminny Ośrodek Kultury, ul. Fabryczna 26 C – lok. Nr 1	4 (3 pokoje, kuchnia, 2 łazienki, przedpokój, korytarz, spiżarnia)	80,20

W zasobach gminy znajdują się również obiekty użyteczności publicznej. Poniżej zamieszczony jest wykaz lokali użytkowych na terenie gminy Dobrze:

Lp.	Lokalizacja lokalu użytkowego - miejscowość	Powierzchnia (m ²)
1.	Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem – ul. Fabryczna 26a	13,40
2.	Ul. Dworcowa 6, Dobrze	55,66
3.	Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem – ul. Fabryczna 26a	70,40
4.	Ul. Dworcowa 6, Dobrze	73,43
5.	Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem – ul. Fabryczna 26a	11,50
6.	Ul. Dworcowa 6, Dobrze	58,34

W gminie Dobre wynajem lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy opiera się na zasadach przyjętych Uchwałą nr II/20/2018 Rady Gminy Dobre z dnia 27 listopada 2018 r. Stosowana przez gminę polityka czynszowa zmierza w kierunku kształtowania stawek czynszu na poziomie maksymalnie zbliżonym do samowystarczalności finansowej gospodarki mieszkaniowej.

Zarządzeniem Nr I/269/2018 Wójta Gminy Dobre z dnia 25 kwietnia 2018 r. ustalono stawki czynszu z tytułu dzierżawy i najmu nieruchomości w drodze bezprzetargowej obowiązujące na terenie gminy Dobre również w 2019 r. Ww. zarządzenie było zmienione zarządzeniem Nr I/8/2018 Wójta Gminy Dobre z dnia 06 grudnia 2018 r., zarządzeniem Nr I/27/2019 Wójta Gminy Dobre z dnia 01 marca 2019 r. oraz zarządzeniem Nr I/63/2019 z dnia 23.05.2019 r.

W 2019 r. minimalne miesięczne stawki czynszu najmu (dzierżawy) lokali użytkowych w kwocie netto za 1 m² powierzchni użytkowej wynosiły:

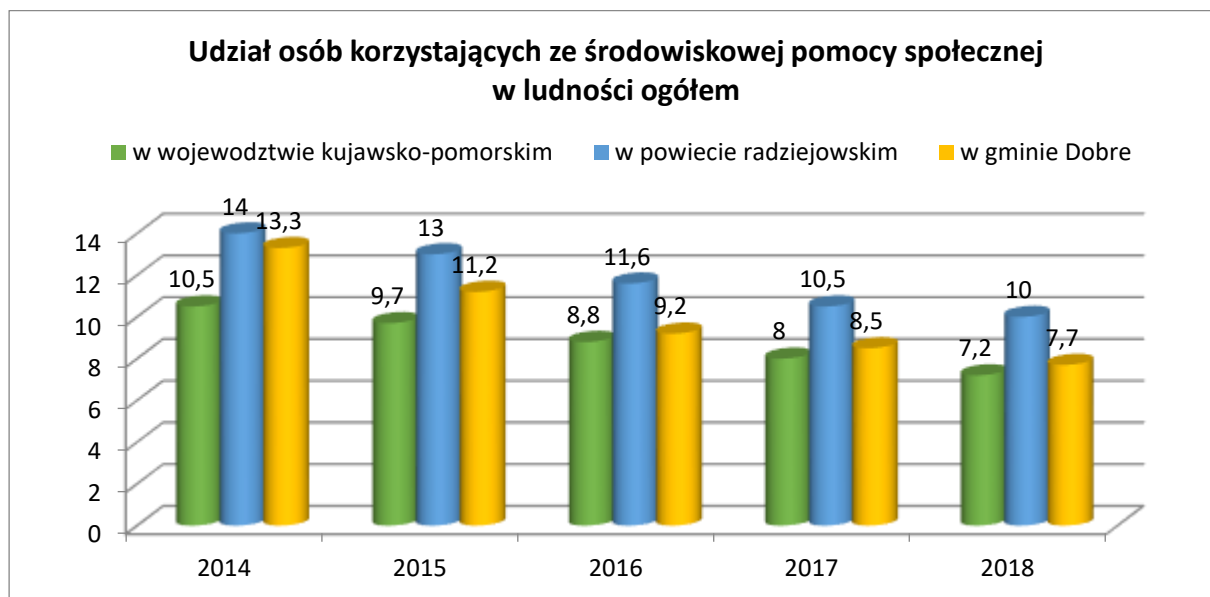
- 1) lokale użytkowe pod działalność gospodarczą z zakresu handlu i usług położone w miejscowości Dobre - zł 8,74 miesięcznie,
- 2) lokale j.w. położone na terenie pozostałych miejscowości - zł 3,21 miesięcznie,
- 3) lokale użytkowe pod działalność związaną z realizacją celów publicznych określonych w art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, położone w miejscowości Dobre - zł 6,43 miesięcznie,
- 4) lokale użytkowe pod działalność objętą obowiązkiem usług powszechnych związanych z realizacją celów publicznych określonych w art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami i z zakresu handlu położone w miejscowości Dobre - zł 7,50 miesięcznie.

Na początku 2020 r. ustalono nowe minimalne miesięczne stawki czynszu z tytułu dzierżawy i najmu nieruchomości w drodze bezprzetargowej. Określono je w Zarządzeniu Nr I/152/2020 Wójta Gminy Dobre z dnia 24 stycznia 2020 r.

8. POLITYKA SPOŁECZNA

Pomocą społeczną w gminie Dobre administruje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem (GOPS), z siedzibą w budynku Urzędu Gminy Dobre. Pomoc społeczna jest ważnym zadaniem własnym gminy Dobre.

Głównym celem działalności GOPS jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem m.in.: przyznaje i wypłaca przewidziane ustawą świadczenia, prowadzi pracę socjalną, prowadzi i rozwija niezbędną infrastrukturę socjalną, analizuje i ocenia zjawiska rodzące zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizuje zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwija nowe formy pomocy społecznej i samopomocy.

(Źródło: https://bydgoszcz.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_kujawsko-pomorskie/portrety_gmin/powiat_radziejowski/gmina_dobre.pdf)

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej na 2019 r. zaplanowano wydatki w wysokości 8.998.852,75 zł (w 2018 r.- 7.631.419,23 zł), z czego zrealizowano 8.509.974,02 zł (w 2018 r.- 7.327.394,80 zł), co stanowi 94,57 % wydatków planowanych. Wydatki pokryto z otrzymanych dotacji na zadania zlecone w kwocie 7.082.578,47 zł, dotacji celowych na zadania własne w kwocie 492.944,80 zł, ze środków EFS – 370.426,18 zł oraz ze środków własnych w kwocie 564.024,57 zł.

Gmina Dobre na wykonanie zadań własnych o charakterze obowiązkowym, w obszarze polityki społecznej, zrealizowała wydatki następująco:

- na pomoc społeczną - wydatkowano kwotę 1.446.182,17 zł, co stanowi 5,71 % wykonania budżetu ogółem,
- na rodzinę- wydatkowano kwotę 7.049.089,69 zł, co stanowi 27,84 % wykonania budżetu ogółem.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem podejmuje działania także w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom jakie niosą alkohol i narkotyki. Główne kierunki tych działań na szczeblu gminnym określone są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program jest przyjmowany uchwałą Rady Gminy co roku. Uchwałą Nr III/24/2018 Rady Gminy Dobre z dnia 18 grudnia 2018 r. przyjęto Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok. Ww. uchwałą w trakcie roku 2019 zmieniono Uchwałą Nr X/103/2019 Rady Gminy Dobre z dnia 28 maja 2019 r. Program opracowano w oparciu o lokalną diagnozę problemów. Na realizację zadań ujętych w niniejszym programie na rok 2019 zaplanowano

środki finansowe w wysokości 102.494,99 zł, wydatkowano kwotę 68.398,67 zł. Głównym celem programu było ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych (motywowanie osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia odwykowego), ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym (Punkt Informacyjno – Konsultacyjny), wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, realizacja programów profilaktycznych, organizacja letniego wypoczynku dla dzieci, udzielanie pomocy prawnej rodzinom osób uzależnionych), opóźnienie wieku inicjacji picia alkoholu i sięgania po inne substancje psychoaktywne (edukacja młodzieży szkolnej w ramach szkolnych programów profilaktycznych, realizacja warsztatów profilaktycznych w szkołach, organizacja zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych) oraz przestrzeganie lokalnej polityki rozwiązywania problemów alkoholowych. Poniesione wydatki stanowią: wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie 19.780,00 zł, wynagrodzenie z pochodnymi za prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin- kwota 5.896,50 zł, wynagrodzenie biegłych sądowych za przeprowadzenie badań i wydanie opinii w zakresie uzależnienia od alkoholu 189,00 zł, wynagrodzenie z pochodnymi dla psychologa – 1.464,70 zł. Zakupiono materiały za kwotę 3.118,40 zł w tym czasopismo, puchary, statuetki, artykuły w związku z organizowanymi imprezami sportowymi i okolicznościowymi dla społeczności lokalnej. Zakupiono usługi na kwotę 35.958,43 zł w tym świadczone przez GOK w Dobrem w ramach zawartej umowy na kwotę 28.371,77 zł, ponadto opłacono 4 spektakle profilaktyczne w szkołach, wniesiono opłatę za dostęp do pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie- Niebieska Linia, opłacono wstęp na basen dla dzieci i młodzieży, opłacono fakturę za wydanie opinii w zakresie uzależnienia od alkoholu, opłacono animacje i zabawy ruchowe dla dzieci z okazji Dnia Dziecka, oraz spotkanie dla dzieci pn. "Żyjmy w trzeźwości", opłacono szkolenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Opłacono również 3 wnioski sądowe i wniesiono opłatę sądową na koszty związane z przeprowadzeniem opinii biegłych.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre na lata 2017-2019

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre na lata 2017-2019, którego głównym celem jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjający prawidłowemu jej rozwojowi, to kolejny program, który realizuje GOPS w Dobrem. Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne. Program została przyjęty Uchwałą Nr XXVI/158/2017 Rady Gminy Dobre z dnia 29 marca 2017 r. W 2019 r. wpłynęły 53 wnioski o wydanie karty dużej rodziny (wydano 106 kart tradycyjnych i 22 karty w formie elektronicznej).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje szereg zadań wynikających z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2019 r. poniesiono wydatki ze środków gminnych w kwocie 30.758,08 zł tytułem współfinansowania pobytu 7

dzieci z gminy Dobre w rodzinnej pieczy zastępczej. Realizowane są także zadania wynikające z Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). Zgodnie z ustawą w 2019 r. zespół interdyscyplinarny spotkał się na 4 posiedzeniach. W okresie sprawozdawczym wpłynęło 8 Niebieskich Kart.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem, prócz wymienionych powyżej, zrealizował liczne inne zadania własne i zadania zlecone, m.in:

1. **zadania własne:**

- 1) wypłacono ze środków gminnych zasiłki celowe, celowe specjalne i udzielono pomocy rzeczowej oraz opłacono schronienie na łączną kwotę 95.754,64 zł dla 114 rodzin (w tym schronienie dla 4 osób na kwotę 10.340,00 zł);
- 2) wypłacono 1 rodzinie ze środków gminnych kwotę 300,00 zł- 1 świadczenie na usunięcie szkód powstałych w wyniku zdarzeń losowych;
- 3) opłacono pobyt 3 osób w domach pomocy społecznej na kwotę 89.336,38 zł sfinansowany ze środków gminnych. Ponadto zgodnie z art. 61 ust. 3 Ustawy o pomocy społecznej zastępczo wniesiono opłatę za 2 osoby na kwotę 30.448,47 zł;
- 4) wypłacono dodatki mieszkaniowe dla 3 rodzin na kwotę 3.549,14 zł oraz opłacono koszty opieki autorskiej oprogramowania – kwota 753,00 zł – sfinansowane ze środków gminnych;
- 5) wypłacono zasiłki okresowe dla 74 rodzin na kwotę 139.308,48 zł. Wydatki sfinansowane środkami z dotacji na zadania własne;
- 6) dla osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku lub niepełnosprawności w ramach zadań własnych dofinansowanych z budżetu państwa wypłacono zasiłki stałe dla 26 osób na kwotę 117.263,26 zł;
- 7) opłacono 169 składek na ubezpieczenia zdrowotne na kwotę 8.654,20 zł za 18 osób korzystających z zasiłku stałego. Wydatki sfinansowane środkami z dotacji na zadania własne;
- 8) na utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrem poniesione zostały wydatki w kwocie 239.295,17 (w 2018 r. - 266.309,45 zł). Wydatki sfinansowano ze środków otrzymanej dotacji w kwocie 106.033,34 zł i 133.261,83 zł ze środków gminnych;

2. **zadania zlecone:**

- 1) kwota poniesionych wydatków w dziale świadczeń rodzinnych wyniosła 2.940.155,26 zł (w 2018 r. - 2.828.902,60 zł) z czego 2.930.895,64 zł sfinansowanych środkami z dotacji i 9.259,62 zł środkami gminnymi. Z wydatkowanej kwoty wypłacono: zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego; samotnego wychowywania dziecka; wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej; kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego; rozpoczęcia roku szkolnego; podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania; zasiłki pielęgnacyjne; świadczenia pielęgnacyjne; specjalne zasiłki opiekuńcze; świadczenia rodzicielskie – łącznie 10.823 (w 2018 r. -

11.374) świadczeń dla 465 (w 2018 r. – 517) rodzin na kwotę 2.350.692,63 zł (w 2018 r. - 2.240.924,67 zł). Wypłacono jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka – 36 świadczenia na kwotę 36.000,00 zł, zasiłki dla opiekunów - 132 świadczenia dla 11 opiekunów na kwotę 81.840,00 zł. Wypłacono 644 (w 2018 r. – 568) świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla 65 (w 2018 r. – 61) osób uprawnionych z 37 (w 2018 r. – 35) rodzin na kwotę 228.960,00 zł (w 2018 r. - 239.143,33 zł). Opłacono składki na ubezpieczenie społeczne w liczbie 570 świadczeń za 58 osób na kwotę 155.826,32 zł. Wypłacono dla 2 osób wynagrodzenie osobowe z pochodnymi i dodatkowe wynagrodzenie roczne z pochodnymi oraz odpis na fundusz socjalny na kwotę 86.443,21 zł z czego sfinansowane środkami z dotacji – 77.461,72 zł i środkami gminnymi – 8.981,49 zł.

- 2) kwota poniesionych wydatków na świadczenia wychowawcze wyniosła 3.872.787,80 zł (w 2018 r. - 3.208.738,37 zł), z czego kwota 3.868.485,79 zł sfinansowana została środkami z dotacji i kwota 4.302,01 zł ze środków gminnych. Wypłacono 7.681 (w 2018 r. - 6.348) świadczeń dla 507 (w 2018 r. – 386) rodzin na kwotę 3.819.221,09 zł (w 2018 r. - 3.162.360,30 zł), wynagrodzenie osobowe z pochodnymi, dodatkowe wynagrodzenie roczne z pochodnymi oraz fundusz socjalny – 43.175,08 zł, z czego 38.873,07 zł z dotacji i 4.302,01 zł ze środków gminnych.
- 3) opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych (świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekunów) w liczbie 325 (w 2018 r. – 339) świadczeń za 28 (w 2018 r. – 32) osoby na kwotę 27.094,58 (w 2018 r. - 5.256,57 zł). Wydatki sfinansowane środkami z dotacji na zadania zlecone.
- 4) w okresie sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem zatrudnił 7 opiekunek, które świadczyły specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 9 osób. Wydatkowano kwotę 85.536,48 zł na wynagrodzenia bezosobowe z pochodnymi. Wydatki zostały sfinansowane środkami z dotacji na zadania zlecone. Ze środków gminnych wydatkowano 0,27 zł
- 5) zgodnie z orzeczeniem Sądu poniesiono wydatki w wysokości 6.211,80 zł na wynagrodzenie dla 2 opiekunów prawnych i koszty obsługi zadania sfinansowane dotacją na zadania zlecone.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem brał także czynny udział w realizacji rządowych programów w 2019 r. tj.:

- 1) Wieloletni Program „Posiłek w domu i w szkole” - ogólna wartość poniesionych wydatków wynosiła 151.731,90 zł z tego finansowane środkami z dotacji 121.385,52 zł i 30.346,38 zł finansowane środkami gminnymi. W ramach realizacji programu z zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności skorzystało 78 rodzin na kwotę 136.900,00 zł, z tego sfinansowane dotacją – 109.520,00 zł i środkami gminnymi – 27.380,00 zł. W ramach programu zakupiono posiłki dla 46 osób (dzieci, młodzieży i dorosłych) na łączną kwotę 14.831,90 zł, z czego sfinansowane środkami pochodzącymi z dotacji – 11.865,52 zł oraz sfinansowane środkami gminnymi 2.966,38 zł. Dzieci dożywiane były w szkołach:

w Dobrem, Byczynie, Krzywosądz, Publicznym Przedszkolu w Dobrem, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Radziejowie oraz Niepublicznej Szkole Podstawowej w Pocierynie.

- 2) Rządowy program „Dobry Start”, na który poniesiono wydatki w kwocie 164.010,00 zł sfinansowane środkami z dotacji na zadania zlecone z tego: wypłacono kwotę 158.700,00 zł na 529 świadczeń (300+) dla 529 dzieci oraz 5.310,00 zł na wynagrodzenie z pochodnymi i zakup materiałów.
- 3) Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym- w ramach podpisanej umowy z Caritas Diecezji Włocławskiej na nieodpłatną dystrybucję artykułów żywnościowych wydano łącznie 27 ton żywności dla 114 rodzin- 300 osób.
- 4) Program „Opieka 75+” – w związku z podpisaną umową z Wojewodą Kujawsko – Pomorskim, Gmina Dobrze realizowała usługi dla seniorów w wieku 75 lat i ponad 75 lat. Z programu skorzystała jedna osoba. Wydatki na program wyniosły ogółem 663,35 zł, z tego 300,00 zł z dotacji i 363,35 zł środki gminne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem w roku 2019 zakończył realizację Projektu „Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Dobrze”, który rozpoczęto w 2018 r. Projekt współfinansowany był z Europejskiego Funduszu Społecznego, ogólna wartość projektu to 159.094,80 zł (blisko 8.000,00 zł na jednego uczestnika). W ramach ww. projektu 20 mieszkańców gminy otrzymało wsparcie m.in. w postaci spotkań z psychologiem i doradcą zawodowym oraz możliwość odbycia kursu na prawo jazdy kategorii C, C+E wraz z uzyskaniem świadectwa kwalifikacji zawodowej. Wypłacono w 2019 r. w trakcie realizacji zadania kwotę 2.699,82 zł z tytułu wynagrodzeń bezosobowych za przeprowadzone poradnictwo psychologiczne i doradztwo zawodowe. Sfinansowana ze środków unijnych została – kwota 2.294,83 zł a ze środków gminnych – kwota 404,99 zł.

Największym wyzwaniem w roku 2019 dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej okazała się realizacja dużego projektu pn. „Utworzenie Dziennego Domu Seniora i usług opiekuńcze świadczone na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w Gminie Dobrze” współfinansowany ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Dzienny Dom Seniora (DDS) i mieszkanie chronione rozpoczęło swoje funkcjonowanie od 1 lipca 2019 r.

Dzienny Dom Seniora w Dobrem mieści się przy ul. Fabrycznej 32 i wchodzi w strukturę organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrem. DDS jest placówką, która wychodzi naprzeciw oczekiwaniom oraz potrzebom seniorów z Gminy Dobrze. Swoim wsparciem obejmuje 10 seniorów. Wsparcie w Dziennym Domu Seniora polega na zapewnieniu: zaspokojenia potrzeb życiowych, komfortowych i bezpiecznych warunków spędzania czasu, usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych, dwóch posiłków w siedzibie DDS (drugie śniadanie, obiad i napoje), udziału w zajęciach terapeutycznych, rehabilitacyjnych, dostępu do książek z gminnej biblioteki i środków przekazu (Internet, TV), organizacji imprez okolicznościowych (wspólna Wigilia, Sylwester, Dzień Babci i Dziadka itp.), wszechstronnej pomocy we wzmacnianiu

aktywności (terapia zajęciowa, fizjoterapia, zajęcia ruchowe) oraz samodzielności życiowej (zachęcanie do samodzielnego wykonywania codziennych czynności), w miarę potrzeb wsparcia psychologicznego oraz pomocy w załatwianiu bieżących spraw (urząd, przychodnia), transportu z/do miejsca zamieszkania do/z DDS. Celem kadry jak i organizowanych w placówce zajęć jest szeroko pojmowana aktywizacja oraz zagospodarowanie potencjału osób w wieku poprodukcyjnym.

Mieszkanie chronione jest z kolei formą pomocy społecznej, przygotowującą pod opieką specjalistów osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Mieszkańcy placówki mają zapewnione usługi bytowe w postaci miejsca całonocnego pobytu oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności na poziomie ich psychofizycznych możliwości.

W okresie sprawozdawczym tj. w 2019 r. na działalność i wyposażenie ośrodka w ramach realizacji projektu poniesiono wydatki w kwocie 390.369,63 zł, z czego 368.131,35 zł ze środków unijnych i 22.238,28 zł jako wkład własny Gminy Dobre. Ponadto na realizację tego projektu wydatkowano kwotę 35.511,99 zł ze środków gminnych poza projektem na zakup wyposażenia i innych niezbędnych materiałów, odzieży ochronnej dla pracowników, dofinansowanie części kosztów cateringu, części kosztów eksploatacji i części kosztów dowozu podopiecznych.

9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Dobre a także porządek publiczny, obronność oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa to sprawy priorytetowe dla władz lokalnych. Gmina zawsze wspierała i nadal wspiera działalność służb, które odpowiadają za bezpieczeństwo publiczne – Komenda Powiatowa Policji oraz bezpieczeństwo pożarowe - Ochotnicza Straż Pożarna i Powiatowa Straż Pożarna.

Na realizację zadań gminy z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej w 2019 roku wydatkowano środki finansowe w wysokości ponad 440.163,50 zł. Co roku przeznaczamy na realizację zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz na działania ratownicze, środki finansowe w takiej wysokości, które zabezpieczają wszystkie potrzeby OSP. W gminie Dobre działa pięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: w Dobrem, Krzywosądku, Buczynie, Bodzanowie i Bronisławiu. Dwie pierwsze z wymienionych jednostek funkcjonują w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Gmina Dobre docenia rolę, jaką pełnią Ochotnicze Straże Pożarne w niesieniu pomocy lokalnej społeczności podczas pożarów czy kataklizmów i dba o ich odpowiednie wyposażenie. Od wielu lat gmina przeznacza ogromne środki finansowe na wyposażenie jednostek, które jest podstawą sprawności i skuteczności służb ratowniczych.

Aktualnie Ochotnicze Straże Pożarne dysponują następującym sprzętem:

- a) OSP Bodzanowo – 1 samochód średni,
- b) OSP Bronisław – 1 samochód lekki,

- c) OSP Byczyna – 1 samochód lekki, 1 samochód średni,
- d) OSP Dobre – 2 samochody średnie,
- e) OSP Krzywosądz – 2 samochody średnie, 1 samochód lekki.

Na bieżącą działalność OSP związaną z utrzymaniem gotowości w akcjach ratowniczych wydatkowano w 2019 r. – 129.519,58 zł (w 2018 r. - 148.401,74 zł), a na zadania inwestycyjne 310.643,92 zł (w 2018 r. - 92.436,92 zł). Koszty związane z utrzymaniem jednostek OSP w gminie Dobre w 2019 r. kształtowały się następująco:

- a) OSP Bodzanowo – 12.059,85 zł,
- b) OSP Bronisław – 9.686,26 zł,
- c) OSP Byczyna – 15.290,93 zł,
- d) OSP Dobre – 48.802,08 zł,
- e) OSP Krzywosądz – 43.680,46 zł.

Środki finansowe z jakich korzystały jednostki OSP w gminie Dobre pochodziły z:

- a) Państwowej Straży Pożarnej – otrzymała Ochotnicza Straż Pożarna w Bronisławiu – w kwocie 5.000,00 zł,
- b) Urzędu Gminy Dobre - otrzymały Ochotnicza Straż Pożarna w Byczynie – w kwocie 1.500 zł, Ochotnicza Straż Pożarna w Krzywosądz – w kwocie 275.970,00 zł oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrem – w kwocie 17.500,00 zł,
- c) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – otrzymały Ochotnicza Straż Pożarna w Bodzanowie – w kwocie 5.000,00 zł, Ochotnicza Straż Pożarna w Byczynie – w kwocie 14.300,00 zł, Ochotnicza Straż Pożarna w Krzywosądz – w kwocie 5.000,00 zł,
- d) Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego - otrzymały Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrem – w kwocie 4.910,00 zł, Ochotnicza Straż Pożarna w Krzywosądz – w kwocie 4.490,00 zł,
- e) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu - otrzymała Ochotnicza Straż Pożarna w Krzywosądz – w kwocie 160.000,00 zł,
- f) Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA – otrzymała Ochotnicza Straż Pożarna w Bronisławiu – w kwocie 35.000,00 zł.

Dla jednostek OSP z gminy Dobre w roku 2019 zakupiono i przekazano następujący sprzęt: pilarki do drewna, agregat prądotwórczy piłę spalinową, radiostację naziemną oraz umundurowanie wyjściowe, koszarowe i specjalne oraz 8 hełmów strażackich.

W 2019 r. o nowy wóz bojowy wzbogaciła się jednostka OSP Krzywosądz. Uroczyste przekazanie samochodu jednostce odbyło się 9 listopada 2019 r. Średni samochód ratowniczo – gaśniczy GBA 3/16/2,5 RENAULT został zakupiony za łączną kwotę 785.970,00 zł. Środki finansowe na zakup ww. pojazdu pochodziły z trzech źródeł:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu - w kwocie 160.000,00 zł,
- Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - w kwocie 350.000,00 zł,
- budżetu gminy Dobre - w kwocie 275.970,00 zł.

Samochód posiada m.in. sześciuosobową kabinę, zbiornik na wodę o pojemności 3000 l, zbiornik na środek pianotwórczy oraz napęd na cztery koła.

Strażakom ochotnikom z jednostki OSP w Buczynie również przybył nowy element wyposażenia - średni samochód ratowniczo - gaśniczy marki STAR. Uroczystość przekazania samochodu odbyła się 16 listopada 2019 r.

Jest to kolejny tego typu sprzęt ratowniczo – gaśniczy, który został zakupiony dla strażaków ochotników z terenu gminy Dobre. Łącznie w ostatnich sześciu latach do gminy Dobre trafiły cztery fabrycznie nowe średnie samochody ratowniczo – gaśnicze, a łączny koszt ich zakupu wyniósł blisko 2,85 mln. zł.

Dzięki takim działaniom samorządu mieszkańcy z terenu naszej gminy mogą mieć pewność, że w przypadku wystąpienia zjawisk niepożądanych będą chronieni przez dobrze wyszkolonych strażaków dysponujących nowoczesnym sprzętem służącym do ratowania życia i mienia. Należy również zaakcentować, że nasze jednostki OSP należą do najlepiej wyposażonych formacji funkcjonujących na terenie województwa kujawsko – pomorskiego.

Ochotnicy z OSP w gminie Dobre niosą pomoc głównie podczas pożarów, wypadków komunikacyjnych oraz innych zdarzeń i klęsk żywiołowych. W 2019 r. strażacy z następujących jednostek wyjeżdżali do akcji ratowniczo-gaśniczych:

- a) OSP Bodzanowo – 0,
- b) OSP Buczyna – 1,
- c) OSP Bronisław – 0,
- d) OSP Dobre – 47,
- e) OSP Krzywosądz – 32.

Gmina Dobre wspiera również działania prewencyjne podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w Radziejowie. W poprzednich latach w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy niejednokrotnie Komenda Powiatowa Policji otrzymała wsparcie finansowe od gminy Dobre. Teren gminy Dobre nie należy do szczególnie zagrożonych najgroźniejszą przestępczością, dominuje tu przestępczość pospolita a zwłaszcza kradzieże mienia, kradzieże z włamaniami do różnego rodzaju obiektów. W 2019 roku w Dobrem stwierdzono 40 (41 - w 2017 r., 31 - w 2018 r.) czynów przestępczych. Nieznacznie zmalała wykrywalność w 2019 r. w porównaniu do roku ubiegłego – 88,0% (90,0 % w 2018 r., 97,6% w 2017 r.).

Czyny przestępcze na terenie gminy Dobre w 2019 r.:

- kradzieże mienia - stwierdzono 5, wykryto 2 tj. 40,0 %;
- posiadanie narkotyków – stwierdzono 11, wykryto 11, tj. 100%;
- przestępstwa gospodarcze – stwierdzono 3, wykryto 3, tj. 100%;

- przestępstwa drogowe – stwierdzono 13, wykryto 13, tj. 100%

Z pośród czynów o charakterze kryminalnym największe zagrożenie zanotowano w kategorii przestępstw narkotykowych oraz drogowych. W roku 2019 na terenie naszej gminy nieletni popełnili 5 czynów karalnych tj. kradzież cudzej rzeczy. Nie odnotowano rozbojów, bójek i pobić w gminie Dobrze w 2019 r.

Policjanci Komendy Powiatowej Policji przeprowadzili 25 (w 2018 r. – 33) rozmów profilaktyczno – ostrzegawczych z nieletnimi i 14 (w 2018 r. – 12) rozmów z rodzicami bądź opiekunami. Odbyto 62 (o 27 więcej niż w roku ubiegłym) spotkań z młodzieżą i 1 spotkanie z pedagogami. Tematami spotkań były akcje: „Świeć przykładem”, „Kręci mnie bezpieczeństwo”, „Bądź Widoczny”, „Bezpieczne Wakacje”, „Bezpieczne Ferie”.

W zakresie prewencji i ruchu drogowego, w roku 2019 ujawniono, podobnie jak to było w roku 2018, 43 wykroczenia, za które skierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Radziejowie. Przeprowadzono 314 (w 2018 r. – 406) interwencji, w tym interwencji domowych 43 (w 2018 r. – 78) i interwencji publicznych 271 (w 2018 r. – 328). Zanotowano 15 kolizji drogowych. Nie odnotowano wypadku drogowego, co na pewno związane jest z bardzo dobrą strukturą a w szczególności posiadaniem ścieżek pieszo – rowerowych.

Podsumowanie

Gmina Dobre jest jedną z najmniejszych gmin w województwie kujawsko – pomorskim. Jednakże posiada duży potencjał i wykorzystuje wszystkie możliwości i szanse postępu. Głównym problemem w rozwoju jest nadal zmniejszająca się ilość mieszkańców gminy Dobre. Taka sytuacja skutkuje mniejszymi dochodami i mniejszym tempem rozwoju niż byśmy chcieli. W dalszym ciągu jesteśmy gminą rolniczą z gospodarstwami rolnymi, które prowadzi się na wysokim poziomie technologicznym, ale nadal wzrasta rola przemysłu i usług. Co roku mamy więcej podmiotów gospodarczych i więcej w nich zatrudnianych pracowników. Nieustannie wielkim problemem jest bezrobocie, które szybko zmniejsza się, ale i tak jest na wysokim poziomie.

Dochody budżetowe gminy to prawie 25 mln zł. Z tych środków realizowane są wszystkie wydatki gminy. Zaspokajamy wszelkie najpilniejsze potrzeby społeczności lokalnej i realizujemy znaczną ilość inwestycji. Wydatki na inwestycje - 12% w 2017 r., 23% w 2018 r. i 14,6% w 2019 r. klasyfikują nas w czołówce gmin województwa kujawsko-pomorskiego. Natomiast nadwyżka operacyjna na koniec 2019 roku wyniosła ponad 2,2 mln zł.

Prezentowany raport odzwierciedla stan społeczno-gospodarczy gminy Dobre. Mam nadzieję, że opracowany dokument w przyjazny sposób przekazał najważniejsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej „małej ojczyzny”. Z roku na rok, aby spełnić oczekiwania mieszkańców, musimy stawiać czoła coraz to nowszym wyzwaniom w coraz trudniejszej rzeczywistości. Poprawa warunków życia w gminie Dobre wiąże się z różnymi jego aspektami. To nie tylko zagadnienia związane z zamieszkiwaniem, wypoczynkiem, rekreacją, ale także infrastrukturą techniczną, dbaniem o środowisko naturalne, pielęgnowaniem tradycji i kultury lokalnej, stymulowaniem rozwoju społecznego, podniesieniem atrakcyjności gminy, jako miejsca do osiedlenia się. Dlatego tak ważne jest wzmacnianie potencjału społecznego i gospodarczego Gminy Dobre.

W ostatnich latach gmina Dobre zrealizowała wiele przedsięwzięć z myślą o jakości życia mieszkańców i ich podstawowych potrzebach. Gmina Dobre nie zapomniała także o seniorach i niepełnosprawnych osobach. Lokalne władze w odpowiedzi na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, w 2019 roku utworzyły Dzienny Dom Seniora oraz mieszkanie chronione. Zapewniono tym samym osobom starszym aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym. Zorganizowaliśmy wiele różnorodnych wydarzeń, by zapewnić mieszkańcom szeroką ofertę kulturalną, skierowaną do zróżnicowanych odbiorców. Odbywały się festyny rodzinne, imprezy z atrakcjami dla dzieci oraz dożynki itp. wydarzenia.

Przede wszystkim dziękuję mieszkańcom, bo to oni tworzą Gminę Dobre i to z myślą o nich dokładamy wszelkich starań aby nasze działania przynosiły kolejne sukcesy. Zaangażowanie wielu instytucji i mieszkańców gminy Dobre, jak również bardzo dobra współpraca Rady Gminy, poszczególnych radnych, sołtysów i Wójta Gminy a także pracowników Urzędu Gminy Dobre i jednostek organizacyjnych procentuje realizacją wielu zadań w roku ubiegłym a także w latach poprzednich. Efekty naszej pracy cieszą, bo wszystkim nam leży na sercu dobro lokalnej społeczności.

Za tak owocną współpracę, wsparcie, pomysły i napływające wnioski, z których część została już zrealizowana, a kolejne oczekują na realizację w tegorocznym i przyszłych budżetach, składam wszystkim podziękowania.

Wójt Gminy Dobrze

Stefan Śpibida

